

Møte onsdag den 14. desember 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 35):

1. Muntlig spørretime
2. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2011–2012))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2011 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. 124 S (2011–2012), jf. Prop. 25 S (2011–2012))
4. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2011 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 123 S (2011–2012), jf. Prop. 31 S (2011–2012))
5. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Harald T. Nesvik og Abid Q. Raja om en helhetlig anbudsstrategi som bl.a. skal oppnå mer innovasjon og leverandørutvikling og styrke forbrukerinteressene ved å innføre en uavhengig konkurransenemnd (Innst. 110 S (2011–2012), jf. Dokument 8:151 S (2010–2011))
6. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbeek Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Henning Warloe om virkemiddelapparatet for næringsutvikling og innovasjon (Innst. 108 S (2011–2012), jf. Dokument 8:149 S (2010–2011))
7. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen, Siri A. Meling, Ivar Kristiansen og Elisabeth Aspaker om tiltak for bergindustrien (Innst. 109 S (2011–2012), jf. Dokument 8:153 S (2010–2011))
8. Innstilling fra næringskomiteen om eksportfinansiering (Innst. 138 S (2011–2012), jf. Prop. 34 S (2011–2012) og Prop. 42 S (2011–2012))
9. Referat

Presidenten: Inga Marte Thorkildsen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Gunnar Gundersen vil framsette et representantforslag.

Gunnar Gundersen (H) [10:00:28]: Jeg vil på vegne av representantene Linda C. Hofstad Helleland, Øyvind Halleraker, Torbjørn Røe Isaksen, Anders B. Werp, Svein Harberg og meg selv framsette et forslag om motorisert ferdsel i utmark.

Presidenten: Representanten Øyvind Håbrekke vil framsette et representantforslag.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:00:59]: På vegne av representantene Laila Dávøy, Rigmor Andersen Eide, Geir Jørgen Bekkevold og meg selv har jeg den glede å legge fram et representantforslag om en pappastrategi for etablering av likeverdige foreldreskap.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten informere om at møtet fortsetter utover kl. 16 til dagens kart er ferdigbehandlet.

Sak nr. 1 [10:01:31]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Trond Giske, Lisbeth Berg-Hansen og Ola Borten Moe vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Harald T. Nesvik.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:02:04]: Jeg vil stille spørsmål til nærings- og handelsministeren.

Vi ser nå dessverre stadig vekk overskrifter om at norske industribedrifter enten må permittere, si opp ansatte eller også legge ned hele eller deler av sin virksomhet. Dette skjer i lys av endrede konjunkturer og som en følge av den krisen som vi ser rundt omkring i Europa og andre steder i verden, som selvfølgelig gjør at etterspørselen etter en del norske produkter går ned.

I den forbindelse er det greit å kunne vise til bl.a. NHOs Økonomisk overblikk nr. 4/2011, der man viser at mange eksportbedrifter opplever fallende priser og svakere lønnsomhet. En av fire eksportbedrifter regner nå med å permittere mot bare en av ti bedrifter for et kvartal siden. I den forbindelse vil jeg stille spørsmål til statsråden om hvorvidt regjeringen nå har en strategi for å være i forkant for å hjelpe norsk næringsliv i stedet for å komme i etterkant.

Da vi hadde finanskrisen, bevilget Stortinget de nødvendige midlene for å komme ut av krisen. Men jeg vil utfordre statsråden til å si litt om hva man nå tenker i forkant, for å motvirke dette og sikre at norske arbeidsplasser ikke blir lagt ned, slik som statsråden selv har gitt uttrykk for gjennom media.

Videre vil jeg utfordre statsråden litt på det faktum at i innstillingen til det budsjettet som skal behandles senere i dag, har man påpekt en rekke svakheter og har bl.a. også ønske om en egen industrimelding. Det har dessverre regjeringspartiene stemt ned, men kan statsråden si noe om hvorvidt han er litt mer posi-

tiv til en sånn tanke for å fokusere på dette viktige feltet?

Statsråd Trond Giske [10:04:03]: La meg først si at det er et riktig bilde at en del bedrifter er bekymret for 2012. Det er ikke så rart, fordi i Europa er det krise, og i verden rundt oss er det mange som sliter. I Europa er det nå 25 millioner arbeidsløse mennesker. Euroen knaker i sammenføyingene, og vekstanslaget for EU for 2012 er nedgradert helt til 0,2 pst.

I Norge har vi en helt annen situasjon. Vi har den laveste arbeidsløsheten på 30 år. Statistisk sentralbyrå anslår veksten i 2012 til å bli 2,5 pst. – dvs. tolv og en halv ganger mer enn EU-veksten. Vi har faktisk også en ganske god sysselsetting i industrien. Men at bedrifter blir rammet av det som skjer ute, er helt åpenbart. Vi har en veldig åpen økonomi. Vi eksporterer veldig mye av det vi lager, til Europa. Når veksten blir lav der, rammer det også norske arbeidsplasser. Desto viktigere er nettopp det regjeringen gjør i statsbudsjettet; føre en ansvarlig politikk og holde igjen på oljepengebruken, slik at renter og valutakurs ikke ødelegger for eksportbedriftene. Hvis du får det på toppen av dalende etterspørsel, vil det gjøre vondt verre.

Jeg har samtidig lyst til å si at jeg ikke synes vi skal svartmale situasjonen for industrien. Overskriftene om industridød sender et signal til unge mennesker i Norge om at det ikke er noe poeng i å ta en utdanning og satse på en karriere i industrien. Faktum er at vi, per tredje kvartal 2011, faktisk har nesten 300 000 mennesker sysselsatt i industri og bergverk. Det er nesten like mye som vi hadde før finanskrisen. Det er 22 000 flere enn vi hadde tredje kvartal i 2010. Så i løpet av det siste året har industrisyssetningen gått kraftig opp. Det er også viktig å ta med seg.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:06:04]: Jeg deler selvfølgelig statsrådets syn, at vi skal ikke svartmale. Men det viser seg at den delen av industrien som går opp, er den olje- og gassrelaterte delen. Eksportindustrien vår sliter. Det viser også dette barometeret fra NHO, nettopp om den økende pessimismen i bransjen selv, i næringen selv.

Utgangspunktet for mitt spørsmål er at vi må prøve å være i forkant. Statsbudsjettet skal vi diskutere etterpå, i hvert fall næringskomiteens, så det skal vi bruke relativt mange timer på senere. Men mitt spørsmål til statsråden blir nok en gang: Vil statsråden i hvert fall ta et initiativ til at vi kan få en bredere debatt nettopp i Stortinget knyttet til industrien og framtiden for industrien? Det gjelder rammevilkår, selvfølgelig skatte- og avgiftsordninger og en rekke andre felt. Da er nettopp en industrimelding viktig – grunnlaget ble faktisk allerede lagt gjennom en NOU helt tilbake til 2004. Etter det ble det lagt i en skuff. Men jeg håper statsråden i hvert fall kan være positiv til at vi nettopp får en slik industrimelding for å legge forholdene til rette.

Statsråd Trond Giske [10:07:11]: Det kan godt hende at det er hensiktsmessig med en egen melding om industrien, men jeg vil også understreke at alle de andre sakene

vi behandler kontinuerlig i Stortinget, også har effekt for industrien. Når vi behandler budsjettet i dag, er det mange saker der som legger til rette for industri. Når vi til våren skal behandle en stortingsmelding om Innovasjon Norge og SIVA, som har vært igjennom en hel evaluering, og som nå skal få signalene for framtiden, er det også viktig for industrien. Når vi skal lage en strategi for små og mellomstore bedrifter, er det viktig for industrien, når vi forenkler hverdagen for norske bedrifter med 10 mrd. kr, er det også viktig for industribedriftene. Men det kan godt være – og det får vi komme tilbake til hvis det blir aktuelt – at vi skal lage en egen sak om den overordnede næringspolitikken. Men jeg har også lyst til å si at det å vise ansvarlighet i pengebruken, det å ikke tro at man bare kan pøse inn med oljepenger uten at det rammer eksportbedriftene, ville det vært fint om det hadde vært bredere politisk enighet om.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Torgeir Trældal.

Torgeir Trældal (FrP) [10:08:22]: Vi har i den siste tiden sett at nedleggelsen av REC Scancell i hele landet har ført til at vi har mistet nærmere 1 000 arbeidsplasser. Det er viktig å gjøre noe for å prøve å få i gang ny industri der vi har tapt disse arbeidsplassene.

Vi vet at næringsministeren gjennom møter og utspill har skapt store forventninger om nyetableringer i de gamle lokalene til REC Scancell, bl.a. i Narvik og i Meløy kommune. Statsråden har også på et spørsmål fra meg tidligere svart at han har bedt Innovasjon Norge og SIVA følge utviklingen nøye. Mitt spørsmål til statsråden blir: Kan statsråden redegjøre for hva denne dialogen innebærer, og hvilke konkrete tiltak det eventuelt vil innebære?

Statsråd Trond Giske [10:09:09]: Det er ikke regjeringen som starter, etablerer bedrifter, det er det det private næringslivet som gjør. Det vi kan gjøre, er å legge til rette. Når REC legger ned arbeidsplasser i Norge, skyldes jo det akkurat det samme som vi snakket om i stad, at de internasjonale forholdene bl.a. har ført til at land som Italia kutter i solsubsidier, at etterspørselen blir dårligere, og at prisene faller. At Kina også kommer med masseproduksjon av solpaneler, hjelper heller ikke de norske virksomhetene. Desto viktigere er det å legge til rette for nyskaping. Det kan Innovasjon Norge bidra til. SIVA er – og har forventning om å være – fleksibel når den type hendelser skjer som skjer i Narvik. Det er SIVA som eier lokalene. Mitt signal til dem er veldig klart: De bør bidra til å finne en løsning som gjør at det er lønnsomt å sette i gang med ny virksomhet. Heldigvis er arbeidsmarkedet sånn at de som mister jobben, eller blir permittert, kan ha mulighet for å få arbeid i etterkant, men da må vi bruke de virkemidlene vi har – bl.a. Nav-systemet – på en god måte.

Presidenten: Svein Flåtten – til oppfølgings-spørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:10:23]: Jeg vil gjerne fortsette med dette med ny virksomhet, for ett av de viktigste vir-

kemidlene har vært næringsfondene som vi har hatt rundt i de forskjellige universitetsbyene. De har vært tomme lenge. Det vet statsråden utmerket godt om. Han har bl.a. fått sterke påminnelser fra sin egen ordfører i Trondheim om at det er tomt. Han varslet i eierskapsmeldingen at han ville gjøre noe med det. En samlet næringskomité har i revidert budsjett henstilt til statsråden å gjøre noe med det, eller i hvert fall å fastsette et tidspunkt for når han har tenkt å gjøre noe med det. Høyre har i sitt alternative budsjett foreslått å bevilge penger til det for 2012. Fra regjeringspartiene kommer det i dette budsjettet heller ikke engang et tidspunkt. Når vil statsråden gjøre noe med denne saken?

Statsråd Trond Giske [10:11:19]: I eierskapsmeldingen varslet vi at vi skulle øke kapitalen til næringslivet på tre måter. Vi skulle stille opp for de bedriftene vi eier, når det er nødvendig, som vi f.eks. gjorde for Hydro da de kjøpte Vale i Brasil og ble et komplett aluminiumsselskap fra gruve til ferdig produkt. Vi gjør det når vi øker kapitalen i Investinor, og vi skal etablere nye såkornfond. Investinor er allerede på plass. 1,5 mrd. kr i ny kapital går til å hjelpe vekstbedrifter som har fremtiden foran seg. Vi etablerer såkornfondene når vi er klar for det. Vi har veldig dårlige erfaringer med såkornfondene fra slutten av 1990-tallet, noen gikk sågar konkurs, noen er under avvikling, og noen har hatt veldig dårlig lønnsomhet. Vi vet foreløpig litt for lite om de fondene som ble etablert midt på 2000-tallet. Det viktigste er at dette blir gjort på en lønnsom måte som hjelper de bedriftene som faktisk har et vekstpotensial.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:12:32]: Det er riktig ikke å svartmale. Men jeg har med en lang liste over nedleggelse og permitteringer – bedrifter som REC i Narvik, Glomfjord i Herøy, Vestas, Hunsfos, Elkem-bedrift i Ulefoss og STX i Brevik, for å nevne noen. Vi vet at disse nedleggelsene og permitteringene ikke bare går ut over ansatte på de respektive fabrikkene, men at det får store ringvirkninger i hele lokalsamfunnet. Hvordan følger statsråden opp i forhold til de lokalsamfunn som nå blir sterkt rammet – dette er hjørnestensbedrifter for mange – i samarbeid med lokale krefter?

Statsråd Trond Giske [10:13:18]: Jeg er helt enig med opposisjonen i at vi skal være veldig bevisst på de bedriftene som sliter. Det var vi f.eks. våren 2010, da vi laget en egen verftspakke for nettopp å hjelpe verftene og offshore-industrien gjennom en vanskelig tid. Det er den overordnede økonomiske politikken som legger til rette for det, det er spesifikke tiltak som legger til rette for det, det er den norske modellen med gode permitteringsordninger, med gode ordninger for dem som mister jobben slik at de kan komme tilbake til arbeid, og det er å hjelpe bedriftene med omstilling. Alt dette er viktig. Men jeg må også si at vi må ikke svartmale Norges situasjon. Vi har den høy-

este sysselsettingen i norgeshistorien. Vi har hatt en vekst på 250 000 arbeidsplasser under den rød-grønne regjeringen. Vi har faktisk det siste året en kraftig vekst i industrisysselsettingen, og vi er nesten oppe på nivået like før finanskrisen høsten 2008. Så ja, vi skal se de mørke skyene på eurohorisonten, for å si det sånn, men vi skal også se det positive ved norsk næringsliv.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:14:30]: Mitt spørsmål går også til næringsministeren, og jeg fortsetter med det samme temaet. Nei, vi skal ikke svartmale, men vi skal heller ikke skjønne. Jeg deler statsministerens bekymring; han sa tidligere i høst at vi må ikke et øyeblikk tro at vi kan få et tilbakeslag i verdensøkonomien uten at det rammer oss. Med et kostnadsnivå på 50 pst. over handelspartnernes har vi det vanskelig. Statsråden er jo selv ute og ser avviklinger i konkurranseutsatt industri, han ser at han ikke har noen kortsiktige virkemidler.

I sitt alternative budsjett foreslo Høyre en rekke tiltak som på lengre sikt kunne reparere på den ulempen vi har med vårt høye kostnadsnivå. Blant annet vil vi gjøre noe med den betydelige økningen i skatten på norske arbeidsplasser, altså på det å eie, som har doblet seg i de senere år. Vi vil gjøre noe med avskrivningsreglene slik at vi får et bedre investeringsklima, og ikke minst foreslo vi betydelige midler til forskning, utvikling og innovasjon.

Det er det som er poenget i den viktige saken som først ble tatt opp av Harald T. Nesvik her i dag. Hva tenker man å gjøre på lang sikt? Det hjelper ikke å fortelle om alt som er bra – jeg deler det – men hvordan ruster vi oss mot det som kommer? Jeg vil ikke gjenta det spørsmålet som har vært reist tidligere i dag, men svært gjerne utfordre statsråden på hva som er hans langsiktige tiltak for å bedre den konkurransekraften som nå utvilsomt er i ferd med å svekkes. Det er ikke svartmaling; det er realitetsorientering.

Statsråd Trond Giske [10:16:30]: Jeg tror for det første det er et spørsmål som jeg trenger litt mer tid enn 1 minutt og 57 sekunder å svare på, for det handler om hele den brede næringspolitikken.

Jeg er veldig glad for at representanten Flåtten sier at det går godt, for det går veldig godt i Norge. Det finnes ikke ett land i Europa som ikke ville bytte våre makroøkonomiske tall med sine og overta den norske situasjonen, med rekordlav ledighet, med overskudd på statsbudsjettet, med overskudd på handelsbalansen og med sysselsetningsvekst i industrien. Dette er helt unikt. Vi kan være glad, både representanten Flåtten og jeg, for at vi ikke er med i eurosamarbeidet. Det tror jeg er en fordel for Norge, og det er en fordel at vi styrer vår egen økonomiske politikk basert på norske makroøkonomiske størrelser.

Men når man sier at konkurransevnen er kraftig svekket, skal vi være oppmerksomme på det. Det handler om lønnsveksten, at den ikke må overstige produktivitetsveksten i bedriftene, og det handler om rente og valuta. Jeg tror nok representanten Flåtten har et større problem med

sin potensielle samarbeidspartner Fremskrittspartiet rundt disse spørsmålene enn han har med å få samtykke fra regjeringspartiene med hensyn til det å ha en ansvarlig økonomisk politikk.

Men så må det også sies at ja, vi har et kostnadsnivå – hva skal jeg si, et lønnsnivå eller et levestandardnivå – i Norge som kanskje er 40–50 pst. over det som er i EU. Men vi har også en produktivitet per arbeidstime som er 40–50 pst. over det man har i EU. Da er det jo ikke annet enn rett og rimelig at lønnstakerne faktisk får sin andel av den produktiviteten. Det er jo nettopp fordi vi jobber smartere, organiserer oss bedre, er mer effektive, har produkter som har en høy pris på verdensmarkedet, som gjør at vi kan forsvare det levestandardnivået vi har. Da skal vi fortsette å satse på kompetanse, fortsette å satse på forskning – det har vært en rekordøkning i forskningsbudsjettet de siste seks årene – og på innovasjon og nyskaping.

Svein Flåtten (H) [10:18:35]: Jeg takker for så vidt for svaret, selv om jeg fikk enda mer skjønning, ispedd skremser om at det er godt vi ikke er i EU, og at vi ikke må være sammen med Fremskrittspartiet. Jeg har heller ikke sagt noen verdens ting om at jeg synes at det norske lønnsnivået er for høyt. Det synes jeg tvert imot er aldeles utmerket.

Jeg skal stille ett kort spørsmål som oppfølging til statsråden: Synes han at håndteringen av et av de viktigste instrumentene for norsk eksportindustri, nemlig Eksportfinans, i høst har vært eksemplarisk, når en ser den usikkerhet det har spredd i eksportbedriftene, som faktisk også har spredd seg til finansinstitusjoner gjennom nedgraderingen av Eksportfinans? Dette har, ikke bare etter mitt syn, men etter veldig manges oppfatning, vært svært klønete håndtert og er ikke aktiv næringspolitikk å skryte av. Har statsråden noe å si til det?

Statsråd Trond Giske [10:19:45]: Hvis vi nå for det første har konkludert med at representanten Flåtten skal holde seg unna både euro og Fremskrittspartiet, er vi kommet et langt stykke på vei for å skape trygge rammebetingelser for norsk økonomi.

Så til spørsmålet om Eksportfinans. Det som er tilfellet med Eksportfinans, er at det er en privat institusjon som staten eier 15 pst. i, men hvor det er andre, større eiere enn oss, og hvor selskapet og styret i selskapet har ansvaret for selskapets drift. Selskapet har hatt en kontrakt med staten om å forvalte den såkalte 108-ordningen, altså finansieringen av eksportkontrakter – eller lån til eksportkontrakter. Den har en seks måneders oppsigelsestid. Da EU kom med nye regler for kapitalkrav i slike finansinstitusjoner, lot vi Eksportfinans få god tid til å se om det var mulig å oppkapitalisere selskapet. Det viste seg ikke å være mulig. Vi var villige til å være med med vår andel. Når det ikke var mulig, bestemte vi å etablere en egen statlig ordning. Det er det myndighetene har gjort. Så er det Eksportfinans' ansvar å sørge for å kommunisere til sine partnere om sin økonomiske situasjon.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Frank Bakke-Jensen.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:21:02]: Mitt oppfølgingsspørsmål går til fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen, og jeg vil gjerne allerede innledningsvis varsle at statsråden ikke trenger å bekymre seg om hvem jeg skal være venn med i framtiden.

Særnorsk skattepolitikk gjør at norske arbeidsplasser legges under et helt eget press. Det er faktisk slik at i vanskelige tider kan sjømatbedrifter være nødt til å bygge lagre på grunn av manglende salg. Dette lageret vil ved årsskiftet verditakseres, og eierne må betale formuesskatt av dette.

Nå har vi registrert at statsråd Giske har vært ute og vært uenig i regjeringens politikk på dette området – så også når det gjelder statsråd Navarsete. Hun er heller ikke enig i regjeringens politikk med hensyn til det med formuesskatten.

Mitt spørsmål blir til denne statsråden: Er det fiskeri- og kystminister Berg-Hansen som da skal ut og forsvare regjeringens politikk med hensyn til det med formuesskatten?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at spørsmål om formuesskatt ligger under finansministeren, men fiskeri- og kystministeren skal – dersom hun ønsker det – få anledning til å besvare sine deler av perspektivet på den beskatningen.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:22:14]: Selvsagt har presidenten helt rett i at det er finansministeren som er ansvarlig for alle skatter og avgifter, så også formuesskatten. Jeg må si meg helt enig med både finansministeren og statsministeren som tidligere har sagt at formuesskatten er et utmerket virkemiddel i forhold til fordelingsperspektivet, fordelingsaspektet.

Så har finansministeren, og tidligere har jeg registrert også statsministeren, ved flere anledninger sagt at det selvsagt er mulig å se på innretninger og å se på om man kan gjøre en god skatt enda bedre. Det følger jeg dem helt i.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgingsspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:23:07]: Da fortsetter vi med stolleken, mens mitt oppfølgingsspørsmål går til nærings- og handelsministeren.

Mens handelsministeren kommer fram, vil jeg si følgende: Hvis man går inn og ser på SSBs analyserapport nr. 3, viser den at det aller meste av den veksten vi har innenfor sysselsettingen, er olje- og gassrelatert. Jeg tror ikke et eneste land i Europa ville byttet bort den oljen og gassen, nettopp fordi det er naturgitte forhold som gjør den veksten, og ikke nødvendigvis den fantastiske politikken som regjeringen alltid fører, selv om jeg regner med at Giske også tar æren for at det dukker opp norsk olje på sokkelen – hvis vi drar videre resonnementet fra i sted.

Det er når det går godt, vi skal bygge for framtiden. Vi

skal legge rammevilkår som nettopp gjør det interessant både å investere og igangsette nye arbeidsplasser. Statsråden er veldig flink til å fortelle oss hvor mange arbeidsplasser som er skapt, men han er veldig dårlig til å forklare oss hvor mange arbeidsplasser som i samme tidsrom har gått bort.

Mitt spørsmål til statsråden er følgende: Når han snakket om permitteringsregler i sitt forrige svar til meg, viste han til hvor gode de var. Hva er da årsaken til at han har nullet ut de forbedringene som kom under finanskrisen?

Statsråd Trond Giske [10:24:27]: La meg svare på det siste først: Det er rett og slett at du trenger andre tiltak i en situasjon hvor BNP ramler med 1,5 pst., hvor arbeidsløsheten er kraftig stigende, og hvor mange bedrifter må permittere, enn du gjør når du i mange sektorer nå har mangel på arbeidskraft. Situasjonen i Norge i dag er at vi har den laveste ledigheten på tre tiår. Noen bedrifter, helt riktig, sier at de er bekymret for 2012, men noen bedrifter sier at den største bekymringen deres er at de ikke får tak i kompetent arbeidskraft. Da er det ikke sikkert at man skal utvide permitteringsordningene, da kan det være like bra å kanalisere arbeidskraften til de bedriftene som ønsker å rekruttere.

Det er riktig at mye av industriveksten er i olje og gass, men det er ikke noe negativt i det. Det er en enormt lønnsom næring, og det er ingen selvfølge at Norge har bygget opp en egen olje- og gassnæring. Det er flust av land som har funnet olje og gass, men som ikke har klart å bygge en egen konkurransedyktig industri. Nå eksporterer vi mer varer og tjenester på olje- og gassfeltet enn vi har i Nordsjøen. Det er faktisk en heder til en fantastisk industri.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:25:41]: Norge seiler akterut i konkurransen om nødvendig kunnskapsarbeidskraft. Norge blir et stadig dyrere land å bo i, vi har en sterk kronekurs, vi ser nok et hvileskjær i forskning, og regjeringen legger flere skatteskjerpelser på industrien. Det er derfor behov for en aktiv politikk som bedrer Norges konkurranseevne når det gjelder kunnskapsarbeidskraft. To av tre kunnskapsbedrifter anser aktiv tilrettelegging fra myndighetene som nødvendig dersom norsk næringsliv skal øke sin konkurranseevne og tiltrekke seg mer kompetent arbeidskraft fra utlandet.

Vi så i går et lite lysglimt, der en av regjeringskollegaene til statsråden nærmer seg Kristelig Folkepartis næringspolitikk og foreslår å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. Hvilke tiltak vil denne statsråden iverksette for å bedre norske bedrifters konkurranseevne i kampen om kompetent kunnskapsarbeidskraft?

Statsråd Trond Giske [10:26:39]: La meg si først at min erfaring etter to år i næringsministerstolen er at regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti finner hverandre på mange områder. Jeg tror vi har en ganske nær og fel-

les oppfatning om at vi ikke skal overlate markedskreftene til seg selv, men at det er når stat og privat spiller på lag, Norge blir som best. Den norske modellen har vært utrolig robust gjennom den tøffeste krisen i verden på 70 år, og det er nettopp fordi vi har en sterk stat som kan stille med kapital, som kan stille med forskningsmidler, som sørger for å hjelpe bedrifter gjennom en kneik, og et velfungerende privat næringsliv. I tillegg har vi et godt utdanningssystem og mye offentlige forskningspenger.

Bare for å ta forskning, som jeg også kjenner fra tidligere erfaring: Forskningsbudsjettene har aldri steget så kraftig som de har gjort de siste seks årene. Jeg tror det er 60 pst. vekst. Det er omtrent like stort som Kulturløftet, som mange har hørt om, og som har fått mye ros, men forskningsløftet er prosentvis nesten det samme. I milliarder er det mye større, fordi utgangspunktet også var så mye høyere.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgings-spørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:27:48]: Jeg vil ikke komme med svartmaling, men med fakta. I statsbudsjettet for 2012 har stortingsflertallet vedtatt en skatteskjerpelse for det private næringsliv, som statsråden var inne på akkurat nå, på 200 mill. kr. Venstre vil gå motsatt vei. Norsk konkurransekraft handler ikke minst om å legge til rette for de små bedriftene. Det er slik i næringspolitikken at det som er bra for de små, alltid er bra for de store. Men det er ikke slik at det motsatte er tilfelle.

Jeg kjenner godt mantraet fra de rød-grønne om å holde orden i eget hus. Det har alle regjeringer vært opptatt av. Jeg kjenner også det med revisjonsplikt og Altinn, som Bondevik-regjeringen startet. Men mitt spørsmål er: Vil statsråden legge fram en helhetlig strategi for de små bedriftene?

Statsråd Trond Giske [10:28:40]: Svaret på det er ja. Vi skal i løpet av våren legge fram en egen strategi for de små og mellomstore bedriftene. Vi har samtidig varslet at vi skal gjennomføre forenklinger for de små og mellomstore bedriftene, eller for norsk næringsliv totalt, på 10 mrd. kr innen utgangen av 2015. Det tilsvarende, hvis vi lykkes, 21 000 årsverk i besparelse. Vi er i gang allerede. Vi har fjernet revisjonsplikten for de små bedriftene. Det er over 100 000 bedrifter som nå slipper å gjennomføre revisjon, hvis de ønsker det. Vi har vedtatt i Stortinget, sist uke, at aksjekapitalkravet til AS-er skal settes ned fra 100 000 til 30 000 kr, og vi har faktisk nær en rekord i antall nye selskaper som blir stiftet. Vi er der også omtrent oppe på nivået som vi var på før finanskrisen. Men vi skal gjøre mye mer, og denne strategien skal bli presentert i løpet av våren. Vi lytter også til Venstre, som en del av den positive opposisjonen, når det gjelder gode forslag til en god strategi for småbedriftene.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:30:01]: Mitt spørsmål går til olje- og energiministeren.

Olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel har bidratt til stor verdiskaping og gitt oss enorme inntekter, noe vi alle nyter godt av. For Senterpartiet og for Kristelig Folkeparti er det viktige å være gode forvaltere og kunne overlate kloden vår i en bedre tilstand enn slik vi selv fikk den. Det er vår ideologi.

Men olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel har også en lite hyggelig bieffekt – det at nesten 1/3 av nasjonale utslipp kommer fra denne sektoren. I gjeldende klimapolitikk har vi vedtatt noen utslippsmål for hver eneste sektor. Olje- og energisektoren skal redusere med mellom 3 og 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020. Det er regjeringens politikk.

I petroleumsmeldingen statsråden har presentert, viser framskrivningene at det er en økning på tre millioner. De skal ned, i forhold til gjeldende politikk, mens framskrivninger viser en økning på 3 millioner tonn. Samtidig ser vi også at statssekretær Per Rune Henriksen sier at det er dyrt og dumt å redusere klimagassutslippene i Norge, og at oljesektoren bør få fritak for nye tiltak. Ja, det danner seg et bilde av et departement som sniker seg unna egne forpliktelser, som regjering og storting har vedtatt.

Mitt spørsmål til statsråden blir da: Mener statsråden at oljesektoren skal iverksette nye tiltak utover dagens CO₂-avgift og dagens kvotesystem?

Statsråd Ola Borten Moe [10:32:02]: Takk for et godt spørsmål. La meg først bruke to setninger på historien. Det er helt korrekt at norsk olje- og gassindustri representerer et eventyr for hele Norge, som har ført til stor verdiskaping, stor teknologiutvikling og mange arbeidsplasser, og på sett og vis har løftet det norske samfunnet inn i en ny tid. Der har vi alle, også Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, ikke minst, et stort ansvar for å bringe en stolt norsk forvaltertradisjon videre, sånn at man kan snu seg rundt om noen tiår og si at de valgene vi tok nå, var kloke og framtidsrettede og gjorde at vårt eventyr kunne fortsette.

Så vil jeg ta avstand fra beskrivelsen av Olje- og energidepartementet som et departement som sniker seg unna sine forpliktelser og ambisjoner på klimasiden. For det første har vi ansvaret for utbygging av fornybar energi, men vi har et stort engasjement for å få på plass den nye energien – den miljøvennlige og klimavennlige energien som vi har bruk for. Der håper og tror jeg på et konstruktivt samarbeid, ikke minst med denne salen, for å klare å gi nødvendige tillatelser og for å klare å få støtte til den store utbyggingen som vi står overfor.

Så har olje- og gassektoren i Norge gjennomført store kutt. Vi har den sokkelen i verden som produserer mest med minst – den mest klimavennlige, den mest ressurseffektive og miljøvennlige oljeproduserende sokkelen i verden. Det skal vi ikke lene oss tilbake og si oss fornøyd med. Vi skal snarere videreutvikle den posisjonen til noe som er enda mer ressurs- og klimaeffektivt i framtiden.

På toppen av verdens høyeste CO₂-avgifter og på toppen av kvoteplikt gjennomfører vi mange andre tiltak. Det

handler om reguleringen for å hindre utslipp til ytre miljø, og det handler ikke minst om elektrifisering av kraftbeholdet offshore, der vi har gjennomført tiltak og kommer til å fortsette med det i framtiden.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:34:07]: Ja, vi har gjennom historien klart å ta store kutt, samtidig som vi produserer mest. Men det har ikke skjedd noe positivt på denne sektoren etter at Olje- og energidepartementet fikk pålegg om et klimakutt på 3–5 millioner tonn innen 2020. Statsråden sier at man skal ta enda mer. Mitt spørsmål da blir: Hvordan skal man ta disse kuttene? Er det slik at den historiske dagen på mandag, når det gjelder fornybar energi, og når det gjelder grønne sertifikater, vil brukes til å elektrifisere sokkelen? Vi vet at i Klimakur er det et krav om at alle nye installasjoner bør elektrifiseres, at det blir regelen, at det ikke blir unntaket. Vil statsråden vurdere det fram til klimameldingen blir presentert her på Stortinget?

Statsråd Ola Borten Moe [10:35:04]: Jeg mener vårt hovedfokus må være å gjøre norsk sokkel enda mer energieffektiv, enda mer miljøeffektiv og at vi blir enda bedre på ting vi allerede er god på. Det er riktig for miljøet. Det er riktig for klimaet. Jeg mener også at det gir oss økt konkurransekraft internasjonalt. Det er bl.a. derfor våre løsninger nå er etterspurt over hele verden. Så dette har et perspektiv som går utenfor det norske.

Så mener jeg også veldig sterkt at virkelighetsforståelsen om at vi ikke gjennomfører nye tiltak, er helt feil. Norsk sokkel beveger seg dag for dag i riktig retning. Hvis det svaret Hjemdal er på jakt etter, er at vi skal redusere norsk produksjon for å redusere norske klimagassutslipp, mener jeg det er et merkelig resonnement, all den tid det bare vil føre til økte globale utslipp. Vår produksjon vil bli erstattet av annen produksjon, presumptivt fra mer forurensende kilder. Jeg har allerede varslet at det nye store funnet Aldous/Avaldsnes (presidenten klubber) bør vurderes elektrifisert, men det krever også utbygging av (presidenten klubber igjen) infrastruktur og produksjon på land.

Presidenten: Presidenten må minne om at taletiden er *inntil* ett minutt.

Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Kjell Ingolf Ropstad.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:36:31]: Jeg kan ikke unngå å si at når statsråden snakker om oljeeventyret, tenker jeg mer på Espen Askeladd og «jeg fant, jeg fant», men jeg må jo si at jeg blir bekymret når statsråden så tydelig snakker kun om produksjon. Våre spørsmål går jo på utslipp. Vi har et mål om å få ned utslippene, og det er dét det går ut på. Men statsråden har også gjort seg bemerket internasjonalt. Han reiste bl.a. til Canada der han skrøt av Canadas oljesandindustri. Han sa til avisen *The Globe and Mail* at det er umulig å se en framtid der disse ressursene ikke vil spille en stadig viktigere rolle. I går kom altså nyheten om at Canada trakk seg fra Kyoto-

avtalen. Deres klimautslipp ligger ca. 25 pst. over Kyoto-forpliktelsene. Det gjør Statoils og Norges investeringer enda verre, for nå blir vår investering en av grunnene til at Canada trekker seg fra avtalen. Mener statsråden at det er riktig at Canada trekker seg, siden han har bakket opp oljesandinvesteringer så kraftig som han har gjort?

Statsråd Ola Borten Moe [10:37:39]: Nå tror jeg det er viktig å holde tungen rett i munnen. Slik som jeg har oppfattet det, står Canada ved sine Kyoto-forpliktelser, men de ønsker ikke å være med på en forlengelse av Kyoto-avtalen. Det gjør at Canada er i akkurat samme bås som USA, som har stått utenfor hele tiden.

Så har jeg sagt, og det mener jeg er riktig, at ukonvensjonelle olje- og gassressurser har en stadig større del i verdens energiforsyning. Det er en naturlig konsekvens av at de konvensjonelle olje- og gassressursene stadig blir vanskeligere tilgjengelig, de får høyere pris og er vanskeligere å finne. Man har sett det i forbindelse med skifergass i USA, og man ser det nå i forbindelse med skiferolje og kanskje også med oljesand i Canada. Det er store ressurser som er tilgjengelige i vel regulerte demokratier i Vesten. Jeg tror at disse ressursene på et eller annet vis kommer til å bli utnyttet, og da blir det uhyre viktig å ha fokus på hvordan man gjør det på en best mulig måte. Jeg har ikke uttalt meg om jeg er for eller mot oljesand i Canada – jeg har sagt at der er det, og jeg tror at Statoil bidrar positivt.

Presidenten: Per Willy Amundsen – til oppfølgings-spørsmål.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:38:58]: Jeg må først egentlig takke statsråden for at han har bidratt til kanskje å nyansere og balansere et bilde av Statoils engasjement i oljesand, som har blitt rimelig – skal vi si – unyansert fremstilt i norske medier, ikke minst ved at man bruker bilder av dagbrudd osv. når man snakker om Statoils engasjement. Så jeg synes det er flott at statsråden faktisk bidrar til å nyansere et bilde som ikke fremstilles helt bra.

Det som derimot er litt mer bekymringsfullt, er at enkelte politikere gir uttrykk for vilje og politisk engasjement som kan tyde på at man ønsker å overstyre det som er Statoils forretningsmessige engasjement i utlandet. Så kan man stille spørsmål om hvor heldig det er. Hva mener statsråden om at ledende politikere gir slike signaler?

Statsråd Ola Borten Moe [10:40:00]: Statens eierskapspolitikk er godt forankret både i regjering og i storting gjennom flere eierskapsmeldinger og brede forlik i denne salen. Jeg mener at det ikke er skapt usikkerhet knyttet til hvordan staten skal forvalte sitt eierskap.

Presidenten: Nikolai Astrup – til oppfølgings-spørsmål.

Nikolai Astrup (H) [10:40:31]: Nå har både oljesand fra Canada og utslipp på norsk sokkel vært et tema, og da er det naturlig å spørre om EUs drivstoffdirektiv som nå er til revidering. EUs drivstoffdirektiv skal altså revi-

deres, og det er foreslått at man skal ha et høyere CO₂-utslipp på produksjon av oljesand enn man har for annen type produksjon.

Mitt spørsmål er imidlertid: Hva gjør regjeringen for å sikre at de lave utslippene på norsk sokkel reflekteres i direktivet, og dermed omsettes i den konkurransefordelen som det bør være i forhold til produksjonen i Vest-Afrika, Canada og andre steder med lavere miljø- og klimastandard enn det vi har på norsk sokkel?

Statsråd Ola Borten Moe [10:41:25]: La meg først si at jeg er for et drivstoffdirektiv som virker. Jeg er for et drivstoffdirektiv som er rettferdig, transparent, og som fører til reduksjoner i utslipp av klimagasser.

Så tror jeg at svaret på spørsmålet fra representanten er det norske utgangspunktet i klimaforhandlingene, nemlig at vi trenger en internasjonal avtale med en global pris på CO₂. Det er det mest effektive og rettferdige virkemiddelet både for å sikre utslippsreduksjoner og for å sikre at variasjoner i energieffektivitet/utslippseffektivitet gjen-speiles i produktpris på en enda bedre måte enn det gjør i dag.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:42:25]: Jeg har lyst til å følge opp det med oljesand, for det som statsråden sa, var feil. Canada trekker seg ut når Kyoto-avtalen avsluttes i 2012. Da vil nemlig veldig mange av argumentene som regjeringa og de som støtter oljesandprosjektet, falle til jorden, som f.eks. det Per Rune Henriksen – nå statssekretær – sa i siste debatt om oljesand som vi hadde her i Stortinget:

«Det som er mitt poeng, er at oljesandvirksomhet i Canada foregår innenfor et Kyoto-regime, innenfor et kvotehandelsregime, hvor det er satt kvoter.»

Eller som Jens Stoltenberg har sagt til Aftenposten:

«Hele klimaregimet er basert på at hvert land er ansvarlig for og må ta tak i sine egne utslipp. Utslipp i Canada er Canadas ansvar.»

Betyr det at alle de argumentene som regjeringspartiene har hatt for å delta i oljesand, nå forsvinner når Canada trekker seg fra Kyoto-avtalen, når det har blitt brukt som argument for å støtte det?

Statsråd Ola Borten Moe [10:43:27]: Aller først, jeg synes det er oppsiktsvekkende hvis statssekretær Henriksen har uttalt noe som helst i Stortinget. Meg bekjent har han rett og slett ikke talerett.

Jeg er glad for å få spørsmålet, rett og slett for å få presisert følgende: Jeg synes det er dumt at Canada nå ikke følger opp videreføringen av Kyoto-avtalen. Jeg hadde ønsket at ikke bare Canada, men også Japan, Russland og andre land forpliktet seg videre i et løp. Jeg opplever likevel at det Canada har gjort, er å stå ved den avtalen de har underskrevet, og som utgår i 2012, og så er det sånn at man ikke ønsker å være med på fortsettelsen. Tar jeg feil, skal jeg selvsagt ta det til etterretning.

Innenfor den rammen mener jeg at de samme reglene gjelder for investeringer internasjonalt fra norske og andre selskap, som i alle andre land, deriblant USA. Det vil si at jeg hadde ønsket at Canada fortsatt hadde forpliktet seg på samme vis som Norge, men det at de ikke har gjort, kan ikke diskvalifisere norske selskap i Canada.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Arne Sortevik (FrP) [10:44:49]: Jeg har et spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

I Durban har Norge på nytt forsøkt å fremstå som verdens miljøfrelser. Baksiden av den internasjonale hedersmedaljen regjeringen prøver å skaffe seg, er unnlattelses-syndene på hjemmebane – blant dem er ubåten U-864, med 64 tonn kvikksølv om bord. Utenfor Fedje i Hordaland ligger den fortsatt i ustabil sideleie på havets bunn, etter at den ble funnet i mars 2003. Åtte år er gått uten handling. Regjeringen har på sine seks år ikke klart å grave opp kvikksølv, men har derimot gravet seg ned i utredninger.

En av tre ubåtdele mangler avklaring. Ubåten ble delt i tre deler da den ble senket. Midtseksjonen på ubåten er ikke funnet – et viktig stykke av ubåten på 7–8 meters bredde mangler. Manglende midtseksjon inneholder sannsynligvis en stor del av de 1 860 flaskene med kvikksølv som lå i ubåtens kjølv.

Håndtering av ubåten, enten det blir heving og fjerning som Fremskrittspartiet vil, eller tildekking som regjeringen tidligere har anbefalt, krever troverdig avklaring av hvor midtseksjonen finnes og hvor kvikksølvet i midtseksjonen finnes.

Hva har regjeringen, departementet, Kystverket og statsråden gjort for å avklare denne situasjonen, for å finne den tredje delen av ubåten med tilhørende kvikksølvlast?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:46:37]: Til spørsmålet om midtseksjonen på ubåten: Vi vet alle at den ubåten ble torpedert. Det er vel en viss fare for at deler av den i alle fall ble ødelagt, uten at jeg kan veldig mye om effekten av å få en torpedo midtskips på en ubåt. Det jeg er opptatt av, er hvordan vi først og fremst håndterer kvikksølvet. Delene av U-864 er ikke det viktige, det viktige her er kvikksølvet og håndteringen av det.

Jeg har også tidligere debattert denne saken med representanten Sortevik. Jeg legger til grunn at løpet her og de avgjørelsene som ble tatt i denne sal, er kjent for ham. Vi er nå inne i en kvalitetssikringsprosedyre, som vi har i alle saker av denne størrelse. Vi har tidligere hatt en runde – og et vedtak – som gikk på at alt skulle heves. Det ble frarådet av kvalitetssikrerne. Vi gikk tilbake til start, for en bred utredning. Den utredningen og den kvalitetssikringen som vi nå venter på, er – på godt norsk – like rundt hjørnet.

Det kvalitetssikrerne har vært opptatt av, og det er jo det vi alle er opptatt av, er nettopp langtidseffektene av de tiltak som vi setter inn. Uansett måte å behandle denne forurensningen på vet vi at det må tildekkes etterpå, for det er et stort område som her er forurenset. Kvalitetssikrerne stiller spørsmål knyttet til langtidseffektene av det. Det vil de få svar på, og vi vil få overlevert kvalitetssik-

ringen – og vil selvsagt komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Arne Sortevik (FrP) [10:48:35]: Takk for svaret, som avklarer lite.

Dovre Group gjennomførte kvalitetssikring av hevingsprosjektet, som ble stoppet tidlig i 2010. Hevingsprosjektet ble stoppet av regjeringen på bakgrunn av den rapporten.

I kvalitetssikringsrapporten fra Dovre Group ble det påpekt at «midtseksjonen med ubåtens tårn ikke er funnet.»

Er statsråden virkelig tilfreds med at denne usikkerheten videreføres i det arbeidet som nå foregår, med hensyn til en midtseksjon som det er all grunn til å anta at foreligger intakt og med betydelig kvikksølvlast? Er statsråden tilfreds med at usikkerheten videreføres, eller er det slik at man forsøker å tildekke denne manglende avklaring i det arbeidet som nå foregår?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:49:23]: I motsetning til representanten Sortevik har ikke jeg all grunn til å tro at den foreligger intakt. Jeg sitter ikke med kunnskap som tilsier at det er tilfellet. Det vi vet, er at det var kvikksølvbeholdere om bord i båten. Noen av dem var nok i midtseksjonen, men noen var også i kjølen av ubåten. Dette er vrakbiter som ligger rundt om på et for så vidt relativt avgrenset område, men vi vet at det er kvikksølv i massene i bunnen. Det tyder på at her er det flasker som det har gått hull på, i og med at det allerede er lekket ut kvikksølv i bunnmassene.

Det som vi har sagt, og som jeg gjentar her nå, er: På hvilken måte vi best håndterer denne kvikksølvforurensningen, er det eneste viktige. Jeg legger til grunn at vi får anbefaling og råd i den videre prosessen knyttet til KS1, som vi snart får.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:50:42]: Det er tydelig at det er viktig å være ute i verden og fortelle hvor flinke vi er – og så lar vi det skure og gå i vårt eget nærområde.

Jeg synes det er spesielt at man nå i åtte år har holdt på med dette og ikke kommet lenger. Man vet faktisk ikke hvor den forsvunne midtseksjonen er.

Så registrerer jeg at statsråden er veldig tydelig på at hun tror at store deler er ødelagt eller tilintetgjort. Men jeg registrerer at mange eksperter og forsvarsfolk mener og er veldig tydelige på at det ikke kan være sann som statsråden nå sier. De mener faktisk at den må finnes, men det er ingen som vet hvor den er. Da bør man kanskje også bruke litt ressurser på å finne ut hvor midtseksjonen er, for der er det sannsynligvis mye kvikksølv.

Fremskrittspartiet ønsker å heve båten og mener at det er den beste miljøløsningen. Bør ikke statsråden på en bedre måte sørge for en avklaring om hvor den forsvunne midtseksjonen – og kvikksølvlasten der – er i denne viktige miljøsaken, både med tanke på fisken og Norges anseelse internasjonalt?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:51:47]: Denne ubåten – det vraket – og det kvikksølvet som ligger på bunnen utenfor Fedje, er en særdeles krevende sak i den forstand at vi har ingen tilsvarende rundt om på jordklo-den. Her skal vi håndtere en kvikksølvforurensning – som er stor. Det viktigste er faktisk hvordan vi gjør det på best mulig måte av hensyn til miljøet, av hensyn til dem som skal gjøre operasjonen, og av hensyn til befolkningen både på Vestlandet og i resten av Norge.

Jeg vil si at det mest uansvarlige er bare å gyve på og begynne å plukke opp dette uten å vite hva man faktisk gjør. Jeg har stor tillit til at de mange eksperter som har vært inne i dette, vil gi oss de absolutt beste rådene, slik at dette kan gjøres på best mulig måte. Da er det ikke først og fremst vrakbitene av ubåten jeg er opptatt av, men det er hvordan vi håndterer kvikksølvet.

Presidenten: Øyvind Halleraker – til oppfølgings-spørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:52:58]: Stadige utsettelse og handlingsvegring utsetter kystfiskeriinteressene for unødvendig renommebelastning. Fisk som eksportartikkel er avhengig av rent hav. Usikkerheten knyttet til håndteringen av 64 tonn kvikksølv er selvsagt derfor et stort problem.

Høyre har støttet statsråden på å følge de prosesser vi selv har pålagt oss i håndteringen av slike saker her i Stortinget. Men regjeringen er i ferd med å utfordre vår tålmodighet etter hvert.

For en uke siden svarte statsråden meg at «kvikksølvet skal opp». Det lå fast. Hun har også tidligere svart at det ikke skal stå på pengene. Det spørsmålet som da står igjen, og som jeg syns vi må få et svar på etter hvert, er: Når kan vi få denne saken til behandling, slik at vi endelig kan få eliminert denne forurensningstrusselen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:54:01]: Jeg takker for at Høyre er ansvarlig i denne saken. Det fortjener kysten, det fortjener sjømatnæringen, og det fortjener folket på Vestlandet og aller mest på Fedje. Jeg har vært på Fedje og besøkt dem som bor der. Jeg har møtt bestemødrene, jeg har møtt barna og befolkningen på Fedje. Som jeg sa: Denne saken er så alvorlig at her kan vi ikke rushe i vei og gjøre overilte ting. Det er det mest uansvarlige og mest dramatiske.

Derfor er det jeg er veldig nøye på at vi skal få inn de beste rådene – ha de beste ekspertene til å gjennomgå dette. Vi har nå en kvalitetssikring på gang, som – jeg må prøve å ta det på husken, for det er flere kvalitetssikringer som vi går og venter på – jeg tror er like om hjørnet. Tidlig neste år skal det foreligge kvalitetssikring én.

Så må vi da ta et valg om hvordan vi skal håndtere dette videre. Det vil selvsagt bli diskutert med Stortinget på vanlig måte.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:55:16]: Statsråden har frå denne talarstolen bekrefta at ubåten vil bli heva.

Dette er ei sak der regjeringa har meint det meste: Me veit at regjeringa gjekk for tildekking. Så like før valet i 2009 sa regjeringa at ubåten skulle hevast. Så var det ny usikkerheit da me behandla saka i Stortinget i 2010 – da var regjeringa meir usikker. Og så bekrefta statsråden for litt over eit år sidan at ubåten skulle hevast. Eg vil ha ei stadfesting på ny på at det står ved lag.

Da er spørsmålet: Når kjem denne saka? Ja, det er eit kvalitetssikringsarbeid som skal gjerast, men regjeringa har altså brukt fire–fem år på dette arbeidet sidan saka var oppe i Stortinget i 2007. Synest ikkje statsråden at det er vel lang tid?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:56:19]: Det har tatt lang tid. Det er et krevende prosjekt. Det er bakgrunnen for at det her har ligget flere alternativer på bordet.

Det er heller ingen tvil om at de aller fleste – om ikke alle – faglige tilrådingene har gått på tildekking. Så er det da fra befolkningen knyttet usikkerhet til langtidseffektene av tildekking.

Regjeringen har besluttet heving. Igjen må jeg si at det er ikke først og fremst selve ubåten og metallet som ligger igjen der, jeg er opptatt av. Det er kvikksølvet, og vi har ikke oversikt over hvor alt det er. Men det aller viktigste når den skal heves, for det er besluttet at vi skal ha opp kvikksølvet, er at vi gjør det på en måte som sikrer miljøet, som sikrer dem som skal gjennomføre det, og sikrer befolkningen. Når jeg får kvalitetssikringen, som jeg tror skal være like rundt hjørnet, vil jeg selvsagt komme tilbake til Stortinget så fort som mulig etter det.

Presidenten: Vi går videre til neste – og siste – hoved-spørsmål.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:57:37]: Mitt spørsmål går til fiskeri- og kystminister Berg-Hansen.

Et av mine første møter med Landbruks- og matdepartementet høsten 2009 var den årlige offisielle middagen næringskomiteen har med statsråden der. Under den faglige innledningen til denne bordsetningen fikk vi presentert statistikk over norsk matproduksjon. Her var verdien av norsk sjømatproduksjon utelatt. Dette ble selvfølgelig påtalt, og det byråkratiske svaret var at man i Landbruks- og matdepartementet ikke regnet inn norsk sjømat når man laget statistikk over norsk matproduksjon.

I næringskomiteen spiser vi i fint selskap, og noen uker senere var vi på offisiell middag hos fiskeri- og kystministeren. I velkomsttalen kunne statsråden bekjentgjøre at nå var den norske produksjonen av sjømat innregnet i statistikken til Landbruks- og matdepartementet når de presenterte tall for norsk matproduksjon. Undertegnede og statsråden var skjønt enige om at sånn burde det også være.

Derfor er det med undring jeg har mottatt den lenge etterlengtede landbruksmeldingen fra statsråd Brekk. Her sier man mye om norsk matproduksjon – det er ikke det. Ja, man omtaler til og med norsk sjømat i rosende orde-lag, rimelig nok – rimelig nok. Det er når man kommer til

begrepet «selvforsyningsgrad», at jeg blir litt i stuss, for Norge har ifølge Landbruks- og matdepartementet en selvforsyningsgrad på under 40 pst., og regjeringen har som mål en selvforsyningsgrad på 50 pst. Nå er denne statsråden vel kjent med norsk produksjon av sjømat i både volum og verdi. Sannheten er at ser man på norske råvarer, utgjør de mer enn 80 pst. av det norske forbruket.

Jeg har et lite spørsmål til statsråden: Er det ikke et paradoks at vi bruker en definisjon på selvforsyningsgrad som utelater norsk sjømat, all den tid statsrådets visjon er at Norge skal bli verdens fremste sjømatnasjon? Er det ikke da sånn at vi bør innrømme for oss selv at det er mulig å ernære seg på sjømat?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:59:38]: Når det gjelder landbruksmeldingen, regner jeg med at det blir rikelig anledning for representanten Bakke-Jensen til å diskutere den med landbruks- og matministeren – også senere i dag, vi skal vel ha en felles behandling av budsjettet.

Så er det helt opplagt at vi har mat tilgjengelig i store mengder – vi har faktisk så mye sjømat at drøye 95 pst. av den må eksporteres for at vi ikke skal gi den norske befolkningen i hjel på sjømat. Jeg er helt enig med landbruks- og matministeren i at vi må ha et kosthold som er komplementært. Det betyr at vi må produsere ting i tillegg. Jeg tror ikke den norske befolkningen – selv om jeg spiser mye sjømat – vil si at sjømat alene er nok til å dekke et helt kosthold, selv i disse smørtider.

Jeg er opptatt av å legge til rette for at flere nordmenn skal bli kjent med de matskattene vi har i havet. Det er helt klart både ernæringsmessige grunner og helsemessige grunner – i det hele tatt livsstilsgrunner – til at folk bør spise mer sjømat. Det jobber jeg for hver eneste dag, og det er et område som jeg vil komme grundig inn på i den stortingsmeldingen som jeg nå driver og jobber med. Nå har ikke jeg lest landbruksmeldingen fra perm til perm, men jeg ser ikke bort fra at det også i den står at vi skal komme sterkere tilbake med omtale av sjømaten i den meldingen som regjeringen vil legge fram på sjømatsektoren.

Så gjøres det veldig mye bra på både sjø og land for både å øke selvbergingen og å få fram norsk mat. Det fortjener norske forbrukere. Senest i helgen var jeg og landbruks- og matministeren med på samme arrangementet, Det Norske Måltid, der vi fikk presentert det beste fra både sjø og land, og jeg tror alle norske matprodusenter har mye å hente på at vi samarbeider på det området.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:01:36]: Jeg er ikke i tvil om at fiskeri- og kystministeren er i stand til å få i seg et måltid fersk fisk uten bråna smør – jeg tror ikke det er problematikken.

Men når det gjelder den nasjonale satsingen, vil jeg gjerne dra det litt videre. Det finnes en nasjonal strategi for matproduksjon som heter «Smaken av Norge». Der er sjømat nevnt én gang, og det er i et kapittel der det står at man må skaffe bedre markedstilgang for norsk sjømat. Der er man altså veldig fokusert på å få denne sjømaten ut av landet.

I tillegg har vi noe som heter «Helhetlig kvalitetssystem

i norsk matproduksjon» – det er 96 sider gitt ut av Landbruks- og matdepartementet. Der er ikke sjømat nevnt i det hele tatt.

Jeg har lyst til å tvære ut dette litt videre og spørre statsråden om hun er fornøyd med det som tydelig er en ubalanse i måten man framsnakker kjøtt, ost og melkeprodukter på, kontra norsk sjømat som torsk, laks, krabbe osv.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:02:37]: Det er mange strategier for å få den norske befolkningen til å spise så sunn mat og så god mat – kvalitetsmat fra Norge – som mulig. Jeg har flere av dem. Det ene er det vi gjør i forhold til barn og unge, som heter Fiskesprell. Det er et samarbeid med Eksportutvalget for fisk, som nå snart bytter navn til Norges sjømatråd, som jobber i forhold til barn og unge og det å gi dem gode kostholdsvaner.

Så får vi jo lagt fram kostholdsråd med jevne mellomrom. Det må være hyggelig lesning for sjømatsektoren. Den største strategien er uansett den som jeg snakker om hver gang jeg har mulighet: Norge – verdens fremste sjømatnasjon. Den vil vi komme grundig tilbake til i den meldingen som jeg nå jobber med, men der handler det om at norsk sjømatsektor må bli enda flinkere til å legge til rette, slik at norske forbrukere faktisk får de kvalitetsproduktene som havet kan gi. Det skjer positive ting, men det er også helt klart et potensial for å gjøre mer.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først representanten Siri A. Meling.

Siri A. Meling (H) [11:03:48]: Jeg tror vi må kalle en spade for en spade. Landbrukssektoren har på mange måter kuppet begrepet «mat» og kuppet begrepet i forhold til selvforsyningsgrad. Landbrukssektoren har opplagt en egeninteresse av å fremstille det som om vi har en lav selvforsyningsgrad, i forhold til ønsket om å få mer landbruksproduksjon. For statsråden må det utgjøre en utfordring, for landbruket kjører sine interesser også i forhold til bl.a. dette med toll, altså tollvern i forhold til import av landbruksprodukter, mens sjømatnæringen er interessert i mest mulig fri markedstilgang osv. Da synes jeg det må være på sin plass at fiskeri- og kystministeren statuerer et eksempel når det gjelder sjømat som mat. Når Norge hver eneste dag eksporterer 38 millioner middagsporsjoner ut av landet, hvordan kan vi da snakke om en selvforsyningsgrad på noen og førti prosent i dette landet? Vi er så selvforsynt at vi kan spise fisk til det tyter ut av ørene våre. Hvordan vil statsråden markere sjømat som mat og som en viktig del av kostholdet?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:05:00]: Representanten har nok helt rett i at vi kan faktisk spise sjømat til det tyter ut av absolutt alle ... (munterhet i salen). Det tror jeg ikke den norske befolkningen ville synes var tilfredsstillende. Selv om det er fantastisk godt, er jeg sikker på at veldig mange også fortsatt setter pris på poteter, gulrøtter, kål og alt som landbruket kan gi oss. Derfor er jeg også veldig opptatt av de samme målene med hensyn til

å opprettholde et landbruk i Norge som produserer kvalitetsmat til oss alle. Men når det er sagt, bruker jeg absolutt veldig mye energi på å sette sjømaten på kartet også som mat. Det er bakgrunnen for at jeg nesten aldri snakker om fiskeri- og havbruksnæringen, jeg snakker om sjømatnæringen. Også aktørene har faktisk en vei å gå for å tenke akkurat sånn som vi tenker. Vi har mange strategier, og vi vil følge opp, og jeg vil komme tilbake til Stortinget med flere når jeg kommer med min stortingsmelding.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til dagens siste oppfølgings spørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:06:10]: Det er hyggelig å høre at regjeringen har mange strategier, men det er på tide at man begynner å jobbe ut fra en felles strategi. Det er jo det som er målsettingen her. Det er klart at her er det litt symboleffekt også. Da statsrådene fikk nye titler, fikk vi en fiskeri- og kystminister, men av en eller annen merkelig årsak fikk vi en landbruks- og matminister. Når det gjelder produksjon av mat i dette landet, overgår fiskeri- og kystministeren matministeren betydelig – jeg henviser til det som ble sagt om 38 millioner måltider mat.

Spørsmålet mitt til statsråden går på at i forlengelsen av dette har regjeringen utarbeidet en ferskfiskstrategi, men vi har ingen strategier knyttet til det som er det største volumet – utenom på oppdrettssiden, selvfølgelig – nemlig frossenfisk. Der har vi nærmest en strategi, eller en politikk, som gjør at det er mer lønnsomt å sende frossen fisk til Kina, få filetert den, og så kommer den tilbake til Norge for å selges i norske butikker. Spørsmålet mitt til statsråden er følgende: Har man en felles strategi?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:07:15]: Når det gjelder tildeling av disse titlene, var jo det i en regjering som jeg ikke ser bort fra at partiet til representanten Nesvik veldig gjerne skulle ha vært en del av. Disse titlene ble jo tildelt før Stoltenberg II, i alle fall. Jeg er ikke så opptatt av titler, jeg er faktisk opptatt av innhold, og det er ingen tvil om at jeg er sjømatminister. Det er en tittel jeg liker å bruke, selv om det ikke er den formelle tittelen.

Når det gjelder strategi knyttet til de faktiske forhold: Vi har en ferskfiskstrategi som jeg fyller på med nytt innhold i disse dager. Vi kommer kanskje tilbake til det i budsjettdebatten. Men i den forbindelse har jeg da også tatt kontakt med forskningsmiljø for å se på om vi kan se på teknologiutvikling, knyttet til at det faktisk er ganske mye frossenfisk som blir brakt på land – se hva vi kan gjøre for å konkurrere med kineserne om å produsere flere produkter av den. I dag går det til saltfisk og klippfisk. Det er bra, men vi kan produsere enda mer.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 2–4 blir behandlet under ett – og anser det som vedtatt.

Sak nr. 2 [11:08:33]

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2011–2012))

Sak nr. 3 [11:08:55]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2011 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. 124 S (2011–2012), jf. Prop. 25 S (2011–2012))

Sak nr. 4 [11:09:06]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2011 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 123 S (2011–2012), jf. Prop. 31 S (2011–2012))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 1 time og 30 minutter og fordeles slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver gruppe og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Terje Aasland (A) [11:10:08] (komiteens leder): Aller først vil jeg benytte anledningen til å takke komiteen for et konstruktivt og spennende arbeid med budsjettinnstillingen samt de endringsproposisjoner komiteen har avgitt innstilling til, og som nå behandles.

Budsjettinnstillingen er god, og jeg tror den mest sannsynlig vil bidra til en god og positiv utvikling i næringslivet, også for 2012, selv om framtidens bildet er høyst vanskelig å definere.

Jeg tror budsjettinnstillingen også ivaretar verdiene av en fortsatt trygg og god utnyttelse av det naturen, og naturressursene, kan bidra med til fortsatt god verdiskaping i Norge. Rammene for dette er pakket inn i et økonomisk forsvarlig og godt budsjettopplegg.

Et av våre hovedmål er å sikre arbeid til alle. Det handler om trygghet for inntekt, om verdiskaping, om fortjeneste, om skatt og fordeling. Det handler om velferd og

mulighetene for å kunne leve gode liv. Jeg har en enkel erkjennelse: Vi har et langt bedre utgangspunkt, og langt bedre grunnlag, for å møte fremtiden enn de aller, aller fleste. Jeg antar at de fleste i denne sal vil slutte seg til denne erkjennelsen.

Med noen unntak er det bred tilslutning – en god samling – i budsjettinnstillingen om regjeringens næringspolitikk. Det gir et godt utgangspunkt.

Målet med næringspolitikken er å legge til rette for god verdiskaping, lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter og framtidsrettede arbeidsplasser over hele landet. Det skal vi gjøre i en tid da store deler av Europa rystes av økonomiske krisetider. Situasjonen tilsier at vi må sitte frampå stolen, observere detaljene om hvordan næringslivet berøres, og hvordan krisen utvikles der ute, og, dersom det blir nødvendig, sette inn riktige tiltak til rett tid. Vi har musklene, vi har viljen, og vi har evnen. Det har vi vist tidligere, og det er også flertall til å kunne snu seg raskt. Det bør være et godt utgangspunkt for 2012.

Næringspolitikken er et bredt felt. Det handler om en helhet i samfunnet og samfunnets muligheter til å skape verdier. Vi har lyktes bra de siste 20 årene. Vi har hatt en verdiskaping som har vært høyere i Norges fastlandsøkonomi enn i USA, klart over veksten i OECD, og Norge har nå den høyeste verdiskapingen i Europa, med unntak av Luxemburg. Vi har den laveste ledigheten og den høyeste sysselsettingen, i tillegg til at vi klarer å bære kostnader som er om lag 50 pst. høyere enn våre konkurrenters. Det er et fantastisk resultat, men det krever også aktsomhet.

Det viktigste spørsmålet er: Hva er grunnlaget for vår gode situasjon? Jeg tror det er tre elementer det er viktig å fokusere på.

Det første er folkene og kunnskapen – og innsatsviljen til å produsere varer og tjenester smart og effektivt, slik at vi har høy produksjon. Kunnskapssamfunnet handler om at vi har et utdanningssystem som alle deltar i på like fot. At barna sitter i samme klasserom, tror jeg har stor betydning når vi overfører det til samarbeidskraften i næringslivet.

Det andre elementet er at vi må forvalte våre naturressurser på en måte som tjener samfunnet og bygger opp under en samlet verdiskaping. Her har det stått en politisk kamp de siste tiårene mellom høyresiden og venstresiden i norsk politikk.

Det tredje er betydningen av at ansvarlige arbeidstakere er organisert i en sterk fagbevegelse som en likeverdig part i forhold til arbeidsgivere. Det er etter mitt skjønn en underkommunisert suksessfaktor i den norske modellen, og som ikke må forrykkes i fremtiden i forhold til skaperkraften.

De som ikke forstår disse tre elementene og betydningen av dem, tror jeg heller ikke forstår begrunnelsen for den skaperkraften som tross alt er i det norske samfunnet. Brytes noe av dette ned, så brytes også noe av skaperkraften ned, er min vurdering i tiknytning til det.

Det er en erkjennelse at gjennom de tre elementene går det et ganske skarpt, tydelig og klart politisk skille mellom venstresiden – Arbeiderpartiet – på den ene siden og høyrepartiene på den andre. Vi vil altså utvikle og bruke

menneskenes ulikheter i en samlende skaperkraft, utnytte naturressursene til fordel for verdiskaping og framtidsrettede arbeidsplasser – ikke minst bygge videre på den norske modellen, hvor likevekten mellom arbeidstakere og arbeidsgivere er avgjørende viktig.

Så noterte jeg meg at Fremskrittspartiet etterlyste en industripolitisk melding. Jeg skulle gjerne vært med på å legge fram en sånn melding, men jeg tror det ville vært vanskelig å lage en industripolitikk med Fremskrittspartiets utgangspunkt, der de faktisk tar avstand fra de tre elementene pluss en trygg økonomisk politikk. Så det er vanskelig å se for seg hvordan denne skulle blitt formet med Fremskrittspartiets utgangspunkt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:15:19]: For det første er i hvert fall undertegnede helt enig med komiteens leder i at Norge er i en unik posisjon, fordi våre naturressurser gjør at vi er i en unik posisjon. Det må vi gjøre oss nytte av.

Men som jeg sa tidligere her i dag, er det viktig at vi i de tider da det går godt, og da vi er i en unik situasjon, også bruker det for å bygge fremtiden. En industrimelding er nettopp på sin plass i en sånn sammenheng.

Men jeg skal ikke stille spørsmål om det til representanten Aasland. Spørsmålet mitt til Aasland går på: Nå har vi hatt en budsjetrunde i komiteen, og det er enighet om svært mye. Men når vi ser på det utenforliggende, blir faresignalene også for eksportnæringen sterkere og sterkere. Det viser også rapporten fra Økonomisk overblikk 4/2011, fra NHO. Tross det flytter ikke regjeringen på én eneste krone i dette budsjettet etter at det har kommet til Stortinget, selv om statsministeren og andre har sagt at det ser mørkere ut i horisonten. Spørsmålet mitt til komiteens leder er følgende: Hvor mye har man flyttet på i budsjettet?

Terje Aasland (A) [11:16:39]: Aller først er jeg veldig glad for at representanten Nesvik er enig med meg i at Norge har en unik posisjon. Den posisjonen er skapt ikke minst gjennom den politikken som har vært ført de siste seks årene, hvor en trygg økonomisk plattform for utvikling av næringslivet har vært et viktig fundament, samtidig som vi har fokusert på industrien og industriens rammebetingelser, ikke minst med tanke på langsiktige kraftkontrakter.

For ett år siden, da denne salen behandlet næringskomiteens budsjett, var det over ti år siden Statkraft sist inngikk en langsiktig kraftkontrakt. På dette året har de inngått en rekke nye kraftkontrakter. Det forteller også om denne regjeringens og dette flertallets vilje til å imøtekomme industrien på viktige arenaer.

Så er ikke målet å flytte på mest mulig penger i det budsjettet som er lagt fram. Målet er å legge fram et best mulig framtidsrettet budsjett når en legger det fram, som bygger opp under forutsigbarhet og trygghet for at næringslivet skal kunne vokse i fremtiden. Det er det denne regjeringen har gjort, og det er det også flertallet i næringskomiteen slutter seg til.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:17:55]: I forlengelsen av det som komiteens leder her sier, er det jo underlig at man sier at man må drive videre innenfor den rammen og, ikke minst, innenfor den forutsigbarheten. Da er det underlig at man i statsbudsjettet reverserer endringene som kom i permitteringsreglene. Man etterfyller ikke såkornfondene, man gjør ingen ting knyttet til SkatteFUNN, man gjør ingenting knyttet til BIA-ordningen – i tillegg ser vi faktisk at mens en rekke industriarbeidsplasser blir lagt ned, sitter regjeringen stille og ser på.

Jeg har full forståelse for at man ikke skal kunne gripe inn i den enkelte bedrift og de beslutninger som der tas, men det jeg savner – og det var jo det som derfor var utgangspunktet for en industrimelding – er nettopp det å bygge fremtiden. Selv om representanten Aasland muligens er uenig i det, kan det kanskje være at også andre partier i denne sal og andre personer kan ha ideer til regjeringen. Statsråden var faktisk åpen for det. Er representanten Aasland fortsatt like låst?

Terje Aasland (A) [11:19:04]: Jeg er åpen for svært mye, og regjeringen kommer til å legge fram en rekke strategier og en rekke meldinger i løpet av bare neste halvår, som nettopp underbygger skaperkraften og mulighetene for å utvikle næringslivet i Norge. Jeg ser fram til behandlingen av de meldingene, og jeg ser fram til de videre diskusjonene.

Det er klart at når det gjelder situasjonen for de konjunkturfølsomme industriarbeidsplassene våre, følger vi situasjonen særdeles nøye. Det er ingen tvil om at situasjonen er særdeles alvorlig. Når Europa, som vårt største marked, «blør», må vi være særdeles oppmerksomme og eventuelt sette inn tiltak, hvis det er det som viser seg å være riktig. Det viktigste fundamentet er uansett å føre en ansvarlig, god og trygg økonomisk politikk som ikke setter rente- og kronekurs i spill. Det ville, hvis det skulle skje, være det største tilbakeslaget for norsk industri.

For øvrig: SkatteFUNN videreføres, BIA-ordningen videreføres, ja, men det åpnes nå for at en kan utlyse prosjekter for 70 nye millioner kroner, og en vokter situasjonen særdeles nøye.

Svein Flåtten (H) [11:20:15]: Representanten Aasland anla en veldig generell inngang til budsjettet, med overliggende synspunkter. Det synes jeg er bra av komiteens leder. Han snakket om skole, han snakket om naturressurser, og han snakket om fagforeningen som viktige bidrag for norsk verdiskaping. Om fagforeningens rolle er en noe underkommunisert suksessfaktor i norsk næringsliv, tviler jeg egentlig på, av og til virker det på meg som om den er relativt overkommunisert.

Men jeg har lyst til å stille Aasland det samme spørsmålet som vi diskuterte med næringsministeren her tidligere i dag. Statsministeren har jo vært bekymret for at krisen ute skal slå inn på norsk eksportindustri. Aasland har jo selv besøkt, ser jeg, treforedlingsbedrifter som er rammet av dette. Hvilke langsiktige tiltak tenker komiteens leder seg fra regjeringen, for å motvirke noe av den negative utviklingen vi antagelig nå bare ser begynnelsen av?

Terje Aasland (A) [11:21:21]: Jeg tror først og fremst at det at en nå har en nær dialog med den industrien som er mest konjunkturfølsom, er særdeles viktig. Jeg tror det er helt nødvendig at vi, når vi får oss forelagt en stortingsmelding til våren om virkemidlene og hvordan de skal innrettes, tar en diskusjon og ser på mulighetene for at virkemidlene også skal kunne – skal vi si – smøre industrien og de konjunkturfølsomme næringene på en kanskje bedre måte enn i dag. Jeg tror sånne vurderinger er særdeles viktige, samtidig som en holder fast ved de overordnede hovedlinjene i norsk politikk. Utgangspunktet mitt for å ha en generell inngang i innlegget er at det i denne sal også er en stor tilslutning gjennom de budsjettinnstillingene vi i dag behandler, til de politikkområdene og de forslagene som regjeringen i utgangspunktet foreslår. Det blir mer marginale utslag og i utgangspunktet ønske om mer av regjeringens politikk der hvor en foreslår endringer.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:22:58]: La oss allerede i utgangspunktet slå fast at Norge er et godt land å bo i. Norge har store muligheter. Vi har et oppegående næringsliv, vi har god sysselsetting, og vi har alle forutsetninger for å kunne oppebære dette i årene som kommer. Skal vi få til det, er det viktig at vi – i den politikkutforming vi gjør – fanger opp de signalene som kommer tidlig i en fase, slik at vi ikke hele tiden kommer på etterskudd. Det er vel og bra å komme med pakker når krisen er et faktum, for å prøve å komme seg ut av det, men det beste vi kan gjøre, er å være i forkant og sørge for at krisen ikke oppstår, og at man er best mulig rustet for det som kommer.

Tidene har faktisk endret seg, selv etter at dette budsjettet ble fremlagt. Statsministeren har selv – sammen med andre medlemmer av regjeringspartiene – vært ute og gitt et varsku om det som kan ramme oss, om hvordan finanskrisen som vi nå ser bl.a. i Europa, også kan slå inn over Norge. Da er det litt underlig: Dét ser det ikke ut som man har klart å få med seg fra den perioden da budsjettet ble fremlagt, til næringskomiteens budsjett ble avgitt i komiteen, ja, helt fram til i dag, for man har valgt ikke å gjøre noe annet enn det regjeringen selv la fram i sitt forslag til budsjett.

Statsråden har tidligere i dag bl.a. vært inne på hvorvidt enkelte andre har uansvarlige budsjett. Det synes jeg er veldig underlig, for da tror jeg rett og slett ikke nærings- og handelsministeren kan ha lest bl.a. Fremskrittspartiets budsjett. For inneværende år passerer altså statsbudsjettets – da snakker vi om hele statsbudsjettet – utgiftsside 1 000 mrd. kr. De nominelle utgiftene er på ca. 350 mrd. kr. På utgiftssiden er forskjellen mellom regjeringens pengebruk og Fremskrittspartiets pengebruk 1 mrd. kr – én milliard kroner. Da er det jo litt underlig at det er på den summen norsk økonomi står og faller. Jeg tror de fleste innser at så ikke er tilfellet.

Fremskrittspartiet mener faktisk at regjeringens forslag til budsjett i for liten grad tar inn over seg de utfordringene vi har foran oss. Det er på tide at vi får en mer fremtidsrettet næringspolitikk. I stedet for bare å ta utfordrin-

gene etter hvert som de kommer, må vi sørge for å være i forkant. Vi ser nå dessverre at tilbakemeldingene fra næringslivet viser en mye større grad av pessimisme bare nå i det siste kvartalet enn i foregående kvartal. NHOs kvartalsrapport for 4. kvartal viser at for ett kvartal siden var det én av ti norske bedrifter som sa at de hadde planer om enten permitteringer eller oppsigelser, og i det siste kvartalet er dette tallet én av fire. Da er det faktisk en regjerings oppgave å sørge for å motvirke dette ved å komme med løsninger.

Det er underlig at regjeringen ikke tar inn over seg det faktum at når det gjelder rammevilkår, snakker vi om forsknings- og utviklingsmidler og det å kunne styre disse midlene i større grad internt i bedriftene. Når komiteens leder i replikkordskifte med undertegnede viser til at man viderefører SkatteFUNN, man viderefører BIA, man gjør ingenting når det gjelder påfyll av såkornfond, så viser man faktisk at man ikke er villig til å gå videre – man vil bare prøve å forsvare det eksisterende, og dette skjer altså i en tid da utgiftssiden i statsbudsjettet er på 1 000 mrd. kr.

Statsråden har en rekke ganger fortalt oss om sine målsettinger – da de endelig kom – om hvor mye forenkling som skulle komme, og det som ble sagt, var vel ca. 10 mrd. kr innen utgangen av 2015. Fremskrittspartiet har gang på gang sagt at dette haster det med, for dette påvirker konkurransekraften vår, dette påvirker særlig de små og mellomstore bedriftenes muligheter til å bruke midler og ansatte til det de er ment for, nemlig å skape virksomhet og inntekter for å sikre arbeidsplasser.

Jeg er glad for at statsråden endelig kom med et tall. Jeg synes det tallet er for lavt; man burde ha større ambisjoner enn som så. Men hvis vi ser bort fra det som har med revisjonsplikten og aksjekapitalen å gjøre – hva har kommet i tillegg? Jo, det har kommet en internettside der du kan komme med innspill. Regjeringen har altså sittet i over seks år, og når det gjelder revisjonsplikten og aksjekapitalen, er dette forslag som opposisjonen – både Fremskrittspartiet og Høyre – flere ganger har fremmet, før regjeringen endelig fant ut av det.

Fremskrittspartiet har også denne gangen fremmet en rekke forenklingforslag, som jeg håper snart vil komme. Det går på oppbevaringsplikt, det går på betydelig forbedring av Altinn II-løsninger, og det går på mer samkjøring og innrapportering for å gjøre det enklere for næringslivet. Her er en rekke ting som det må gripes fatt i.

Statsråden har selv varslet at det vil skje noe i forbindelse med virkemiddelapparatet og evalueringen der. Jeg håper statsråden kan gi regjeringspartienes representanter her i salen tillatelse til å stemme for forslaget om at evalueringen av Innovasjon Norge – altså virkemiddelapparatet – og SIVA skal skje første halvår av 2012. Det er jo litt rart at mens statsråden selv har vist gode initiativ, og statsråden selv endelig kom til den konklusjonen at denne evalueringen skulle komme som en egen sak, er altså regjeringspartienes representanter i Stortinget redd for å si at dette skal komme i løpet av første halvår av 2012. Jeg håper at statsråden kan si litt om det når han senere skal holde sitt innlegg.

Når det gjelder forskning og utvikling – ikke minst utvikling innenfor egne bedrifter, den bedriftsinterne forskningen – er det svært vesentlig for svært mange for å kunne møte framtiden. Det gjelder innenfor sjømatproduksjon – nettopp det med å kunne bruke egne midler til å kunne forske mer for å få fram metoder som gjør at vi er mer effektive i filetproduksjonen bl.a., som gjør at det blir mer lønnsomt å produsere dette i Norge, istedenfor å ta opp fisk, sende den til Kina, få den filetert der og få den tilbake. Vi kan aldri løse det som er knyttet til kostnaden på arbeid, men vi kan finne de teknologiske løsningsene som gjør at dette kan bli mer lønnsomt i Norge. Det er også smart i et miljøperspektiv, som det er så moderne å snakke om i alle saker.

Det som også er et litt faretruende signal, er knyttet til sysselsetting av sjøfolk. Vi ser dessverre en nedgang nå knyttet til netto antall sysselsatte som blir innlemmet i den såkalte nettolønnsordningen – noe som ikke er en nettolønnsordning, men en refusjonsordning for norske sjøfolk, all den tid vi har et tak på 198 000, som har stått stille siden 2008. Da er det grunn til å håpe på at regjeringen snart sørger for at man i hvert fall pris- og lønnsjusterer og hever dette taket. Men aller helst ville Fremskrittspartiet – og har allerede fremmet forslag om – at man sørget for å lovfeste en nettolønnsordning.

Når det gjelder fiskeri, vil jeg bare si følgende: Undertegnede stiller seg undrende til at regjeringen nok en gang setter bom stopp i budsjettet for tildeling av nye konsesjoner og ikke minst for å utvide den maksimalt tillatte biomasse i anleggene fordi man ikke har lagt noe inn i budsjettet i den sammenheng. Fremskrittspartiet har fremmet forslag om og håper regjeringen vil sørge for – etter hvert som man får kontroll på lusesituasjonen i gitte regioner, og ikke minst på rømmingssituasjonen – en mulighet for at også andre områder og regioner kan få øke sin biomasseproduksjon utover det som er tilfellet per i dag.

Til slutt vil jeg bare ta opp forslagene som er inn tatt i innstillingen. I tillegg vil Fremskrittspartiet stemme for Høyres forslag som er utlagt på bordet. Jeg vil også komme tilbake senere til øvrige forslag fra Venstre som Fremskrittspartiet vil støtte.

M a r i t N y b a k k hadde her inntatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Lillian Hansen (A) [11:33:20]: Jeg merket meg at representanten Harald T. Nesvik ikke med ett ord i sitt innlegg verken nevnte Fiskeridirektoratet eller var innom føringstilskuddet, som er viktig for mottakssituasjonen langs kysten. Det er for så vidt ikke så veldig rart, for det er ikke noen gode nyheter som framkommer i Fremskrittspartiets budsjett. Hvordan forsvarer da representanten Nesvik at de vil kutte 35 mill. kr, som vil ramme viktige oppgaver som Fremskrittspartiet er opptatt av at fortsatt skal utføres av Fiskeridirektoratet?

Det har vist seg at føringstilskuddet er svært viktig for å

oppretholde aktiviteten langs kysten. Hvorfor ønsker ikke Fremskrittspartiet å videreføre denne ordningen?

Harald T. Nesvik (FrP) [11:34:15]: For det første var grunnen til at jeg ikke kom inn på det i mitt innlegg, at jeg ikke hadde tid. Jeg kunne snakket i hvert fall 10 minutter til om dette budsjettet.

Bakgrunnen for at vi vil gjøre det, er at vi faktisk har bedret skatte- og avgiftsregimet for disse bedriftene også innenfor sjømat, noe som gjør at føringstilskuddet bør være en avtale mellom dem som leverer fisken inn, og en eventuell kjøper. Man bør faktisk fordele disse kostnadene ut fra det og ikke komme med særskilte statlige tilskudd, men isteden bedre rammevilkårene for de bedriftene dette gjelder – slik Fremskrittspartiet faktisk forbedrer skatte- og avgiftsopplegget for næringslivet i sitt budsjett med 2,8 mrd. kr utover regjeringens budsjett. Dette gir nettopp disse bedriftene ryggrad til selv å kunne bære disse kostnadene. Derfor har vi gjort det.

I tillegg kan ikke representanten ha lest sitt eget statsbudsjett. Der står det nettopp fra departementet at ordningen nå må evalueres fordi den ikke har fungert helt på den måten man hadde trodd.

Alf Egil Holmelid (SV) [11:35:28]: Noko av det viktigaste vi kan gjere for å fremme ei framtidretta utvikling av eit regionalt næringsliv, er å smørje eit godt samarbeid mellom bedriftene og dei regionale forskings- og kompetansemiljøa. Dei regionale forskingsfonda har vore eit veldig viktig verkemiddel til å fremme eit godt og forskingsretta samarbeid mellom regionalt næringsliv og regionale kompetansemiljø, universitet og høgskular.

Då lurar eg på kvifor Framstegspartiet vil leggje ned desse forskingsfonda? Vanlegvis er jo Framstegspartiet veldig oppteke av at vi skal ha regional myndigheit og regionalt ansvar, og her flyttar ein altså ansvaret frå regionen og til sentrale organ. Det synest eg er litt spesielt i den retorikken Framstegspartiet har om å flytte makta ut i distrikta.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:36:18]: Det er åpenbart at representanten har lest budsjettet svært dårlig. Fremskrittspartiet sier nettopp at de som skal prioriteres, er de bedriftsinterne. Vi har forbedret SkatteFUNN-ordningen, vi forbedret BIA-ordningen, og vi sørger for skatte- og avgiftslette til bedriftene som gjør at de selv kan avsette penger til forskning. Vi øker innenfor forskning på de aller fleste områder. Innenfor Kunnskapsdepartementets budsjett ligger det som har med forskning og utvikling å gjøre – det er der hovedbiten ligger.

I tillegg har vi sagt følgende: At avstanden til nærmeste nabo eller at gitte andre kriterier er det som skal bestemme hvorvidt du får utløst forsknings- og innovasjonsmidler eller ikke, mener vi er feil. Det er ideen og muligheten til kommersialisering som skal være det viktigste, ikke bostedsadressen din – som SV åpenbart mener.

Irene Lange Nordahl (Sp) [11:37:22]: Fremskrittspartiet er opptatt av økt import av landbruksprodukter og

foreslår å innføre nulltoll på import av varer fra alle u-land på OECDs liste. Dette er vi uenig i. Regjeringens politikk er nulltollordning for verdens 64 fattigste land.

Mitt spørsmål til Fremskrittspartiet er: Hvilke konsekvenser vil Fremskrittspartiets forslag få for norsk næringsmiddelindustri? Og hvilke grep vil Fremskrittspartiet gjøre for å omstille norsk landbruk og norsk næringsmiddelindustri som følge av dette forslaget?

Harald T. Nesvik (FrP) [11:37:59]: For det første vil det få svært positiv effekt for norske forbrukere – dvs. norske innbyggere, som både undertegnede og representanten Nordahl er satt til å være ombudsfolk for, og som dette vil være en betydelig bedring for. I tillegg er det situasjonen for de landene som sliter med å få til et eget næringsliv. Det er bedre at vi handler med en del land, enn at vi gir passiv bistand, som gjør at de aldri kommer seg ut av den hengemyren de befinner seg i.

Videre vil det medføre at vi får et økt varesortiment i butikkene våre. I tillegg tror jeg det vil åpne store muligheter for norsk næringsliv. Vi vil kunne ta inn mer råvarer til produksjon i vår egen næringsmiddelindustri, og videre er jeg overbevist om at norske forbrukere vil sette pris på gode utenlandske produkter til gode priser – jeg tror at det er det vi er satt til å forvalte.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Svein Flåtten (H) [11:39:15]: I det store bildet er jeg selvsagt enig med komiteens leder i at mye går bra i dette landet. Men jeg tror vi må være forsiktig med å sette oss fast i beskrivelser om at vi har det så bra, om at ting fungerer, slik at vi ikke gjør noe med det som kommer.

Jeg må si, som jeg har sagt tidligere her i dag, at jeg deler statsministerens bekymring for at det som skjer ute i verden, også kommer til å slå innover Norge, for fundamentet for det velferdssamfunnet vi har, er den verdiskapingen som skjer rundt i landets små og store bedrifter. Det er det vi driver næringspolitikk om. Vi skal ha budsjetter som kan skape frihet for og entusiasme om næringslivet, slik at folk ønsker å investere og skape arbeidsplasser, bedrifter og verdier. Det er et helt sentralt element for velferdssamfunnet at vi får til verdiskapingen i privat sektor, og derfor må budsjettet inneholde både strategier og virkemidler for hvordan dette kan skje – særlig nå når vi ser at utviklingen ute trenger på, og vi ser enkeltteksempler på bedrifter som sliter.

Det har tiden etter at budsjettet ble lagt frem til fulle bevist, statsministerens utsagn om et tilbakeslag – disse profetiene – er i ferd med å gå i oppfyllelse. Til og med LO har vedtatt at man er urolig, og at tiltak må settes i gang.

I Høyres alternative budsjett har vi forsøkt å styrke veksten i privat sektor. Den ser ut til å bli svak, og derfor har vi forsøkt å se på hvordan konkurransekraften kan styrkes.

Arbeidskraftskostnadene i Norge ligger nå 50 pst. over våre handelspartnere. Den store forskjellen har hovedsakelig kommet de siste fem–seks årene. Det er begrenset hva vi kan ta ut i økt produktivitet. Veksten i privat sek-

tor er stagnerende og fallende, og det er offentlig sektor som er i vekst når det gjelder arbeidsplasser. Med den demografiske utviklingen vi har, vil ikke den økte produktiviteten og veksten være nok til å opprettholde velferden fremover.

Vi foreslår i vårt budsjett industriens konkurransekraft betydelig forbedret ved at vi reduserer formuesskatten – vi skulle gjerne fjernet den, det gjør vi siden – og vi øker avskrivningsmulighetene for nyinvesteringer. Vi har lagt mye vekt på utvikling av kunnskap og forskning i budsjettet. Viktig for bedriftene er BIA-ordningene, såkornfondene og ikke minst økte lånemuligheter i innovasjonslånordningene.

Når det gjelder såkornfondene, har komiteen stått samlet ved flere anledninger om å ønske ny kapital til fondene, som for lengst er meldt tomme. Det er synd at ikke komiteen har greid å påvirke statsråden og regjeringen sterkere for å få til dette, som er helt avgjørende viktig rundt i hele landet for at ny innovasjon skal komme i gang.

Derimot har Investinor i Trondheim fått 1,5 mrd. kr og kan gå inn i prosjekter – det er helt utmerket. Men jeg håper at man får anledning til, fra regjeringens side, etter hvert å se nærmere på mandatet hos Investinor, kunne utvide det. Det er f.eks. ikke noe på helse/life science-virksomheter, og det er også et spørsmål om man bør se litt på strategiene for hva selskapet investerer i. Jeg må si at det å gå inn i tradisjonelle næringer i konkurranse med eksisterende virksomheter, uten at det finnes noe nyskaping – innovasjon – i det, annet enn å overta det som er, og slå det sammen, setter jeg spørsmålsteget ved.

Den maritime næringen med skipsfart og olje- og gassvirksomhet er vårt viktigste eksportområde. Derfor er gode finansieringstilbud viktige for å konkurrere på verdensmarkedet. Det har eksportbedriftene hatt gjennom Eksportfinans. Behandlingen i høst kjenner vi, den kommer vi tilbake til. Dette har skapt en helt unødvendig usikkerhet hos veldig mange i den maritime klyngen. Fortsatt, per i dag, er ikke ordningen oppe og står slik den var, og slik det ble lovet fra næringsministeren og statsministeren i pressekonferansen den 18. november. Dialogen med selskapet ser ut til å ha vært mangelfull. Man fikk i selskapet – slik jeg forstår det – melding en times tid før om at ting skulle endres. Det har ikke vært noen eksemplarisk håndtering. Spørsmålet er om det var umulig å få gjort noe med unntakene, eller om man rett og slett bare ikke ønsket det.

Som i tidligere budsjett er forskning stemoderlig behandlet. Forskningsrådet var klar i sin uttalelse. Årets budsjett setter ikke Forskningsrådet i stand til aktivitet for norsk næringsliv utover den de har i dag, mente de i en pressemelding. Det er nettopp i slike tider som nå, at vi bør ha økninger i forskning.

Høyre vil videreføre Forskningsfondet og trappe opp bevilgningen for å investere i fremtidens vekst og verdiskaping.

Innovasjon er viktig. Derfor er det bra at Stortinget endelig skal få diskutere Innovasjon Norges rolle. Betydelige svakheter har vært påpekt – med rette. Derfor ser jeg

frem til at meldingen om dette nå kommer til Stortinget, slik at ressursene kan brukes mest mulig optimalt.

Det er jo ikke slik at all innovasjon skal initieres av staten. Det er i de eksisterende bedrifter det skjer mest innovasjon. Da må de eksisterende bedriftene settes i stand til å foreta den, og da er formuesskatt og redusert beskatning av eierne utrolig viktig for arbeidsplassene. En liten bedrift som hvert år betaler formuesskatt av sine usolgte varer på lager eller av maskiner som ikke produserer overskudd til eierne, har en tung ryggsekk å bære, og det gir lite inspirasjon og også lite penger til nyinvesteringer og innovasjon.

På forenklingsområdet vil jeg gjerne gratulere statsråden med at han endelig har fått fastsatt et mål. Det er en god begynnelse, men det er sent, og vi kommer til å følge regnestykkene med argusøyne fremover.

Jeg tror begynnelsen av det nye året vil stå i landbrukets tegn i forbindelse med behandlingen av landbruksmeldingen. Slik sett har det jo vært et interessant oppspill nå på slutten av det gamle året, hvor mangelen på smør har vært i søkelyset. Det kan man gjerne bagatellisere, men det setter søkelyset på viktige systemer som ikke fungerer under spesielle omstendigheter. Det setter også, for forbrukerne, søkelyset på en gjennomregulert næring, hvor de fleste etter hvert er mer og mer usikre på både hensikten og hvordan dette fungerer, og på om det er tilpasset en moderne, globalisert forbruksverden.

Høyre ønsker et landbruk preget av fremtidsro, omstillingsvilje, nytenkning og en innretning, ikke minst, av offentlige tilskudd – og de er jo betydelige – som bidrar til et optimalt produksjonsnivå, gitt våre geografiske og klimatiske forutsetninger. Jeg tror at norsk landbruk ikke bare trenger fromme ønsker og mer av det samme, som faktisk ganske mange har vært misfornøyd med og har ment må endres på. Det er tid for konkrete virkemidler. Det er ikke nok bare å angi en rekke målsettinger uten virkemidler.

Det er ikke bare vi som kritiserer dette. Når man spør om Høyres løsninger, ligger veldig mye på en annen innretning av tilskuddene, men også på økt investeringsevne, som er det landbruket etterspør. Ser man på Høyres budsjett, vil man se betydelige grep på næringsiden, på skattesiden, som gjør at investeringsevnen vil bli økt betydelig. Næringen har selv etterspurt 15 mrd. kr over ti år. Fjernet man bare formuesskatten – det gjør ikke vi i vårt alternativ nå – ville det faktisk bety 1,3 mrd. kr hvert eneste år. Så skatt er ikke uvesentlig for noen næring, heller ikke for landbruket.

Jeg har lyst til å avslutte med å komme tilbake til komiteens leder, som i sitt innlegg snakket om de stolpene som var viktige, altså rundt skole, naturressurser og den sterke fagbevegelsen. Jeg tror det er atskillig flere stolper som er viktige for norsk næringsliv, ikke minst hvordan man håndterer næringslivet selv – eierne, de som skal investere, gir dem muligheter som stimulerer til at de vil noe, til at de orker å foreta investeringene, at de blir i stand til det. Så må man på den andre siden også stimulere folk til å ta en jobb, til at det lønner seg å jobbe – slik at det ikke bare lønner seg å skape arbeidsplasser, men også å ta en jobb.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [11:49:37]: Jeg er veldig glad for at representanten Flåtten i hovedsak deler min oppfatning om at mye går godt i Norge. Vi er jo rangert som verdens sjette beste land å drive næringsvirksomhet i etter Verdensbankens rangering. Jeg har også observert at svært mange ute i næringslivet velger å omtale Norge som et særdeles godt land å drive næringsvirksomhet fra. Samtidig har jeg registrert at representanten Flåtten i det siste har gått rundt som en svært bekymret person – over utviklingen i norsk næringsliv og regjeringens politikk. Jeg håper at det i løpet av neste år skal løse seg.

Jeg vil utfordre Flåtten til å trekke fram én ting i den innstillingen vi nå behandler, som i utgangspunktet gir større grunn til optimisme for norsk næringsliv enn det som var regjeringens utgangspunkt.

Så har jeg lyst til avslutningsvis å understreke at jeg framhevet ikke fagbevegelsen, jeg framhevet likevekten mellom fagbevegelsen og arbeidsgiverne. Det synes jeg det er stor grunn til etter at Monica Mæland, en kjent Høyre-representant, uttalte på Småtinget at Høyre er imot alt LO er for. Støtter Flåtten det synet?

Svein Flåtten (H) [11:51:03]: Her var det mange spørsmål. Jeg velger ut noen. Det må representanten tillate meg.

Nei, jeg har ikke gått rundt med noen bekymret mine, men jeg har heller ikke stått fremst i hyllingskoret. Det skal jeg innrømme.

Når representanten Aasland ber meg trekke frem noe som gir større grunn til optimisme gjennom vårt budsjett – for jeg går ut fra at det var det han mente, og det han spurte om – så er det veldig mange ting. Det gjelder formuesbeskatningen, det gjelder vår satsing på vei-investeringer, det gjelder vår satsing på kunnskap, det gjelder vår satsing på forskning. Det gjelder ikke bare formuesskatten, det gjelder også reduksjoner i skatten på arbeid. Vi har en rekke tiltak som vi vet vil stimulere til mer vekst, og det er det som er det viktige ved vårt budsjett.

Ingrid Heggø (A) [11:52:25]: Eg har litt problem med å få auge på kva den nye kursen til Høyre er innanfor næringspolitikken, og kva for eit standpunkt dei har i enkelte saker. Eg merkar meg at representanten Flåtten ikkje nemnde ordet «næringsnøytralitet» i innlegget sitt. Det var jo eit fundament då dei sat i regjering.

Høyre er med i Investinor-merknadene som seier at selskap bør opptre med streng bransjenøytralitet. Men samtidig vil jo Høyre utvida, ikkje gjera mandatet til Investinor nøytralt, for at særleg førande næringar ikkje skal ekskluderast, særleg helse og life-science.

Det er litt vanskeleg å vita om Høyre framleis vil ha ein næringsnøytral politikk, eller om dei faktisk er einige med Arbeidarpartiet. Representanten Flåtten skal få eit spørsmål til, for han svarte ikkje representanten Aasland: Støttar representanten Flåtten Monica Mæland, som seier at dei er for alt LO er imot?

Svein Flåtten (H) [11:53:32]: Når det gjelder næringsnøytralitet, synes jeg det er merkelig å etterlyse det i Høyres innstilling. Det var ikke vi som løftet næringsnøytralitet inn i norsk politisk diskusjon. Det var det Jens Stoltenberg som gjorde i sin tid. Næringsnøytralitetsbegrepet finner man ikke i vår innstilling.

Så til denne – skal vi si – misforståelsen som representanten har rundt Investinor-merknaen. Vi har sluttet oss til det som komiteen har skrevet på mange vis, men vi har i merknaen kritisert at man ikke utvider mandatet, for det synes vi det er full anledning til å gjøre. Vi synes også man bør se på strategien, slik at man ikke kommer i konflikt med eksisterende konkurrerende virksomheter som ikke representerer noe nytt. Det er det viktige.

Alf Egil Holmelid (SV) [11:54:48]: Ein del næringspolitikarar frå Høyre har antyda at det blir nødvendig å gå bort frå klimaforliket for å føre ein god industripolitikk i Noreg. På den andre sida har vi sett sentrale representantar frå Høyre som veldig klart seier at Høyre står fast på klimaforliket, og at næringspolitikken får tilpasse seg det. Kan representanten Flåtten avklare kor Høyre faktisk står i den saka?

Svein Flåtten (H) [11:55:19]: Det kan jeg avklare. Høyre står på det klimaforliket som vi har undertegnet sammen med en rekke andre partier i Stortinget. Det er ingen endring i det. Så foregår det en løpende diskusjon om verden rundt endrer seg, slik at det er deler av det som man skal vurdere på andre måter. Det synes jeg er en helt naturlig diskusjon i et parti.

Jeg legger merke til at denne måten å diskutere på bruker samtlige partier i regjeringen når de diskuterer seg i mellom og er rivende uenig, ikke bare om forlik som ligger i Stortinget, men om det som er eller skal være regjeringens politikk. Det er atskillig mer kritikkverdig enn at Høyre følger utviklingen og ser om verden endrer seg. I motsetning muligens til SV er det slik for Høyre at hvis verden endrer seg, så endrer vi oss.

Presidenten: Før replikkordskiftet er omme, eller kanskje etter, antar presidenten at representanten Flåtten skal ta opp forslag nr. 32.

Svein Flåtten (H) [11:56:35]: Jeg vil gjerne ta opp forslaget vårt. Det er et godt forslag, og jeg tar det opp.

Presidenten: Da har representanten Svein Flåtten tatt opp det forslaget han har referert til.

Replikkordskiftet er dermed omme.

Alf Egil Holmelid (SV) [11:57:00]: Gjennom ein ansvarleg økonomisk politikk og ein aktiv næringspolitikk har Noreg unngått ei rekkje av dei problema som mange EU-land står overfor i desse vanskelige tidene. Men vi har ein open økonomi, og vi reknar med at problema i Europa òg vil nå Noreg.

Vi ser no ein tendens til ei todeling i norsk eksportindustri. Den oljerelaterte industrien har veldig god ordre-

inngang. Denne ordreinngangen er så god og framtidssiktene er så gode for den oljerelaterte næringa at dei har problem med å skaffe nok arbeidskraft, og næringa importerer ingeniørar og teknologar frå utlandet i stor stil. I andre bransjar ser vi at bedriftene må redusere aktiviteten og gå til permitteringar og oppseiingar. Dette er ein ubalanse som kan føre til ein einsidig og uheldig næringsstruktur på lengre sikt. Derfor er det veldig viktig å følge denne utviklinga nøye og føre ein aktiv næringspolitikk i tråd med det regjeringa legg opp til, som sikrar at vi ikkje får ein ytterlegare ubalanse i norsk næringsliv, der oljesektoren blir for dominerande og andre får problem med å skaffe seg nødvendig arbeidskraft til eit fornuftig kostnadsnivå.

Skal vi ha noko å leve av etter olja, er det viktig, som mange har vore inne på, å leggje til rette for nye bedrifter. Opposisjonen likar å svartmale norsk næringsliv og ikkje minst moglegheita for å leggje til rette for nye bedrifter, men som det har vore nemnt før her i dag, har Verdsbanken peika på at klimaet i Noreg for å etablere bedrifter er veldig bra, og det er knapt noko land i verda der det er lettare og meir tilrettelagt for bedriftsetablering, enn i Noreg.

Ei av årsakene til at norsk industri har klart seg bra, er at bedriftene har satsa sterkt på teknologi og på miljøtiltak. Marknaden for miljøteknologi er i vekst, men det er ein krevjande marknad, og den marknaden tek relativt høg risiko. Regjeringa har derfor etablert eit miljøteknologi-program som har blitt svært populært blant mange bedrifter, og der det er stor søknad til dei midlane som er stilte til rådvelde. Det er hyggeleg å registrere at ein samla komité ser behovet for å vidareutvikle denne gode ordninga for miljøteknologi.

Norsk næringsliv står overfor store utfordringar knytte til klimautfordringane som eg tok opp i replikkordskiftet med Flåtten. Men klima og miljø kan også skape konkurransefordelar og nye marknader, ikkje berre problem. Skal vi møte desse utfordringane, må vi vidareutvikle det gode samarbeidet vi har mellom næringslivet og staten, og vi må etablere relevante støtteordningar for nødvendig omstilling for å nå klimamåla på ein måte som òg styrkjer næringslivet.

Vi står overfor klimakrise og finanskrise, men vi skal heller ikkje gløyme at den globale matvaresituasjonen byr på store utfordringar. Ifølgje FN må den globale matproduksjonen aukast med 70 pst. innan 2050. I dette perspektivet er det viktig å ta vare på den dyrka jorda vi har her i landet. Vi må bli flinkare til å verne matjorda når vi skal byggje vegar og kjøpesenter. Men like viktig er det å hindre at dyrka mark blir lagd brakk. Mange stader har vi ein topografi som ikkje legg til rette for stordrift. Skal vi oppretthalde dyrka areal og reell sjølvforsyningsgrad, må vi ta vare på dei små og mellomstore bruka i distrikta. I tillegg må vi bli flinkare til å bruke grovfôr og beite til erstatning for importert kraftfôr.

Eit aktiv og variert landbruk legg også grunnlaget for andre næringsaktivitetar i bygdene. Dersom landbruket blir borte, vil mange bygder oppleve fråflytting. Med den landbrukspolitikken som Høgre og Framstegspartiet legg opp til, vil mange bygder bli avfolka. I tillegg til drastis-

ke kutt i overføringane vil desse partia redusere importvernet. Med ein slik politikk vil det knapt vere landbruk i ein del fylke, heller ikkje i fylket mitt, Vest-Agder.

Sjømatnæringane er viktige eksportnæringar. Dei er viktige for sysselsetjinga langs den langstrakte kysten vår. SV vil ha ein variert fiskeflåte og ei rettferdig fordeling av ressursane, slik at det kjem fiskeriavhengige kystsamfunn til gode. Vi må sikre lokal vidareforedling og ta vare på dei lokalt forankra aktørane i fiskerinæringa.

Havbruk er ei ung næring, som har hatt ein enorm auke, og det har skapt ein del berekraftutfordringar. I sommar rapporterte Havforskningsinstituttet om berekraftutfordringar for alle fylke, frå Rogaland til Finnmark. Det gjeld spesielt lakselus og genetisk påverknad av villaksen. Dette er ein lite haldbar situasjon. Vi må forvente at næringa sjølv tek eit stort ansvar for å rette på denne situasjonen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Frank Bakke-Jensen (H) [12:02:21]: Representanten Holmelid er usedvanlig opptatt av klima og klimaforliket, og han hadde i et tidligere replikkordskifte her et spark til Høyre. Høyre-representanter og partiet Høyre har tillatt seg å diskutere rammen rundt klimaforliket som er inngått i Stortinget. Jeg vil få gjenta at Høyre står på det klimaforliket som er inngått. I tillegg tillater vi oss å drodle rundt det, løfte problemstillinger opp og debattere dem etter hvert som rammen endrer seg. Klimapolitikk og klimautfordringene er avhengig av mange ting, bl.a. internasjonale forhandlinger. Den internasjonale finanskrisen vi ser i dag, vil være veldig avgjørende for vår evne til å takle klimautfordringene framover.

Mitt spørsmål til representanten er: Ser Holmelid det som et demokratisk problem at politikere tillater seg å diskutere ting, selv om man har inngått et forlik i Stortinget?

Alf Egil Holmelid (SV) [12:03:30]: Eg må seie eg er veldig glad for det spørsmålet eg no får frå Høgre. For det første fjernar dei ei usikkerheit som har lege der ei stund, nemleg om dei står fast på klimaforliket. For det andre er eg veldig glad for at Høgre er villig til å vere med på å diskutere korleis vi skal oppfylle klimaforliket på beste måten.

Eg har jobba så lenge i industrien at eg veit at det å ha ei offensiv haldning til miljøproblema, som vi hadde i 1980-åra, og til klimaproblema som vi no står overfor etter årtusenskiftet, er den beste måten vi kan byggje ein langsiktig og sterk industri på. Så eg er veldig glad for at Høgre vil vere med på ein diskusjon om korleis vi skal byggje industri samtidig som vi skal nå dei klimamåla vi har sett oss. Eg gler meg veldig til den demokratiske diskusjonen som Høgre ønskjer å delta i.

Frank Bakke-Jensen (H) [12:04:26]: Høyre-representanter har ni ganger i denne salen denne høsten forsikret om at vi står ved klimaforliket. Så i den grad det er skapt usikkerhet, er det faktisk slik at SV, selv om de er et lite parti med ikke altfor mange medlemmer, gjentatte

ganger har klart å så tvil om Høyres innstilling til forliket og skapt denne usikkerheten.

Så til et annet tema. Holmelid hadde i sitt innlegg noen linjer om rettferdig fordeling. Kystfiskeflåten er underlagt et regime som heter strukturordningen, der man regulerer hvor mange rettigheter man kan ha til hvert fartøy. Dette er en modell som varierer sterkt, alt etter når man kom inn i ordningen, og alt etter hva slags fiskeriminister man har vært underlagt. Det er faktisk sånn at noen har seks rettigheter per fartøy, og noen har bare tre rettigheter. I alle fall på papiret virker dette ganske urettferdig. Mitt spørsmål er om Holmelid mener dette oppfyller SVs krav til rettferdighet.

Alf Egil Holmelid (SV) [12:05:31]: SV er oppteke av, som eg sa i mitt innlegg, at vi skal ha ei rettferdig fordeling av fiskeressursane. SV er også oppteke av at vi skal fordele fiskeressursane på ein slik måte at den kystnære flåten får gode arbeidsvilkår, og vi er opptekne av at fisken skal bli landa slik at vi får arbeidsplassar på land.

Når det gjeld detaljane i strukturordninga, reknar eg med at det vil bli rikeleg høve til å kome tilbake til når vi får den varsla sjømatmeldinga, som ministeren har vore inne på her før i dag.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:06:14]: Det er vel ingen tvil om at den landbrukspolitikken som SV prøver å føre, er litt mer romantisk enn den andre partier har – og spesielt kanskje Fremskrittspartiet.

Det er klart det er en del gårdsbruk og bufeholdere som blir preget av den rovdyrpolitikken som SV ønsker. Det er ingen tvil om at det er mange som må slutte med bufe, som er en viktig del av det å opprettholde et bruk, på grunn av en rovdyrpolitikk som mer ivaretar rovdyra enn bufeet.

Dermed kan det være et godt spørsmål å stille SV: Hvordan vil de møte dette og kompensere for dette overfor dem som mister jobben sin, som mister livsgrunnlaget, som mister gården på grunn av et parti, SV, som ønsker en rovdyrpolitikk som tar mer vare på rovdyrene enn brukerne?

Alf Egil Holmelid (SV) [12:07:02]: Då eg hørde spørsmålet, begynte eg å lure på om Framstegspartiet var med i rovdyrforliket, eller om representanten, som stilte spørsmålet, ikkje har følgt med på at Framstegspartiet også var med i rovdyrforliket. Så vidt eg veit, står alle partia på Stortinget samla om den rovdyrpolitikken som no blir ført. I tillegg til det vil SV ordne det slik at vi får gode kompensasjonsordningar for dei som måtte bli utsette for problem knytte til rovdyr.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:07:56]: Regjeringen har siden 2005 ført en aktiv politikk for å sikre norsk økonomi og for å trygge norske arbeidsplasser. Norge har Europas laveste arbeidsledighet og er kåret til det sjette beste landet å drive næringsvirksomhet i. Det er god grunn til å minne om dette når vi ser hvilke utfordringer Europa

for øvrig står overfor. En rekke europeiske land opplever nå en økonomisk situasjon som er kritisk: høy ledighet, lav økonomisk vekst og høy statsgjeld. Lavere etterspørsel etter varer og tjenester påvirker norsk næringsliv. En styrking av kronen svekker konkurranseevnen til det næringslivet som er eksportrettet. Det setter igjen eierskap og arbeidsplasser i fare. Derfor er det helt nødvendig å føre en ansvarlig økonomisk politikk, slik regjeringen legger opp til.

Senterpartiet vil understreke at det er svært viktig at regjeringen følger situasjonen for den eksportrettede delen av norsk næringsliv svært nøye, samt være villig til å gå inn med tiltak for å møte utfordringer, som vi antakelig står overfor i tiden som kommer.

I lys av den internasjonale situasjonen har regjeringen lagt opp til et nøkternt og stramt statsbudsjett for 2012. Fra Senterpartiets side er vi fornøyd med at det rød-grønne flertallet har valgt å satse på samferdsel.

Styrking av infrastrukturen er vesentlig for å styrke næringslivets konkurransekraft. Med denne økningen på 2,4 mrd. kr leverer det rød-grønne flertallet det man har lovet i forhold til den mest ambisiøse transportplanen som noen gang har vært lagt fram.

Senterpartiet er fornøyd med at den rød-grønne regjeringen kommer med skatte- og avgiftskutt i landbruket, i en tid hvor landbruket har behov for økte investeringer. En høyere avskrivningssats for husdyrbygg i landbruket, skattefritak for bygdeutviklingsmidler og økt mulighet for leiekjøring med gårdens redskap vil gi 300 mill. kr i skattelette neste år. Senterpartiet er også tilfreds med at den rød-grønne regjeringen er opptatt av å fjerne matproduksjonsavgiften. Dette vil spare næringsmiddelindustrien for 630 mill. kr årlig. Senterpartiet er også positiv til at ordningen med støtte til uttak av råstoff til produksjon av skogsflis videreføres, som en del av regjeringens bioenergisatsing.

Å sikre trygg mat for egen befolkning er svært viktig i en verden der én milliard mennesker sulter. Befolkningsøkningen gjør at verdens matvareproduksjon må økes med 70 pst. innen 2050. I Norge må matproduksjonen økes med 20 pst. innen 2030 for å brødfø én million flere nordmenn. Dette er også målsettingen i landbruksmeldingen, som nylig ble lagt fram.

I denne debatten er det viktig å understreke de politiske skillelinjene mellom de rød-grønne partiene og Høyre og Fremskrittspartiet. La meg minne om at Høyre har foreslått et kutt i jordbruksavtalen på om lag 1,9 mrd. kr, og Fremskrittspartiet har foreslått kutt på 7,5 mrd. kr og redusert importvern. Dette utgjør en inntektsnedgang på henholdsvis 36 000 kr per årsverk og 141 000 kr per årsverk. For næringen ville dette ha hatt dramatiske konsekvenser om det skulle bli satt ut i livet. Disse kuttforslagene i støtte, kombinert med de andre forslagene, ville etter en konkursbølge sentralisere landbruket i Norge rundt de største byene, mens det neppe ville være mulig å opprettholde noe landbruk i resten av landet. Det er ikke bare primærproduksjonen som ville blitt rammet, men også i betydelig grad foredlingsledd, omsetningsledd og vareleverandører.

Forslagene fra Høyre om kutt i jordbruksavtalen vil

innebære en dramatisk snuoperasjon i forhold til den positive inntektsutviklingen næringen har oppnådd under den rød-grønne regjeringen.

Senterpartiet har ingen tro på at det å fjerne reguleringene og redusere overføringene, slik Høyre og Fremskrittspartiet går inn for, vil møte framtidens utfordringer og behovet for økt matproduksjon – og et levende landbruk i hele landet. Derimot ville en slik politikk svekke bondens mulighet til inntekt, og dermed også svekke landbruket – og vår evne til å brødfø egen befolkning.

Senterpartiet er opptatt av næringsutvikling i hele landet. Derfor er det svært positivt at den rød-grønne regjeringen har satt som mål at man innen utgangen av 2015 skal ha redusert belastningen for det norske næringslivet med 10 mrd. kr. Dette er et viktig grep for forenkling, som næringslivet har etterlyst over lang tid.

Regjeringen er i gang med viktig arbeid innenfor en rekke områder som har stor betydning for næringslivet. Det pågår nå en revidering av reiselivsstrategien, det er i gang et arbeid med en egen mineralstrategi og det arbeides med en egen sjømatmelding. Dette viser at vi har en regjering som er opptatt av å legge til rette for næringsutvikling i hele landet, i en tid der det er økonomisk uro i resten av Europa.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Trældal (FrP) [12:13:14]: Senterpartiet har vært en forkjemper for å beholde pelsdyrnæringen. Før meldingen kom, gikk man ut og ropte og jublet fordi man hadde berget pelsdyrnæringen, noe som Fremskrittspartiet for så vidt var glad for å lese. Men i landbruksmeldingen som kom på plass, står det ingenting om at man skal berge denne næringen, og da er det antakeligvis sånn at Arbeiderpartiet og SV med sine midler har fått gjennomslag for å legge ned pelsdyrnæringen. For øvrig står det i meldingen at man skal komme tilbake til Stortinget med en melding. Med andre ord: Når meldingen kommer, får vi antakelig en beskjed om at pelsdyrnæringen blir nedlagt.

Mitt spørsmål til representanten blir da som følger: Når kommer meldingen om pelsdyrnæringen? Kan representanten garantere at den kommer i denne perioden og ikke etter neste stortingsvalg?

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:14:06]: I landbruksmeldingen står det at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med denne saken som en egen sak. Samtidig står det helt klart i landbruksmeldingen at man ikke legger opp til en avvikling av pelsdyrnæringen. Fra Senterpartiets side legger vi opp til en videreføring av pelsdyrnæringen, som vi har sagt både før og etter meldingen ble lagt fram.

Gunnar Gundersen (H) [12:14:41]: På Dagsrevyen i går fikk vi vite at Senterpartiets leder, statsråd Navarsete, var hos Aass Bryggeri. Da kunngjorde hun at Senterpartiet var for å fjerne formuesskatt på arbeidende kapital. Hun sa sågar at det var flertall i Stortinget for å fjerne den. Dermed gir hun jo utfordringen til stortingspolitikkerne.

Mitt spørsmål er: Når vil representanten Lange Nordahl og resten av Senterpartiets gruppe følge opp det initiativet som deres egen leder, statsråd Navarsete, ber om? Jeg vil minne om at representanten Lange Nordahl og Senterpartiets gruppe var aktive i å nedstemme et tilsvarende forslag under finansdebatten for 14 dager siden.

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:15:35]: Senterpartiet har programfestet at vi er opptatt av å fjerne formuesskatt på arbeidende kapital. Det var det vår partileder fulgte opp i går. Senterpartiet jobber aktivt i regjering for å få dette på plass. Jeg har også registrert at næringsministeren deler oppfatningen til Senterpartiet, så vi ser fram til at vi får et stort og viktig arbeid i regjering for å få dette på plass. Vi er opptatt av å komme næringslivet i møte, og vi ser at det å fjerne formuesskatt på arbeidende kapital er viktig for å styrke grunnlaget for næringslivet i hele landet.

Torgeir Trældal (FrP) [12:16:20]: Dobbeltkommunikasjon er en sportsgren som Senterpartiet er veldig god i. Hadde det vært en olympisk gren, tror jeg dere hadde hatt mange olympiske medaljer. Det er jeg ikke i tvil om.

Jeg stilte et spørsmål til deg i min første replikk. Jeg fikk ikke svar. Det samme som gjelder deg, gjelder også landbruksministeren. Jeg får som regel aldri svar på dette spørsmålet.

Jeg vil prøve en gang til. Det er tross alt jul, så det kan hende at du kan svare meg, og spesielt pelsdyrnæringen trenger det svaret. Jeg stiller på nytt de spørsmålene jeg stilte, som du ikke svarte på sist. Spørsmål 1: Når kommer meldingen om pelsdyrnæringen? Spørsmål 2: Kan du garantere at den kommer i denne perioden?

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal rettes via presidenten.

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:17:10]: Landbruksmeldingen er klar på at Stortinget skal få en egen sak om pelsdyrnæringen til behandling. Det vil regjeringen følge opp. Det vil også statsråden følge opp, når han skal holde innlegg senere i dag.

Så er det også helt klart at Senterpartiets klare utgangspunkt er at pelsdyrnæringen skal fortsette. Det er en viktig næring, det er en viktig distriktsnæring. Det er også viktig å ha med i dette perspektivet at det er et marked innenlands for pels. Det tror jeg representanten Trældal deler oppfatningen av. Da er det viktig at vi også fyller det markedet med den produksjonen vi har nasjonalt. Vi vet at næringen har styrket dyrevelferden over tid. Næringen er også styrket med regelverk den senere tid, og jeg er ikke i tvil om – det tror jeg representanten Trældal deler oppfatningen av – at dyrevelferden er langt bedre i pelsdyrnæringen her til lands enn den er i en rekke andre land som vi importerer pels fra.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:18:31]: Vi har sagt det før i Kristelig Folkeparti, og vi gjentar det gjerne: Vi

mener at næringslivet må bygges nedenfra, og at politikernes viktigste rolle er å legge til rette for gode og forutsigbare rammevilkår for verdiskaping. På denne måten kan næringslivet gi trygge arbeidsplasser og overskudd til fordeling til viktige fellesskapssteder. For vi må ikke glemme at det er det fremtidige, verdiskapende næringslivet som skal bære kostnadene for kommende generasjoner.

Økt satsing på forskning og innovasjon er sentrale suksesskriterier for et verdiskapende næringsliv. Innovasjon er trolig den viktigste drivkraften for utviklingen av samfunnet. Jeg mener at budsjettforslaget preges av manglende satsing på akkurat innovasjon og nyskaping. Kristelig Folkeparti foreslo derfor i sitt alternative budsjett å styrke Brukerstyrt innovasjonsarena og såkornfondene og å satse på forsknings- og utviklingskontrakter med i alt 60 mill. kr samt øke bevilgningene til samferdsel med om lag 800 mill. kr utover regjeringens forslag.

Møbel- og interiørindustrien sysselsetter 10 000 årsverk og møter sterk konkurranse fra land med et lave kostnadsnivå. Derfor er det viktig å legge til rette for innovasjon og nyskaping i bedriftene. En markant satsing på møbel- og interiørindustrien kan gi robuste bedrifter og sikre arbeidsplasser. Derfor foreslo Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å bevilge 7 mill. kr til dette formålet.

Så noen ord om oppdrettsnæringen, en av de sterke voksende næringene vi har i Norge, og en viktig næring for Norge, som utgjør en stor del av verdiskapingen og arbeidsplassene langs kysten.

Havbruksnæringen er en stor eksportnæring. Bare eksporten av laks i år, til og med oktober måned, utgjør 24 mrd. kr.

Norge har alle forutsetninger for å sørge for at den norske oppdrettsnæringen blir verdensledende på miljø. Men dette krever planer for langsiktige, strukturelle endringer i reguleringen av oppdrettsnæringen. Forpliktende miljøtiltak er avgjørende for å sikre oppdrettsnæringens omdømme og mulighetene for bærekraftig og lønnsom produksjon på sikt og for å bevare villaksen og sjøørreten i Norge.

Det har vært en stor utvikling når det gjelder lukkede oppdrettsanlegg. I et forslag tidligere i år ba Kristelig Folkeparti regjeringen fremme forslag om forpliktende miljøtiltak som innebærer en kraftig forbedring av miljøtilstanden i oppdrettsnæringen innen 2013, samt at det skulle legges fram en plan for overgang til en miljømessig bærekraftig oppdrettsnæring med lukkede sjøanlegg eller alternative tiltak for å oppnå et tilsvarende sikkerhetsnivå innen 2020. Rømt oppdrettsfisk og utfordringene med lakselus for de ville laksefiskene viser behovet for omfattende tiltak.

Et annet viktig politikkområde for Kristelig Folkeparti er ønsket om å bygge opp under den aktive bonden for å sikre et aktivt landbruk i alle deler av landet. Dette er avgjørende for å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og et levende kulturlandskap. En forutsetning for rekruttering er at jordbruket gir en inntekt å leve av. Derfor er det viktig at det fastsettes et konkret inntektsmål, og at bondene får en inntektsvekst på lik linje med andre grupper i samfunnet. Kristelig Folkeparti vil legge

til rette for en variert bruksstruktur som både tar hensyn til tradisjonelle familiebruk og gir mulighet for ulike samarbeidsformer.

I budsjettet forslås det å øke trygdeavgiften til 11,1 pst. mot en økning i jordbruksfradraget. Dette gjør at bønder med lave næringsinntekter ikke får utnyttet jordbruksfradraget fullt ut, noe som gir mindre bruk enda dårligere økonomi.

Jeg vil også nevne at Mattilsynet, med regjeringens forslag, reelt får redusert sitt driftsbudsjett med i overkant av 2 pst. Avsløringen av dårlig kontroll med pelsdyrnæringen, utfordringer med tilsetningsstoffer i mat og problemer med lus i oppdrettsnæringen gjør at kuttet virker uforståelig tatt i betraktning de utfordringene Mattilsynet skal håndtere. Derfor foreslo vi å øke bevilgningene med 5 mill. kr utover regjeringens budsjett.

Til slutt vil jeg ta opp det forslaget Kristelig Folkeparti står alene om. Kristelig Folkeparti støtter også Venstres forslag nr. 29.

Presidenten: Representanten Rigmor Andersen Eide har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Arne L. Haugen (A) [12:24:07]: Jeg merker meg at Kristelig Folkeparti har forslag utover regjeringens forslag på noen områder, men ellers har jeg lagt merke til at Kristelig Folkeparti ligger ganske nær de rød-grønne i landbrukspolitikken – med avstand til Høyre og definitivt milevis unna Fremskrittspartiet.

For oss er dette spennende med tanke på framtiden. Hva slags forbindelse kan dette føre til? Det er vel ikke i Kristelig Folkepartis ånd den ene dagen å knytte bånd til den ene og neste dag å snu ryggen til, eller kanskje også i verste fall å ordne seg med en annen partner? Kan representanten Andersen Eide svare meg på det?

Presidenten: Vi får se om representanten Andersen Eide kan svare på det.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:25:00]: Det er viktig å velge rett partner – det er helt riktig, og det er jeg for. Dette spørsmålet får vi jo gang på gang i Kristelig Folkeparti. Det er riktig, som representanten Haugen sier, at i landbrukspolitikken ligger vi nær regjeringens partiene. Men det å samarbeide handler ikke bare om landbrukspolitikk. Hvis en ser på merknadene til budsjettet, ser en at vi er et typisk sentrumsparti. Vi kan legge oss inn i merknadene til Høyre og Fremskrittspartiet på noen politikkområder og til regjeringens partiene på andre områder. Det forteller at vi ønsker å markedsføre og vise til vår sentrumspolitikk. Derfor er det vanskelig i hvert fall på dette tidspunktet å gå klart ut med valg av partner. Det må vi komme tilbake til i 2013.

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:26:07]: Golfstrømmen og tidevann utgjør viktige naturgitte fortrinn for oppdrettsnæringen langs kysten vår. I merknadene til denne saken skriver Kristelig Folkeparti at de vil ha overgang til lukke-

de sjønlegg innen 2020. Lukkede anlegg vil kreve svært mye strøm.

Mitt første spørsmål til Andersen Eide er: På hvilken måte vil Kristelig Folkeparti bygge ut nødvendig strømkapasitet for å møte dette behovet? Det andre spørsmålet er: Hvorfor er Kristelig Folkeparti mer opptatt av hvordan anleggene utformes, enn av miljøbarometer i næringen?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:26:48]: Kristelig Folkeparti har hatt et sterkt fokus på miljøaspektet i denne næringen. Vi har sagt at vi ønsker å gå for lukkede anlegg eller alternative tekniske løsninger. Vi har på en måte ikke bundet oss fast til ett system.

Så til strømforbruket: Vi hadde besøk av et canadisk firma som viste at en kunne bruke avfallet til å produsere strøm også på det lukkede anlegget til selvforsyning. Jeg synes det er så mye flott som skjer i forskningssammenheng, at vi må få kunnskap om dette, slik at vi kan gjøre dette på best mulig måte.

Irene Lange Nordahl (Sp) [12:27:39]: Vi kommer nok tilbake til dette med behovet for strøm, for det er utrolig store mengder det her er snakk om. Det er også et paradoks at man fjerner seg fra det som er våre naturgitte fortrinn for oppdrettsnæringen, som er tidevann og Golfstrømmen.

Mitt oppfølgingsspørsmål til Kristelig Folkeparti er: Hvilke andre næringer ønsker Kristelig Folkeparti å styre gjennom tekniske løsninger, framfor klare miljømål?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:28:09]: Vi har f.eks. klare miljømål for industrien med de CO₂-forslagene som vi har når det gjelder kraft. Vi må hele tiden ha miljøperspektivet med oss i alle saker vi behandler, og på alle næringsområder vi behandler. Så det er viktig for Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Borghild Tenden (V) [12:28:54]: Venstre vil slippe kreativiteten og skaperkraften løs. Vi vil satse på gründere og entreprenører. Nettopp derfor er en kraftig satsing på forbedring av rammevilkårene for norsk næringsliv generelt, og småbedrifter spesielt, hovedprioriteten i Venstres alternative statsbudsjett for 2012.

Norge trenger en næringspolitikk som stimulerer mer til nyskaping og som legger forholdene til rette for gründere og et mangfold av verdiskapende og innovative bedrifter i hele landet. Dette er et område hvor Norge sakker akterut. Norge ligger nå på 17. plass i Europa i innovasjon når 33 land sammenlignes. Til sammenligning kommer våre naboland Sverige, Danmark og Finland på henholdsvis andre-, tredje- og fjerdeplass.

Et mangfoldig og nyskapende næringsliv er derfor avgjørende for at Norge skal lykkes i en stadig mer globalisert økonomi. Offentlig sektor og offentlig velferd er helt avhengig av verdiskapingen i det private næringsliv og av at initiativrike personer satser, er villig til å ta en betydelig risiko og omsetter ideer til handling, produkter og tjenes-

ter. Derfor er utgangspunktet i Venstres næringspolitikk gode, generelle rammevilkår for alle deler av næringslivet, kombinert med en målrettet innsats for utvikling av flere og bedre kunnskapsbedrifter. Venstre ønsker en mye tettere kobling mellom nasjonalt og lokalt næringsliv og viktige utdanningsmiljøer. Venstre vil dessuten satse på forskning og nyskaping og legge bedre til rette for dem som vil skape en arbeidsplass for seg selv og noen til. Jeg håper det er velkjent Venstre-retorikk.

Venstre vil sikre at selvstendig næringsdrivende gis samme rettigheter til sosiale ordninger som andre arbeidstakere. En likestilling av disse rettighetene vil også legge bedre til rette slik at flere kvinner vil starte egne arbeidsplasser for seg selv og andre. Det er etter Venstres syn svært påfallende og beskrivende for regjeringens engasjement at da regjeringens handlingsplan for likestilling, Likestilling 2014, ble presentert 8. november i år, var ikke næringsdrivende nevnt med ett ord i det 103 siders ordrike dokumentet, annet enn med en referanse til et EU-direktiv regjeringen hadde implementert.

Det offentlige virkemiddelapparatet må i sterkere grad stimulere til omstilling og nyskaping fremfor til en tradisjonell næringsvirksomhet, geografiske hensyn og bevaring. Næringslivet er avhengig av fornying og nyskaping for å være konkurransedyktig og møte fremtidens utfordringer.

Det finnes en rekke statlige organ i Norge som driver ulike former for nyskaping og innovasjon. Det åpenbare spørsmålet er om innsatsen er tilstrekkelig og målrettet nok til å kunne styrke Norge når det gjelder innovasjon og nyskaping. Venstre stiller seg noe tvilende til om dagens struktur er hensiktsmessig. Derfor har vi tidligere foreslått å todele Innovasjon Norge for å målrette nyskappings- og innovasjonsdelen bedre. Derfor foreslår vi å opprette et eget investeringsselskap innenfor miljø- og klimateknologi, Klimatek, for å målrette denne viktige innsatsen.

For Venstre er det viktig å sikre risikovillig kapital gjennom det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom skattestimulans for private investorer. Venstre vil derfor øke de landsdekkende innovasjonsordningene med 250 mill. kr og styrke SIVAs inkubatorstrategi.

Venstre mener at det offentlige må konsentrere mer av innsatsen på tiltak på områder der Norge og norsk næringsliv har et stort uforløst potensial. Vi foreslår derfor å øke bevilgninger til næringsrettet forskning med 150 mill. kr, reiselivssatsing med 50 mill. kr og en økning i forsknings- og utviklingskontrakter under Innovasjon Norge med 50 mill. kr.

Regjeringen snakker stadig om en aktiv næringspolitikk. Det er imidlertid vanskelig å få øye på hva denne aktive politikken er. De store, statseide selskapene har få utfordringer. Statoil er et godt eksempel på det. Det offentlige eierskapet i Aker Holding er så langt stort sett bare et økonomisk tapsprosjekt, og slik Venstre ser det, er det liten vilje til å se på forholdene for de minste bedriftene og de selvstendig næringsdrivende. Et eksempel på det er at i statsbudsjettet foreslår regjeringen bl.a. å fjerne lønnsfradraget for selvstendig næringsdrivende som har ansatte.

Dette fører til at regjeringen straffer både selvstendig næringsdrivende som har en viss omsetning og en suksess, og de straffer dem som jobber for de selvstendig næringsdrivende. Etter Venstres syn er dette den motsatte politikken av det Norge trenger, og det Venstre står for.

Jeg tar til slutt opp Venstres forslag, nr. 28–31, som er omdelt i salen, og varsler samtidig at Venstre vil stemme for mindretallsforslagene nr. 1, 2, 4-7, 9,10, 14, 20, og 32, som er omdelt i salen.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [12:33:56]: Venstre er det eneste partiet på Stortinget som går inn for å avvikle hele refusjonsordningen for norske sjøfolk. Med dette kuttet på 1,6 mrd. kr prioriterer Venstre å avvikle spisskompetansen i Norges nest største konkurranseutsatte næring, som sysselsetter hele 100 000 arbeidsfolk.

Representanten fra Venstre er opptatt av innovasjon og grønt fokus. Dette er en næring som har det fokuset hver eneste dag. Representanten sier at nasjonal og lokal samhandling er viktig. Men er det ikke det når det gjelder partipolitikken? 70 pst. av Venstres listetopper i Møre og Romsdal, der jeg kommer fra, vil ha refusjonsordninger, mens man sentralt vil avvikle den helt. Hva vil Venstre gjøre for å sikre sysselsetting av norske sjøfolk?

Borghild Tenden (V) [12:34:54]: Tusen takk for spørsmålet. Representanten sikter til nettolønnsordningen, regner jeg med. Det er helt riktig som representanten sier, vi ønsker å redusere den eller kutte den ut, rett og slett. Årsaken til det er at dette er en ren subsidie for rederiene – for de rikeste – og det er jeg usikker på om representanten fra Arbeiderpartiet synes er god politikk. Så er det sånn at det er flere forskningsmiljøer som sier at dette faktisk rett og slett er samfunnsøkonomisk ulønnsomt. Hadde Norge gått i front og avvirket, ville også andre land gjort det.

Alf Egil Holmelid (SV) [12:35:49]: Venstre er opptatte av å satse på fornybar energi, og viss vi skal få tyngd i satsinga på fornybar energi, treng vi store, sterke aktører som kan skape ein marknad for teknologi til fornybar energi. For ei stund sidan oppkapitaliserte vi Statkraft og la nokre føringar for kva utbytte vi skulle ta frå Statkraft, fordi Statkraft skulle bli den sterke muskelen som kunne ta store lyft innafor fornybar energi, bl.a. treng dei sterke musklar for å lyfte fram offshore vind. Da lurar eg på: Kvifor vil Venstre tappe Statkraft for midlar.

Borghild Tenden (V) [12:36:29]: Det er riktig som representanten sier, at vi taper Statkraft for 5 pst. mer enn regjeringspartiene gjør, og som lederen i komiteen sa innledningsvis, går Statkraft veldig, veldig godt. Hadde representanten Holmelid vært smartere og mer opptatt av klima og miljøtiltak, hadde han støttet Venstre i det vi har foreslått, nemlig å starte opp et investeringsselskap som

vi kaller Climatek, og som har skattestimuli, nettopp for å gjøre noe innenfor energi og klima.

Else-May Botten (A) [12:37:18]: Jeg har ikke lyst til å gi slipp på refusjonsordningen for norske sjøfolk. Jeg synes det er litt svakt når representanten sier at man skal passe seg for å ha slike ordninger fordi det hjelper de rike. Her er det snakk om en næring som har sysselsatt 100 000 arbeidsfolk, og bare i mitt fylke, Møre og Romsdal, er det altså, som jeg nevnte i sted, 20 000 som arbeider innenfor denne næringen. Så dette er mer sammensatt enn bare å skulle tenke på de rike. Det er en næring som er godt smurt, og som må være det for å være konkurransedyktig.

Så jeg spør igjen: Synes representanten at det er forsvarlig å avvikle denne ordningen?

Borghild Tenden (V) [12:38:00]: Jeg synes jeg svarte utfyllende nok på det første spørsmålet fra representanten.

Vi har også hatt representanter fra Møre og Romsdal som ser at disse pengene kunne bli brukt på en klokere måte, f.eks. til å skape flere arbeidsplasser, styrke rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter, bruke mer på landsdekkende innovasjonsordninger, bruke mer penger på SIVA, gjøre noe med Innovasjon Norge og få til litt flere arbeidsplasser og nyskaping i distriktene.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Trond Giske [12:38:59]: Det er et uttrykk som heter «På frukten skal treet kjennes», og kanskje mer enn på noe annet departementsområde er det vel mer på resultatene enn på selve budsjettstørrelsen at næringspolitikken måles. Dette er ikke et budsjett som i og for seg har som mål å øke raskest mulig. Målet er å legge best mulig til rette for at vi når de overordnede målene i næringspolitikken, full sysselsetting, god konkurransekraft, innovasjon og entreprenørskap og en levestandard som skal stige, slik at nye generasjoner får det enda bedre enn vi har hatt det.

Når man ser på resultatene, lykkes vi i næringspolitikken. I løpet av de seks årene vi har hatt rød-grønn regjering, har vi altså fått om lag 250 000 flere arbeidsplasser i Norge, mer enn to tredjedeler av dem er i privat sektor. Vi har den laveste arbeidsløsheten på 30 år, og vi har altså det siste året også hatt vekst i industriusselsettingen. Det skjer altså samtidig med at vi har en alvorlig krise i Europa, høy arbeidsløshet i USA – en verdensøkonomi som er gjennom en svært tøff periode.

Seks år er lang tid i regjering, og det er i hvert fall litt for lang tid til at opposisjonen kan si at det var den glimrende politikken som ble ført i årene 2001–2005, som nå gir resultater. Det må i hvert fall være slik at rød-grønn politikk ikke er til hinder for god næringsutvikling. Svaret ligger i fasiten, i det empiriske. Vi snakket litt tidligere i dag om svartmaling og skjønning. Dette er ingen av delene, dette er fakta. Det er slik situasjonen er.

Vi kan også være utsatt for det som skjer internasjonalt. Når vi vet at eksporten til utlandet utgjør mer enn 40 pst. av vårt BNP, og at 75 pst. av det vi selger ut av lan-

det, går til Europa, vet vi at det som skjer rundt oss, også angår oss. Derfor må vi ha et ansvarlig budsjett. Vi følger handlingsregelen, vi ligger under det som 4 pst.-regelen sier, vi har orden i eget hus, vi har overskudd på statsbudsjettet, vi har god kapital situasjon, og vi har overskudd på handelen med utlandet.

Over Nærings- og handelsdepartementets budsjett har vi de siste par årene nedtrappet de krisetiltakene som ble gjennomført, særlig i 2009. Det er riktig å gjøre det slik. Man skal gi gass når det er dårlige tider, men så skal man holde litt igjen når det er gode tider, slik at vi igjen har noe å gå på dersom vi trenger det, hvis krisen skulle tilta og situasjonen bli alvorligere for norske bedrifter. Vi har vist vilje til det tidligere, både gjennom de store pakkene, som i 2009, men også gjennom f.eks. verftspakken som kom våren 2010.

Tilskuddet til SIVA er foreslått økt med 6 mill. kr til totalt 44,5 mill. kr. Det er foreslått avsatt 1,47 mrd. kr til Innovasjon Norge, og utlånsrammene til lavrisiko innovasjonsland foreslås videreført med henholdsvis 2,5 mrd. kr og 0,5 mrd. kr. I det bildet er det viktig å ta med at i de årene etter at vi overtok i 2005, fikk mange av disse ordningene store opptrappinger, så innsatsen ligger på et rekordhøyt nivå.

Det største grepet vi gjør i statsbudsjettet, er å øke kapitalen i Investinor med 1,5 mrd. kr. 1,5 mrd. kr er mye penger. Det var stor glede i næringslivet da Investinor ble etablert med 2 mrd. kr. Nå får vi en nær dobling av den kapitalen Investinor har, som gjør at man kan investere i nye, gode bedrifter.

Garantirammene for GIEK i 2012 videreføres på samme nivå. Regjeringen har i høst også lagt fram forslag om å opprette en ny eksportfinansieringsordning i statlig regi. Vi kommer tilbake til den saken, men begge disse tingene gjør at eksportindustrien vår kan få en trygg og forutsigbar finansiering.

Reiseliv er viktig. Vi fortsetter den ikke-nøytrale næringspolitikken. Reiseliv er et satsingsområde, og det er satt av 252 mill. kr til Innovasjon Norges reiselivsaktivitet. Det er også på rekordnivå.

Nordområdestrategien følges opp med næringssatsing på bl.a. marin bioprospektering, reiseliv, marin virksomhet, romrelatert infrastruktur og mineralnæringen. Regjeringen er også opptatt av at vi skal være en langsiktig, profesjonell og god eier. Det ligger til grunn for utbyttepolitikken vår, som det er litt uenighet med opposisjonen om, og jeg står fast på at det nivået vi har lagt oss på, er en korrekt oppfølging av eierskapsmeldingen og den politikken vi har ligget på tidligere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:44:24]: Mange statsråder før nåværende næringsminister har lovet forenkling og mindre byråkrati. Nå er det ikke alle som er enig i at det er blitt noe mindre byråkrati og heller ikke noe mindre skjemavelde. Småbedriftene sier at kravet om rapportering til staten stadig øker.

I Dagens Næringsliv den 30. september i år står det

at byråkratiet blir stadig verre. En undersøkelse viser at 32 pst. av bedriftene bruker mer tid på skjemavelde i dag, og det er kun 3 pst. som bruker mindre tid. Samtidig sier det at 44 pst. av alle disse bedriftene må søke hjelp for å klare å fylle ut skjemaene.

Da stiller jeg spørsmålene: Er statsråden fornøyd med den negative utviklingen som skjer, med tanke på det statsråden har lovet? Hvis man skal nå disse målene som statsråden har lovet, når er vi da i mål?

Statsråd Trond Giske [12:45:25]: Det er slik at den rød-grønne regjeringen er den første noensinne som setter et slikt konkret mål for forenkling – ikke bare hvor mye vi skal forenkle med, men også når vi skal oppnå det. Det vi har sagt, er at vi innen utgangen av 2015, altså innen 1. januar 2016, skal ha oppnådd forenklinger for næringslivet – netto, vel å merke – på 10 mrd. kr, noe som tilsvarer 21 000 årsverk i bespart tid i bedriftene.

Vi er allerede i gang med å fjerne revisjonsplikten for små bedrifter. Vi har nedsatt aksjekapitalkravet fra 100 000 kr til 30 000 kr. Det er god framdrift i alt som handler om å gjøre ting enklere ved å rapportere elektronisk – Altinn I, Altinn II, EDAG osv. – og vi vil fortsette, slik at vi når det målet vi har satt oss, innen utgangen av 2015.

Igjen: Vi er den første regjering som noensinne har satt seg et slikt konkret mål. Det tror jeg trengs, for resultatene har vært skrinne under mange ulike næringsministre.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:46:44]: Jeg vil stille spørsmål til næringsministeren om hans ansvar innenfor reiseliv. Det blir fort de store talls debatt – og det er naturlig når man diskuterer dette.

Jeg vil komme tilbake til en sak som jeg har tatt opp tidligere med statsråden. Det gjelder Epcot-senteret i USA – Walt Disney. Der har man fått et innspill knyttet til den filmen som vises der borte – såkalt reklame for Norge. Norge er ett av svært få land som har en egen stand der borte, og det er svært viktig i markedsføringssammenheng. Den filmen er produsert midt på 1980-tallet. Man har fått spørsmål om å oppgradere filmen – og sørge for at norgesreklamen blir i tråd med den virkeligheten vi befinner oss i i dag. Kostnaden er på ca. 5 mill. kr for staten, og det vil kunne utløse midler fra private, som har sagt seg villige til å delta. Her har staten foreløpig sagt nei. Man har sagt at man kan bruke Innovasjon Norge-filmene, og så vil man bruke en liten sum penger for å oppgradere den.

Er statsråden tilfreds med det, eller vil statsråden sørge for at disse 5 mill. kr kommer på bordet?

Statsråd Trond Giske [12:47:51]: La meg først si at jeg er veldig enig med dem som sier at den filmen som i dag er på Epcot-senteret, er litt utdatert. Det tror jeg fort vi kan være enige om. Det gir et litt annet bilde av Norge enn det som er situasjonen i dag.

Selv om jeg er glad i Walt Disney – og særlig i disse juletidene setter jeg særlig pris på produktene deres – er dette et ganske beintøft internasjonalt konsern som tar seg godt betalt for ting de gjør, og ønsker inntekter. Så for meg blir det egentlig et rent markedsføringsspørsmål. Er det bedre

å bruke de millionene vi skal bruke på reiseliv og markedsføring i USA, på denne filmen, eller er det bedre å bruke det på en annen måte? Det mener jeg de som er satt til å vurdere disse tingene i Innovasjon Norge, i samråd med reiselivet selv, er best i stand til å vurdere. Men vi er gjerne med på en slik film hvis det viser seg at det er den beste måten å markedsføre Norge på, få reisende til Norge, selge norske reiselivsprodukter, for det er målet.

Gunnar Gundersen (H) [12:49:05]: Jeg synes statsråden på mange måter snakker ned den utfordringen som ligger direkte under hans ansvar, og det er utfordringen rundt det todelte Norge, noe både statsministeren og finansministeren har vært inne på.

Jeg merket meg i spørretimen tidligere i dag at statsråden snakket om at vi hadde 40 pst. høyere produktivitet enn våre handelspartnere. Er det noe han kan takke den forrige regjering for, så er det jo nettopp det. Den statistikken regjeringen la fram i nasjonalbudsjettet, er jo at produktivitetsveksten – og det er det som er viktig, for det er det som angir utviklingen – var raskere enn hos våre handelspartnere fram til 2006, etter 2006 har den vært lavere. Det bør bekymre næringsstatsråden kraftig, og vi har mange signaler om at dette nå begynner å gjelde innenfor tradisjonell industri. I dag er det to siders oppslag i Dagens Næringsliv om utviklingen i reiselivet.

Så mitt spørsmål er: Ser ikke statsråden utfordringen rundt det todelte Norge?

Jeg ser heller ikke hvilke grep han har tenkt å gjøre for å møte utfordringen.

Statsråd Trond Giske [12:50:10]: Jeg tror nesten ikke jeg holder foredrag uten å nevne to ting: Det ene er at det som nå skjer ute i Europa, kan ramme oss. Vi lever ikke på en isolert øy, vi er en del av den europeiske økonomien. Vi selger veldig mye til Europa, og hvis det går galt der, vil det også ramme norske bedrifter. Det andre er at vi må sørge for å ta vare på konkurransekraften. Det gjør vi gjennom ansvarlige statsbudsjett, gjennom å holde rente- og valutakurs i orden, gjennom å øke produktiviteten og ha ansvarlige lønnsoppgjør.

Mitt poeng er bare at midt oppe i all denne bekymringen skal vi også ta med at vi har den laveste ledigheten på 30 år – det skjer mens det er 25 millioner arbeidsløse ute i Europa – at vi har hatt vekst i industrisysselsettingen det siste året, og at vi altså har fått 250 000 flere arbeidsplasser de siste seks årene, sammenlignet med 22 500 flere arbeidsplasser de fire årene det var borgerlig regjering. Vi har altså tiggangen i sysselsettingsvekst. Det må fortelle noe om at politikken ikke er så aller verst.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:51:26]: Det er mange bedrifter som i dag og i årene framover skal skifte eier, og vi har mange familieeide bedrifter. Generasjonsskifte medfører ekstra kostnader i form av bl.a. arveavgift, noe som svekker bedriftenes økonomi og reduserer tryggheten i bedriftene.

Kristelig Folkeparti ønsker å fjerne arveavgiften – det er en nedtrappingsmodell som nulles ut etter ti år. Dette

mener vi er en god modell for å sikre videreføring av de familieeide bedriftene. NHO støtter denne modellen.

Jeg vil spørre statsråden om han vil vurdere å se på denne modellen for fremtiden.

Statsråd Trond Giske [12:52:09]: I hvert eneste budsjett ser vi jo på hele skatte- og avgiftsopplegget. Nå hører arveavgift og avgiftsopplegget til et annet departement og en annen debatt i Stortinget, men vi er for kontinuerlig å forbedre skattesystemet, også til det beste for bedriftene, samtidig som vi prøver å opprettholde inntektene til eldreomsorg, skole, helse osv. og en god fordelingsprofil.

Når det gjelder familieeide bedrifter og generasjonsskifte, tror jeg at det er mye annet vi kan gjøre for å bidra til at det går godt, bl.a. god veiledning og informasjon og hjelp til dem som forbereder et generasjonsskifte, både den som skal gå ut, kanskje det er gründeren i selskapet som skal overlate selskapet til en ny generasjon, og den som skal overta, som kanskje også trenger eksternt bistand og hjelp for å få dette godt til. I noen tilfeller kan kanskje det beste være ikke å la familiebedriften gå til en ny generasjon, kanskje det er andre som er bedre egnet til å videreføre bedriften. Alt dette bør vi bygge opp bedre systemer rundt for å gi gode råd og veiledning om.

Borghild Tenden (V) [12:53:21]: For Venstre er satsing på miljøteknologi veldig viktig. I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i vår ba et stort flertall på Stortinget «regjeringen vurdere om den resterende del av den treårige bevilgningen til miljøteknologi-programmet i sin helhet bør overføres til miljøteknologiordningen», som forvaltes av Innovasjon Norge. Man skulle tro at dette kom i neste budsjett. Det skjedde ikke.

Regjeringspartiene har gjort regjeringen oppmerksom på dette faktum i en egen merknad i finansinnstillingen. Mitt spørsmål til statsråden blir da: Når kan vi forvente at statsråden følger opp stortingsflertallet?

Statsråd Trond Giske [12:54:10]: Vi er vel bedt om å «vurdere», og i statsbudsjettet for 2012 legger vi opp til en tilsvarende fordeling som det vi har hatt. Det viktigste er at vi har satt av 0,5 mrd. kr til miljøteknologi i løpet av en treårsperiode. Det er en stor satsing. Det kommer på toppen av alt det vi bruker under Enova, under Forskningsrådet, under Innovasjon Norges øvrige ordninger, som også har miljødimensjon ved seg.

Vi bruker rekordmye penger på miljøteknologi. Jeg er veldig trygg på at de pengene Innovasjon Norge bruker, bruker de på en god måte, og at det kommer bedriftene godt til nytte. Jeg setter pris på at Stortinget også verdsetter Innovasjon Norges innsats. Men jeg ser ikke bort fra at det også er andre kanaliseringer som gjør at bedriftene kan nyte godt av disse pengene på en god måte.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Arne L. Haugen (A) [12:55:28]: Jeg har lyst til å benytte taletiden min til noen betraktninger om landbruket. For landet, innbyggerne, er landbruket og hvordan det

utvikler seg framover, svært viktig. Her er det mange store utfordringer i forhold til både lønnsomhet, investeringsbehov og mer, men også lyspunkter og gode utspill. Ungdommer som satser på melkeproduksjon i Finnmark og Midt-Norge, er gode eksempler, og satsinger på nisjeprodukter, som f.eks. osten fra Tingvoll, som er kåret til verdens beste ost. Så det er mye positivt.

I budsjettinnstillingen har regjeringsfraksjonen så gode merknader at de må leses og leses med andakt, så jeg tenker ikke det er nødvendig å kommentere dem fra talerstolen.

Det viktigste med landbruket er selvsagt å produsere trygg mat og råvarer til forbrukere og industri basert på norske ressurser. Det langsiktige perspektivet på dette kommer vi tilbake til når vi skal behandle og debattere landbruksmeldingen. Jeg bare understreker betydningen av at vi så langt råd er, får utnyttet alle arealene våre.

Avlingenes kvalitet og mengde er avhengig av været det enkelte år. Melkebøndene ble tidlig klar over hvilke konsekvenser årets dårlige sommer fikk for produksjonsvolumet. Men Tine, som markedsregulator, tok ikke disse konsekvensene tilstrekkelig inn over seg tidsnok, og vi fikk den såkalte smørkrisen, som kan være alvorlig nok i noen bransjer og for forbrukere, men som først og fremst er meget alvorlig for Tine selv, som markedsregulator, for særlig i den rollen har Tine behov for tillit. Jeg merker meg at Tine-ledelsen nå legger seg flat for den kritikken som er framkommet. Det er bra og nødvendig. Noe slikt må vi ikke oppleve en gang til.

Vi er avhengig av at vi har markedsordninger som fungerer, og som vi har tillit til. Avtalesystemet gir jordbrukets organisasjoner en medinnflytelse og et medansvar for utformingen av landbrukspolitiske virkemidler. Den gir også jordbruket forpliktelser bl.a. til å regulere overproduksjon og dekke kostnadene med dette. Men at det kan være behov for å justere dette systemet, kanskje oppnå mer fleksibilitet og bedre beredskap, er noe som bør vurderes, slik jeg ser det.

Så har jeg merket meg at Høyre har en realistisk tilnærming til det å regulere innenlandsk omsetning av jordbruksprodukter, med god avstand til Fremskrittspartiet i denne saken. Jeg merket meg at representanten Flåtten sier at også Høyre ser behovet for en markedsordning. Det er positivt. Men så forstår jeg at han vil ha en annen ordning enn dagens. Hvilken? Og hvem skal da dekke kostnadene? I dagens ordning er det produsentene. I en alternativ ordning, hva det måtte bli, er det Statens landbruksforvaltning, SLF – staten i en eller annen rolle – man roper på? Det vil være interessant om representanten Flåtten, eller andre i Høyre, i løpet av debatten kunne redegjøre for hvordan tenkningen er på dette området. Det tror jeg vil være av interesse – i hvert fall for meg.

Aktivt skogbruk som verdiskaper, sysselsettingsfaktor og virkemiddel i klimapolitikken er kommet til heder og verdighet etter regjeringsskiftet i 2005. Det er bra. Skogbruket er grunnlaget for en langsiktig verdikjede, og er avhengig av et fungerende marked for sine sluttprodukter. Det er ingen grunn til å legge skjul på at det hviler mørke skyer over deler av skogindustrien. For den som har levd

en stund, og levd med Norske Skog, er det spesielt tragisk å oppleve det vi nå er vitne til. Jeg tror det er lærdom å hente av dette hva gjelder veksttempo, strategivalg osv. Skogbruket og skogindustrien er en meget viktig næringskjede, viktig for hele landet. Derfor er det av største betydning at det legges til rette slik at alle ledd i næringskjeden får livsvilkår og utviklingsmuligheter. Det vil være bra for verdiskapingen, sysselsettingen, miljøet og klimaet.

Torgeir Trældal (FrP) [13:00:49]: De siste månedene har regjeringen Stoltenbergs landbrukspolitikk ikke bare ikke fungert, den har spilt direkte fallitt. Går vi noen år tilbake, hadde vi problemer med å få nok egg, i fjor var det ribbe, tidligere i år pinnekjøtt, nå ost, nå ser vi at det også er fritt for ribbe, og Synnøve Finden sier at det antakelig blir fritt for brunost.

Det er beklagelig for omdømmet til Norge at vi forrige fredag kunne registrere at befolkningen i hovedstaden står 45 minutter i kø for å få smør hjem til jul. Det har vi ikke opplevd i denne nasjonen siden Marshall-hjelpen etter krigen. Det som også er beklagelig, er at det i alle tv-kanaler i hele Norden, i USA og til og med i Dubai har vært omtalt og raljert med at ikke Norge klarer å skaffe nok mat selv. Så dette er et problem for Norges omdømme, og det er noe vi må gjøre noe med.

Vi kan også se at dette blir bagatellisert av regjeringen, spesielt Senterpartiet. Det mener jeg er kun av én grunn, nemlig for å berge det regulatorsystemet som Tine representerer i dag, som er gått ut på dato. Vi registrerer også at det i dag i Nationens nettutgave står at man fra mandag vil redusere toll på storfe, for det er mangel på det.

Jeg mener faktisk at landbruksminister Brekk bør gå ut til norske forbrukere og be om unnskyldning for at han ikke klarer å levere det en landbruksminister skal gjøre. Det mener jeg, med all respekt, landbruksministeren burde gjøre overfor det norske folk. Det er på tide at man tar ansvar og ikke bare skyver alt videre til regulatoren. Regulatoren har ikke gjort jobben sin, men til syvende og sist er det landbruksministeren som sitter med ansvaret her.

I dag i Europa er det altså to steder man står i kø for mat, bl.a. ost. Det er i norske butikker, der man leter etter det, og det er på Nordby kjøpesenter i Sverige, der alle nordmenn drar for å få det man ikke får i Norge.

Hvorfor skjer dette? Det er ganske enkelt. Vi har rigide regler. Blant annet hvis man ønsker større bruk, har man ikke mulighet til å få gjort så mye med det, for på et enkelt bruk har man kvoter på ikke mer enn 400 000 liter, og i samdrift er kvoten maksimalt 750 000 liter. Det harmonerer ikke med bl.a. det melkeroboter gjør. Med andre ord, man får ikke dette til å bli driftsøkonomisk lønnsomt. Bøndene tjener altså dårlig på grunn av rigide regler, som ødelegger lønnsomheten. Attpåtil skal det være maksimalt fem eiere i samdrift. Her er statsråden også på kollisjonskurs med sin egen finansminister, som mener at bøndene bør gå over til aksjeselskap, på grunn av avskrivninger. Men det jobber man jo imot.

Til jarlsbergosten går 10 pst. av melkeforbruket. Vi klarer fortsatt å levere den, samtidig som vi har for lite melk til vårt eget folk. Det viser at Tine ikke bare er gått

ut på dato, men Tine er mer opptatt av å tjene penger enn av å gjøre det de har betalt for å gjøre i regulatorrollen. Så her burde nok en gang statsråden tre inn.

På Dagsrevyen kunne man se et godt eksempel på – også for Senterpartiet og den rød-grønne regjeringen – hva som ville ha skjedd hvis Fremskrittspartiet styrte politikken. Der står en bonde fram og forteller at han nå har fått 30 pst. mer inntekt, på grunn av at kvotetaket er fjernet inntil mars måned. Denne økningen i inntekt gjør at han kan gjøre andre ting på gården, med tanke på investeringer. Han sier at han kan også klare å få mer melk med å bruke et annet type fôr, som er mer energirikt, men da må han vite at melken blir levert. Så dette viser at det finnes muligheter.

Det er ikke bare vi i Fremskrittspartiet som mener at regulatoren har utspilt sin rolle. Jeg vil sitere fra lørdagens VG. Der uttaler Ivar Pettersen, direktør i Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning:

«Jarlsbergimporten illustrerer poenget. Dagene med eksport av homogen hvitost for å regulere det norske markedet er over. Nå er også dette en merkevare av høy verdi, basert på langsiktige relasjoner.»

Han sier også:

«Spørsmålet er om det er verdt å lappe på systemet, eller om systemet bør endres fundamentalt.»

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:06:12]: Mitt innlegg vil i stor grad rette seg inn mot delikatesser fra havet og Fiskeri- og kystdepartementets agenda som sådan.

Høyre vil gjerne benytte anledningen til å skryte av at den norske sjømatnæringen er i så bra framgang som den er nå. Det er samtidig på sin plass å skryte litt av ansvarlig statsråd for den visjonen hun har løftet fram, om at Norge skal bli verdens fremste sjømatnasjon. Det klinger godt i Høyre-kretser også.

Målt i eksportverdi er det slik at selv om det ikke settes nye rekorder hver dag akkurat i disse tider, viser næringen en veldig styrke, tross finansturbulens og urolige markeder. Jeg vil også peke på at dette er en næring der rammevilkårene er i konstant endring. Her tenker jeg på finansuro, men også på globaliseringen og endrede rammevilkår på den måten. I lys av næringens betydning for bosetting, sysselsetting og verdiskaping i Kyst-Norge er dette momenter det er viktig å ta med også når man utformer politikk som skal legge til rette for en utøvende næring. I alle ledd ser vi nå store strukturelle endringer.

Flåteleddet har gjennom ulike struktureringsordninger kunnet øke kvotegrunnet per båt og gjennom dette skapt en flåte med færre, men mer moderne fartøy. Vi ser også en flåte med mer ordnede arbeidsplasser enn vi gjorde for bare få år siden. Dette er en politikk det har vært bred politisk enighet om gjennom mange år. Dog er det blitt sånn at man nå opplever at man opererer med forskjellige strukturklasser, alt etter om man kunne modernisere seg under fiskeriminister Svein Ludvigsen eller under den senere ministeren Helga Pedersen. Dette er antakelig utslag

som ingen ønsker, og Høyre ber statsråden om å kikke kjapt gjennom de nye vilkårene og gjøre noe med dem.

Det er grunn til å legge vekt på at ansvarlig økonomisk politikk, kombinert med en fiskeri- og havbrukspolitikk som stimulerer til lønnsomhet, gir næringen både langsiktighet og grunn til optimisme. Det går på mange måter bra i næringen, men vi mener å registrere flere og flere eksempler på at dagens forvaltning av fiskeriene gir uforutsigbarhet og uforutsigbare rammebetingelser som må oppleves vanskelig for utøverne.

Det er viktig for Høyre å føre en politikk som legger til rette for lønnsomhet i alle ledd i sjømatnæringen, og vi mener at norske myndigheter i større grad må bidra til å sikre stabil og forutsigbar markedstilgang. Politikken må gjennomlyses av at vi skal utnytte våre naturgitte konkurransefortrinn i Norge.

Det er faktisk med tilfredshet Høyre legger merke til at statsråden nå mener det er behov for å se nærmere på om man kanskje skal gjøre endringer i kvoteårets start – dette for å sikre aktivitet langs hele kysten, og for mer effektivt å pleie et marked som er avhengig av å få varer hele året. Høyre mener derfor det vil gi muligheter til å hente ut merpris for flere produkter i markedet, noe som igjen vil øke lønnsomheten i næringen. Det er lønnsomheten i næringen som bestemmer om dette er en vellykket næring. Det er grunn til å hevde at en endring av kvoteåret også vil gi en mindre byråkratisk forvaltning av ressursene. Avslutningsvis vil jeg peke på at Høyre i budsjettet – for å styrke sjømatomsetningen – bevilger 10 mill. kr til Eksportutvalget for fisk, for å jobbe for mer konsum av sjømat innenlands.

Havbruksnæringen er i FNs matvareprogram gitt et ansvar for verdens framtidige matforsyning, og Norge er bedt om å ta sin del av dette ansvaret. Regjeringens sprikende utspill om næringen har ikke bare vært egnet til å øke saklighetsnivået i debatten. Høyre hilser derfor velkommen en stortingsmelding om sjømat. Vi mener det er på tide. Vi ber statsråden holde høyt tempo, da sakene som trenger behandling, står i kø, og køen begynner å bli lang.

Også i år har det vært debatt rundt rømning av oppdrettslaks og genforurensning av villaksen. For å sikre genmaterialet til villaksen har Høyre bevilget 10 mill. kr til oppstarten av arbeidet med en genbank. For Høyre virker det naturlig at oppdrettsnæringens kompetanse blir benyttet også i dette arbeidet. Høyre mener det er viktig at veksten i havbruksnæringen skjer på en bærekraftig og miljøvennlig måte, og vi har en forvaltningsmodell som sikrer dette.

Fra sjømat vil jeg bevege meg kjapt over til en annen nasjonal delikatesse, nemlig reinkjøtt. Høyre vil uttrykke tilfredshet med at stortingsmeldingen om landbruk er kommet. Samtidig må vi få legge til at kapitlet om reindrift må sies å være sørgelig tynt. For Høyre er det viktig at reindriftnæringen og utøverne i størst mulig grad behandles som vanlige næringsutøvere. Derfor vil vi komme tilbake til en grundigere gjennomgang av dette når stortingsmeldingen behandles. Her vil jeg bare peke på at vi i budsjett-sammenheng foreslår at reindriftnæringen regnskapsmessig skal sidestille snøscootere og motorsykler med andre

driftsmidler. Dette vil være en første del på veien mot å behandle reindriftsnæringen som vanlig næringsutøvende, og det tror vi næringen vil være tjent med.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:11:29]: For å kunne dele må man skape. Det har Arbeiderpartiet sagt i mange år, og det er et mantra som ligger nært hjertet mitt. Jeg er derfor stolt av sjømatnæringen, som i høyeste grad bidrar til å skape verdier for samfunnet.

Fiskeri- og kystdepartementet har en relativt liten utgiftsramme i statsbudsjettssammenheng – om lag 4,6 mrd. kr – men vi bruker pengene godt, og næringen skaper både arbeidsplasser og eksportinntekter. Bare i 2010 eksporterte vi for i underkant av 54 mrd. kr, og sjømatnæringen og ringvirkningene som den gir, utgjør om lag 46 000 årsverk langs hele kysten. Næringen har også hatt en imponerende vekst. Målt i verdiskaping er sjømatnæringen mer enn seksdoblet fra 1970 til 2009.

Vi eksporterer om lag 95 pst. av all fisk som vi henter opp fra havet. Økonomiske problemer i viktige eksportmarkeder i Europa vil derfor kunne slå tilbake her hjemme. Selv om det er for tidlig å si noe om virkningene for norsk økonomi generelt og sjømatnæringen spesielt, er det ingen tvil om at lavere økonomisk vekst, redusert kjøpekraft og høy arbeidsledighet i viktige eksportland vil kunne påvirke oss negativt.

Med den internasjonale uvissheten som bakteppe er det desto viktigere at vi husholderer klokt. Regjeringen kunne selvfølgelig valgt å bruke mer penger til alle gode formål, men det næringens representanter først og fremst har bedt meg om, er noe så enkelt, kjedelig og utfordrende som dette: et ansvarlig budsjett. Så har vi innenfor den rammen likevel funnet rom for viktige satsinger innenfor oljevern, havovervåking og kartlegging av havbunnen.

Regjeringen har vært, og er, opptatt av å sikre næringen gode rammebetingelser. Det skaper grunnlag for lønnsomhet, som igjen gir økonomisk rom for fornyelse og aktivitet langs kysten. Jeg har tidligere nevnt ansvarlig budsjettpolitikk som en av betingelsene.

To andre viktige faktorer er:

- En bærekraftig forvaltning, både i fiskeri og havbruk. Det er selve bunnplanken for langsiktig lønnsomhet. Våre viktigste fiskebestander er i godt hold, og vi jobber hardt for et bærekraftig havbruk.
- Å sikre næringen markedsadgang er også sentralt. Vi er helt avhengige av å komme til med fisken vår over hele verden.

Norge er en stor og viktig sjømatnasjon, og som sikkert de fleste – i hvert fall i denne salen – har fått med seg, skal jeg legge fram en sjømatmelding neste år. En melding til Stortinget kan selvsagt ikke løse alle utfordringer næringen står overfor, men min ambisjon er at en bred melding skal legge kursen for hvordan vi skal få opp ubenyttede verdier som ligger i sjøen. Jeg vil forsøke å beskrive hva vi må gjøre nå, for å være på topp om 10, 20 og 30 år. Hovedmålet skal være å utvikle en framtidrettet politikk som kan bidra til å videreutvikle sjømatnæringens rolle som verdiskaper langs kysten.

Det tar lang tid og krever hardt arbeid å bygge opp en

sterk eksportrettet næring, men det tar kort tid å sette den i fare ved å opptre uansvarlig. Derfor er jeg glad for at statsbudsjettet for 2012 legger vekt på trygge arbeidsplasser, verdiskaping og velferd.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [13:15:42]: Jeg vil faktisk begynne med å gi statsråden honnør for den innsatsen som sjømatministeren gjør på sitt felt. Det er viktig for Norge, det er viktig for nasjonen Norge, og det er viktig for omdømmet vårt.

Det spørsmålet som jeg vil stille statsråden i forlengelsen av det, er knyttet til mulighetene for å kunne øke produksjonskapasiteten innenfor særlig havbrukssektoren. Vi ser heldigvis nå at prisene på laks øker etter en stund å ha vært svært lave. Etter å ha hatt en gjennomsnittspris på 23 kr per kilo har prisen nå begynt å øke igjen.

Statsråden legger i sitt budsjett opp til ingen vekst i produksjonen, verken innenfor MTB eller gjennom nye konsesjoner, all den tid det ikke legges opp til noen inntektsføring fra regjeringens side på disse feltene.

Spørsmålet mitt til statsråden er følgende: Vil statsråden kunne vurdere å øke enten MTB-en – altså maksimalt tillatt biomasse – eller gi nye konsesjoner i områder som har og får kontroll nettopp på luse- og rømmingssituasjonen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:16:44]: Da jeg i sin tid satte den bebudede økningen i maksimalt tillatt biomasse som var annonsert for store deler av kysten, på vent, var det med bakgrunn i lusesituasjonen. Så satte jeg samtidig den delen av landet som ble vurdert ikke å ha problem med lusen, i stand til å kunne øke sin produksjon. Det viser at denne regjeringen legger til rette der det er mulig, og har en holdning til at det går an å differensiere veksten.

Da jeg stoppet den bebudede veksten, sa jeg samtidig at det var lusesituasjonen som var begrunnelsen for det, og det skal være lusesituasjonen vi skal se ekstra nøye på når vi eventuelt øker den igjen.

Det har blitt sagt at nå får næringen dette året til å vise at den håndterer det. Det synes jeg faktisk de har gjort på en god måte. Jeg hadde møte med Mattilsynet i går, som jeg syntes var oppløftende i så måte.

Harald T. Nesvik (FrP) [13:17:51]: Undertegnede har jo også fått tilgang til en del tall som nettopp viser at det ser bedre ut med tanke på lusesituasjonen, i hvert fall innenfor gitte områder.

Statsråden svarte ikke på spørsmålet mitt om man vil vurdere å øke hvis man får kontroll på dette. Statsråden viste selv til at begrunnelsen var lusesituasjonen. Så har vi faktisk sett at også de områdene som fikk økning i MTB-en, har luseproblematikk, så det er ikke helt sort-hvitt.

Men når det gjelder villaksbestanden, ønsker jeg å utfordre statsråden på et annet felt som jeg tidligere har tatt opp med statsråden, som jeg håper statsråden i hvert fall i

sjømatmeldingen, eller i den meldingen som kommer, vil gå inn i. Det er knyttet til muligheten for at rømt oppdrettsfisk kan blande seg med villaks. Da er jo nettopp muligheten til å kunne skille mellom laksekonsesjoner og ørretkonsesjoner én måte å gjøre det på, slik som det tidligere Rieber-Mohn-utvalget kom til.

Vil statsråden vurdere dette nå for å se om det kan være et virkemiddel i denne saken?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:18:53]: For å fortsette litt der jeg slapp i stad, for da å svare på hva slags kriterier vi må legge til grunn når vi skal vurdere en total vekst: Selvsagt vil lusesituasjonen være avgjørende. Men samtidig ser vi ikke bort fra at næringen også ønsker at jeg skal se på flere parametre og ikke minst markedsforholdene. Jeg har, for å si som sant er, ingen som står i kø, akkurat nå i hvert fall, for å få økt veksten i produksjonen.

Så går det an å øke verdiskapingen på flere områder enn bare når det gjelder vekst. Det går faktisk an å øke verdiskapingen gjennom å øke bearbeidingen. Jeg er veldig glad for å se at nå er det faktisk flere som legger til rette for det langs kysten.

Så har jeg og representanten Nesvik tidligere også diskutert dette med laks og ørret og det å skille de konsesjonene. I dag er situasjonen egentlig at de kan velge. Det er ikke fryktelig mange som velger ørret, men noen gjør det. Det jeg er redd for hvis vi skiller dem fullt ut, er at de som produserer ørret, går på laks, fordi den over tid er markedsmessig mer stabil. Men vi skal selvsagt se på det i en bredere sammenheng.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:20:03]: Statsråden sa at for å kunne dele må man skape. Det var et mantra i Arbeiderpartiet. I Høyre er vi såpass presise at vi sier at vi må skape først, og så skal vi dele – det betyr nok noe av det samme.

Den politiske jobben blir jo ofte å fordele, og ofte er det sånn at debatten går på om man fordeler rettferdig. Også i innlegget mitt var jeg inne på det med strukturordningen som etter hvert virker mer og mer urettferdig. Som oftest på vanskelige spørsmål har vi fått til svar at det skal komme en sjømatmelding. Jeg er vel ikke helt sikker på om det er tidsnok med tanke på det med struktur for kystflåten, for at vi skal kunne ha en moderne kystflåte som skal kunne klare seg under vanskelige konkurranseforhold – som det kan bli nå med finansuro og dårligere betalende markeder.

Spørsmålet mitt er om statsråden er interessert i å se på strukturmodellene som ligger der i dag, og eventuelt gjøre justeringer, slik at dette blir mer rettferdig.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:21:14]: For det første må jeg få lov å si at jeg er veldig glad for å være med i en debatt der det er veldig fokus på det å skape. Det er nok langt flere politikere landet rundt som er mer opptatt av å dele. Derfor setter jeg umåtelig stor pris på denne debatten.

Da er det jo viktig at vi legger til rette for lønnsomme bedrifter i alle ledd, tenker helkjede også i sjømatnæringen. Det skal vi absolutt komme tilbake til.

Når det gjelder regjeringens strukturpolitikk, er den beskrevet i St.meld. nr. 21 for 2006–2007, Strukturpolitikk for fiskeflåten. Den politikken ligger fast. Så vil vi fortsatt legge til rette for en utvikling som sikrer fornying, og som sikrer rekruttering, også til den minste kystflåten, innenfor rammene av gjeldende strukturpolitikk. Vi har sagt at det er ingen ting som er hogd i stein. Vi vil selvsagt se på mulighetene for å gjøre ting enda bedre innenfor den strukturpolitikken som regjeringen har valgt. Samfiskeordningen er egentlig en ordning for sikkerhet, men som også har positive effekter på lønnsomhet.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:22:22]: Det var oppløftende.

En annen ting som ofte plager kystflåten, er reguleringer av flere bestander. Vi har jo i denne salen diskutert kysttorsk, vi har diskutert kongekrabbe, det er problemer med pigghå-bestanden. Ofte er det slik at forskerne sier at vi ikke vet nok, så det kan være vanskelig å forvalte disse bestandene.

Men nå registrerer jeg i statsrådets budsjett at man dreier forskningen fra bestandsforskning og over på forskning på havbunn. Statsråden hadde jo dette selv i innlegget sitt – der hun løftet fram satsingen på kyst, og gjerne på olje, fremover.

Når vi allerede så langt har diskutert mange hull i forskningen, mange hull i kunnskapen, så er mitt spørsmål: Mener statsråden det er en viktig satsing å dreie forskningen bort fra bestandsforskning og over til forskning på havbunn og på kyst?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:23:22]: Det er jo hyggelig å få en visitt innom forskningsbudsjettet mitt. Jeg var jo her en hel dag tidligere og var klar til å diskutere smått og stort i det.

Det er ikke slik som representanten Bakke-Jensen sier, at vi «dreier» – vi gjør det i tillegg. Vi øker bevilgningen til Mareano-programmet, som jeg regner med er det programmet representanten siktet til, for å undersøke enda mer. Det er også innmari viktig for sjømatnæringen at vi får kunnskap om havbunnen når det gjelder den aktiviteten som fiskerinæringen driver.

I tillegg er det slik at vi også viderefører et høyt nivå på forskning på flerb Bestand og økosystembasert forskning. Så skulle vi selvsagt ha gjort mye, mye mer, men innenfor de rammene og innenfor det å ivareta et budsjett som tar hensyn til at vi har en næring som er sårbar for økonomiske svingninger, er jeg veldig godt fornøyd med det vi gjør på forskningsfronten. Det er ikke uten grunn at Norge flere år på rad har blitt pekt på som det land i verden som faktisk skårer høyest på forvaltning av fiskebestandene våre.

Harald T. Nesvik (FrP) [13:24:43]: Da vil jeg ta en liten svipp innom en mye mindre pott i budsjettet, men dog en viktig post for Norge: Vi er medlem av en rekke forskjellige organisasjoner – nasjonalt, men ikke minst internasjonalt – for å ivareta norske interesser rundt omkring i verden. Svært mange av disse er veldig viktige, men jeg finner grunn til å stille spørsmål ved særlig én organisa-

sjon som det begynner å bli relativt meningsløst at vi er medlem av, og det gjelder IWC, Den internasjonale hvalfangstkommissjonen. Det er klart at når vi er medlem av en organisasjon som så til de grader har blitt en motstander av den norske hvalfangsten og norsk forvaltning av sjøpattedyr, så begynner jeg å lure på om vi i det hele tatt er tjent med å være med der. Derfor har opposisjonen – i hvert fall deler av den – fremmet et forslag der vi ber regjeringen vurdere medlemskapet der.

Jeg vil be statsråden om å redegjøre for hvilke positive effekter hun ser ved å kaste vekk norske skattebetalere sine penger inn i den organisasjonen.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:25:46]: Jeg er oppmerksom på situasjonen i IWC og følger den nøye. Situasjonen er bekymringsfull, men regjeringen holder fast på at det per i dag er IWC som er det internasjonale forumet for samarbeid om storhval. Norge har de siste årene arbeidet aktivt for å finne en løsning på den situasjonen vi har i IWC. Jeg skal medgi at det er usikkert hvorvidt vi lykkes med å nå fram der, men jeg mener likevel – til tross for det – at dette er en prosess som vi er tjent med å delta i.

Usikkerheten knyttet til IWCs framtid som forvaltningsorganisasjon var nettopp en viktig grunn til at Norge i 1992 valgte å være med på opprettelsen av NAMMCO, Den nordatlantiske sjøpattedyrkommissjonen, der vi vil sikre oss at vi har en internasjonal samarbeidsorganisasjon på plass, i tilfelle IWC skulle bryte opp. Men per i dag mener jeg det er fornuftig at vi faktisk prøver å jobbe ... (presidenten klubber).

Presidenten: Replikordskiftet er dermed avsluttet.

Lillian Hansen (A) [13:27:07]: Det har så langt vært en interessant ordveksling i denne debatten, som kanskje også kan beskrives som ganske forutsigbar. Forutsigbar er en beskrivelse som også er mulig å gi om Fremskrittspartiets retning i fiskeripolitikken. Det kommer tydelig fram i merknadene i dette budsjettet. Langt verre synes jeg det står til med forutsigbarheten i Høyres fiskeripolitikk. En av grunnene til at forvirringen er større enn noensinne, er kanskje at Høyre har en fiskeripolitisk talsperson fra distriktet, som har skjønt at Høyres fiskeripolitikk bærer galt av gårde for kysten.

Det er svært interessant å registrere at det særlig langs kysten er stor interesse for norsk fiskeripolitikk for tiden, og at debatten går høylytt – både i media, politisk og på kaia. Det er bra, og det er viktig.

Når budsjettets fiskeridel leses, er det i grunnen vanskelig å se de store forskjellene på Høyres fiskeripolitikk og regjeringens politikk på området, men jeg aner litt av forskjellen i innlegget til representanten Frank Bakke-Jensen. Men ingen må la seg lure til å tro at dette er sammenlignbart. Høyre legger seg bare tett, tett inntil Arbeiderpartiet – og hvorfor det? Selvfølgelig for å tekkes velgerne. For folk flest vil ikke ha høyresidens fiskeripolitikk. Det fremkom også godt i representanten Frank Bakke-Jensens innlegg.

Derfor er flere av Høyres stortingspolitikere – og ordførere – ute på barrikadene for tiden for å kritisere regjeringens politikk. Det er bare det at det er faktisk sin egen politikk man kritiserer – en politikk som Høyre selv i høyeste grad har beredt grunnen for gjennom sine fiskeriministre, og som ikke minst har vært en ønsket politikk over mange år.

Dag etter dag leser vi utspill fra Høyres fiskeripolitiske talsperson, Frank Bakke-Jensen, som hamrer løs på egentlig egen politikk og sier at vi nå er «inne i en skjebnetime for hvordan man forvalter leveringsforpliktelsene» og at det i tillegg brenner et blått lys for kystflåten.

Jeg tør minne om – en gang til – at det faktisk var Høyres to fiskeriministre Thor Listau og Svein Ludvigsen som startet med opphevingen av fryseloven, noe som vil si mer frysing av fisk, og lettelse av konsesjonsvilkårene når det gjelder levering av fisk. Det vil si at da gikk man bort fra leveringsplikten og over til tilbudsplikt.

I tillegg til dette går representanten Frank Bakke-Jensen til frontalangrep, og sier i et avisinnlegg at det er denne regjeringen som har «stått for de største grepene for å forhindre landinger av fersk fisk i Norge». Nei: Høyre vet at deres fiskeripolitikk har spilt fallitt, og her prøver man å vri seg unna.

Så har jeg lyst til å minne om at det er denne rødgrønne regjeringen som har lagt fram en ferskfiskstrategi. Og da – når man roper på mer fersk fisk til land – tør jeg minne om budsjettinnstillingen for 2007–2008, der var Høyre svært kritisk til ferskfiskstrategier. Når det er sagt, er det viktig å ta utfordringen som ligger der. Hvis formålet med leveringsplikten ikke blir fulgt, skal vi ta grep. Vi må ta grep. Vi følger situasjonen nøye. Etter mitt syn – jeg understreker, etter mitt syn – er det nødvendig å iverksette tiltak for å snu utviklingen med at stadig flere fartøy, også innenfor kystflåten, går over til frossenfisk.

Så har jeg lyst til å gå tilbake til Budsjett-innst. S. nr. 8 for 2007–2008, til et sitat fra Høyres merknader, der man sier:

«Derimot er fortsatt distriktskvote, innskjerpede leveringsforpliktelser og mer regulering i fiskeripolitikken ikke bidrag til å øke lønnsomheten i næringen.»

Det vil si at kanskje Høyre i sin fiskeripolitikk faktisk også nå diskuterer en åpning som er mer enn det vi har i dag når det gjelder leveringsforpliktelser.

Jeg ser at tiden går, så jeg skal gå ned, og så skal jeg «trykke på treeren», for jeg skal ta resten av mitt innlegg senere i dag.

Presidenten: Det må representanten gjerne gjøre, uten at det er noen generell oppfordring. (Munterhet i salen)

Per Roar Bredvold (FrP) [13:32:20]: I min tid som politiker, og med egen erfaring som selvstendig næringsdrivende, er det en rekke momenter som går igjen når vi snakker om forenkling og forbedring av norsk næringsliv. Det første som omtales, er et ønske om et bedre og mer effektivt samferdselsnett. Det andre er skatter og avgifter, herunder spesielt eiendomsskatt og ikke minst formuesskatt. Å betale skatt på arbeidende kapital føles helt

feil for dem som har investert, ofte alt de eier, i noe de tror på. Det neste som gjør hverdagen vanskeligere enn den burde være, er byråkratiet. Gjennom året er det en rekke skjemaer som skal fylles ut. Dette er skjemaer som ofte er like omfattende om man er stor eller liten. Ofte er disse skjemaene også så omfattende at de tærer på firmaets ressurser, både menneskelig og tidsmessig – og er det for omfattende, må ekstern hjelp leies inn. Selv om det skjer noen positive ting på dette området, slik som bortfall av revisorplikten under visse vilkår, kommer det nye fra andre, slik som økte plikter og rapporteringskrav fra Nav. Når det gjelder eksempel om fritak for revisorplikten, er det vel riktig å si at dette opprinnelig var et fremskrittspartiforslag, på lik linje med redusert økonomisk krav til å starte et A/S. Men det er ingen tvil om at det fortsatt er blitt mer byråkrati enn det motsatte.

Fremskrittspartiet ønsker å jobbe for at hverdagen for bedriftene, fra de minste til de største, må bli bedre. For at vårt velferdssamfunn skal ha økonomi til å yte de tjenester vi skal ha, må vi også ha noen som skaper verdiene. Vi må i tillegg tilrettelegge for at den enkelte bedrift også i størst mulig grad blir konkurransedyktig i forhold til utlandet. Vår grensehandel er altfor stor, og dermed taper vi mange arbeidsplasser, i dag anslagsvis 10 000.

Når det gjelder skogbruket, er det mange som med forventninger ser fram til det store skogsalg som Statskog har begynt på. Dette har sitt utspring i Statskogs kjøp av Borregaards skoger m.m., hvor det ble bestemt at Statskog skulle videregjøre deler av sin eiendom. Dette ser ut til å bli ca. 600 000 dekar. Dette salget er alle enig i. Det Fremskrittspartiet ikke er fornøyd med, er den tiden det skal ta. Først innen 2016 er salget over. Hvorfor dette skal ta så lang tid, skjønner ikke Fremskrittspartiet. Dette er teiger som ligger spredt rundt i store deler av landet, og de enkelte salg er helt uavhengig av hverandre. Dette vil også si at taksering og salgsprosessene er godt fordelt utover i landet. Med et raskt salg ville salgsinntektene raskt komme inn, og de som får kjøpe, ville raskere kunne ta eiendommen i bruk, for dermed å styrke sin næring og nærmiljøet. Å drive profesjonelt med skog krever store arealer, da tiden fra avskoging og inntekter til ny avskoging tar en menneskealder. Derfor burde det vært andre skatteregler ved tømmerinntekter, noe lignende det som var tidligere, hvor dette ble beskattet som kapitalinntekt. Jeg mener at vi må se på en jevn avskoging og også bidra til mer investering innenfor nettopp skogbruket. Nå er det ofte slik at en reell skoginntekt har man én gang i livet – på grunn av dagens skattesystem.

Når det gjelder eierforhold, bør det også være – slik Fremskrittspartiet mener – opp til den enkelte eier eller de enkelte eiere om man ønsker f.eks. skogeiendommen som et A/S, DA eller på den måte som måtte være best for den enkelte eier.

Den norske skogen er en stor ressurs for oss alle, og med de riktige grep vil vi kunne være på verdenstoppen når det gjelder en totalforvaltning av denne. Herunder tenker jeg også på dette med forvaltning av våre rovdyr kontra f.eks. utmarksnæringsressurser og muligheter.

I en slik budsjettdebatt som vi har i dag, kan jeg heller

ikke denne gangen se bort fra utviklingen innenfor landbruket. Det er ingen tvil om at dagens system og politikk fører til en seigpining av norsk landbruk. Aldri før har det vært så få som har søkt om produksjonstilskudd, aldri før har vi hatt så få aktive gårdsbruk, aldri før har vi hatt så lite landbruksareal, og aldri før har vi hatt så mange gårdsbygninger hvor lyset er slukket. Samtidig vil jeg rose de bønder som holder ut og produserer tilnærmet like mye mat som tidligere. Det må bli en annen politikk, som gir den norske selvstendige matprodusent mer frihet til å forvalte sin gård, og dermed kunne produsere det hun eller han selv ønsker.

Statsråd Lars Peder Brekk [13:37:34]: Det viktigste målet og budskapet i den nye landbruks- og matmeldingen, som ble lagt fram 2. desember, er at vi med økende befolkning skal øke matproduksjonen i Norge, slik at vi kan opprettholde selvforsyningsgraden på om lag samme nivå som i dag.

Landbruks- og matmeldingen skal følges opp gjennom jordbruksoppgjør og budsjettbehandlinger. Vi er allerede i gang. Den landbrukspolitiske snuoperasjonen gjør vi i tre trinn.

For det første er en god inntektsutvikling for næringsutøverne bærebjelken i regjeringens landbrukspolitikk. Jordbruksoppgjørene fra 2006 til 2012 har økt inntektsmulighetene med 110 000 kr per årsverk, eller 70 pst. Dette er nødvendig av hensyn til næringen, der inntektsmulighet og velferd er avgjørende for at vi skal sikre fortsatt rekruttering.

For det andre styrker vi gjennom dette budsjettet landbrukets investeringsvirkemidler. Regjeringen går bl.a. inn for å øke avskrivningssatsen for husdyrbygg fra 4 pst. til 6 pst. Dette gir et betydelig incitament for bygging av nye driftsbygninger og er nødvendig for å sikre et levedyktig og variert landbruk over hele landet. For å ta i bruk alle ressursene i landbruket skal vi satse på både de små og de store. Gjennom årets jordbruksavtale har vi styrket det grasbaserte husdyrholdet og melkeproduksjonen.

For det tredje har regjeringen i dette budsjettet foreslått å fjerne matproduksjonsavgiften, som for norske jordbruksvarer tilsvarer en innsparing på 280 mill. kr på et år. Dette gir norsk matindustri en fantastisk mulighet til å videreutvikle sine produkter og styrke sin posisjon i markedet, og også å betale høyere priser for innsatsfaktorene. Vi satser på hele matverdikjeden.

De siste årene har vi snudd en trend. Men vi er ikke i mål, regjeringen vil fortsatt jobbe for å videreutvikle inntektspolitikken.

For regjeringen er det næringsutøveren som står i sentrum. Jeg har klare forventninger til at de forvaltningsvirksomhetene som er underlagt mitt departement, skal levere brukerrettede tjenester på en effektiv måte. Derfor får ikke alle virksomhetene kompensert for pris- og lønnsvekst fullt ut. En særlig utfordring i 2012 blir omorganisering av Reindriftsforvaltningen, der områdekontorene overføres til fylkesmannen i de respektive fylkene. Den foreslåtte økningen i Reindriftsforvaltningens driftsmidler skal sikre at omorganiseringen kan gjennomføres.

Mattrygghet og god plante- og dyrehelse er viktige områder for Mattilsynet. Oppmerksomheten om dyrevelferd er stor. Jeg er glad for at komiteen er enig i at dyrevelferden i Norge er svært god, men dette kan ikke bli noen sovepute. Et godt regelverk og et aktivt tilsyn er helt avgjørende for god dyrevelferd i norsk husdyrhold, og Mattilsynet vil derfor også i 2012 ha dyrevelferd som et av sine særlig prioriterte områder.

Regjeringen legger også vekt på at landbruksproduksjon må ta sin del av ansvaret for å redusere forurensning og klimagassutslipp, og for å ivareta biologisk mangfold og sikre bærekraftig utvikling. Skog i vekst tar opp klimagasser og er et viktig klimaverktøy. Vi skal bruke denne muligheten enda bedre. For 2012 er det derfor lagt opp til en økning av virkemidlene til skogbruk, klima- og energitiltak, bl.a. med en økning av tilskudd til Trebasert innovasjonsprogram med 10 mill. kr.

Gjennom behandlingen av budsjettet, landbruksmeldingen og de siste dagers debatter ser vi at det er svært ulike ønsker om i hvilken retning norsk landbruk skal utvikle seg.

Høyre og Fremskrittspartiet foreslår i budsjettinnstillingen å kutte i overføringene til landbruket på en måte som, etter mitt syn, er uforsvarlig. Fremskrittspartiet foreslår mer enn å halvere bevilgningen over jordbruksavtalen – på ett år! Det er nesten umulig å lage en realistisk prognose for alle de negative konsekvenser en slik politikk vil gi. Men jeg kan trygt slå fast at landbruket, slik vi kjenner det i dag, ville blitt totalt endret. Høyres forslag til kutt på nesten 2 mrd. kr vil også kunne være dramatisk, ikke minst for de unge som har investert og satset sin framtid i næringen.

Samtidig pågår det en debatt i mediene om smørkrisen og om markedsregulering. La det ikke være noen tvil: Tine har gjort en feilvurdering, og de reagerte altfor sent da de skulle rette opp feilen. Det har ført til en beklagelig situasjon i markedet. Norsk landbruk skal levere det norske forbrukere etterspør. Men å bruke denne situasjonen til å slå billige politiske poenger for å komme hele systemet for markedsreguleringen til livs, vitner om en inngang i debatten som er mer styrt av dogmer, ikke kunnskap. Den norske matmodellen, basert på et sterkt importvern, samarbeid mellom myndigheter og næring og et samvirke som tar ansvar for markedssituasjonen, sikrer i all vesentlig grad at vi forbrukere får den maten vi ønsker oss til enhver tid, og at aktørene i landbruket får rimelig betalt. Mange vestlige land har en eller annen form for markedsregulering, men få, om noen, har ordninger som økonomisk sett er mer effektive enn den norske. Det er ikke lenge siden situasjonen i Europa var preget av smørberg og sjøer av vin.

Det står klart for meg at behovet for norsk matproduksjon er større enn på lang tid. Regjeringens forslag til statsbudsjett er også et vesentlig skritt i riktig retning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Trældal (FrP) [13:42:51]: Statsråden sier i landbruksmeldingen at man ønsker å opprettholde mat-

produksjonen. Det gjør han uten at man gjør noe med melkekvoten eller andre rigide regler som gjør at det er vanskelig for bonden å få økt produksjonen. Man sier også at man skal ha 15 pst. økologisk produksjon i landbruket. Alle vet at man bruker dobbelt så mye areal på 15 pst. økologisk landbruk som man bruker på vanlig landbruk.

Senterpartiet vil også gjerne ha lyntog. Lyntogene til Senterpartiet skal gå midt gjennom de flotteste åkrene på Jæren, i 20 meters bredde. Her prater vi om enorme områder der flere tusen dekar av den beste jorda forsvinner – og der vi faktisk har stor produktivitet i Norge. Hvis denne politikken skal gjennomføres, samtidig som vi skal ha økt matproduksjon, er spørsmålet mitt: Når man ikke legger opp til noen muligheter for at bøndene selv kan få produsere mer, ved å fjerne det gale systemet man har, men fjerner matjorda med alt det nye man skal gjøre, hvordan skal statsråden da oppfylle målene sine?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:44:03]: Jeg er glad for at representanten Trældal har oppdaget at vi skal øke matproduksjonen i dette landet, og at det er mulig å gjøre det med norske ressurser innenfor de rammene vi har i dag, med utvikling av virkemidlene.

Når vi snakker om melkekvoter, må jeg få lov til å gjøre representanten Trældal oppmerksom på at overproduksjonsavgiften er fjernet ut produksjonsåret. Det betyr at i de siste tre månedene, fram til slutten av februar, vil det være fritt fram for den norske bonden å produsere mer melk. Jeg håper at det skal bidra til å redusere problemene med smørkrisen.

Når det er snakk om lyntog, synes jeg det er litt utenfor mitt ansvarsområde, men jeg er opptatt av at vi skal ha gode samferdselstilbud i distriktene, for det bidrar også til at vi i landbruket kan få fram varene fra den ytterste utkant til markedene på en god og effektiv måte.

Torgeir Trældal (FrP) [13:44:55]: Lyntog bør jo være en del av opplegget, for når lyntoget skal ta tusenvis av kvadratmeter matjord, er det noe som en landbruksminister i hvert fall burde bry seg om.

Men til et annet spørsmål. Jeg har stilt statsrådens partikollega i næringskomiteen et spørsmål i dag – opptil to ganger – uten å få svar. Jeg har også prøvd å stille det til statsråden, gjennom andre spørsmål, uten å få svar. Det er jul, og til jul kan man jo få en gave. Statsråden har sagt at departementet skal komme med en melding, og jeg ber om et konkret svar. Spesielt pelsdyrnæringen selv har behov for det svaret, for de skal inn og gjøre investeringer, og de investeringene er på vent nå.

Når kommer denne meldingen fra statsråden til Stortinget? Kan statsråden garantere at den kommer i denne perioden?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:45:49]: Lyntog kan som sagt være et prosjekt å gå for, men det trenger ikke å være et prosjekt å gå for. Jordvernet er imidlertid viktig, det er jeg enig med representanten Trældal i, og der har vi fulgt opp målsettingene om en halvering av omdispo-

nering av jord. Vi omdisponerer nå vel 6 000 mål, og det er en veldig bra prestasjon.

Så til spørsmålet om pelsdyrnæringen og meldingen, eller saken, til Stortinget. Vi svarer bestandig ærbødig på spørsmål fra stortingsrepresentantene, og representanten Trældal har i dag fått et svar som sier at vi, så fremt det er mulig, skal legge fram en slik sak i løpet av denne perioden.

Svein Flåtten (H) [13:46:34]: Jeg merket meg særlig det siste, om ærbødighet. Landbruksministeren kritiserer Høyres kutt i budsjettet, og landbruket sier at det vil virke svært negativt. Høyre foreslår også skattereduksjoner som ville vært til gunst for landbruket og landbruksvirksomheter, med rundt 700–800 mill. kr i året, hvorav en god del er på formuesskatten på arbeidende kapital, noe jeg forstår at Brekks parti er for, men ikke får lov å være for.

Mitt spørsmål er av mer teoretisk art: Mener statsråden at reduserte skatter også øker investeringsevnen for landbruket, på samme måte som økte inntekter øker investeringsevnen? Norges Bondelag sier at man trenger 15 mrd. kr i løpet av ti år. Mener statsråd Brekk at det virker på samme måte på investeringsevnen?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:47:38]: Når jeg kritiserer de forslagene til kutt som bl.a. Fremskrittspartiet og Høyre har kommet med, må jeg få lov til å si at det er stor forskjell mellom Høyre og Fremskrittspartiet, i Høyres favør. Høyres kutt er tross alt mye mer moderate. Men de vil ha uheldige virkninger. Det har jeg understreket tidligere, og jeg tror Høyre må tenke over hvordan deres landbrukspolitikk virker, når de foreslår slike kutt midt i en jordbruksavtaleperiode.

Jeg er enig med representanten Flåtten i at skatt virker positivt, og vi har innført gode skattevirkemidler også i dette budsjettet fra regjeringen side, bl.a. bedring av avskrivningssatsene. Vi har for øvrig gitt jordbruksfradrag i landbruket, noe som er veldig positivt.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [13:48:39]: Regjeringen har som mål at innen 2020 skal 15 pst. av landbruket være økologisk drevet. I 2010 var tallet 4,7 pst., og økologisk mat står for 1,5 pst. av matvareomsetningen her i landet. I landbruksmeldingen tar man til orde for økt arealbruk for å få produksjonsvekst. Vi vet at økologisk landbruk er arealkrevende. Vil ministeren opprettholde målet om 15 pst. innen 2020, og er det et realistisk mål?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:49:16]: Målet om økologisk produksjon og forbruk på 15 pst. innen 2020 står fast. Jeg skal være den første til å innrømme at det er et svært ambisiøst mål. Det er ambisiøst både fordi vi jobber hardt for å omdisponere jord, og fordi vi jobber hardt gjennom virkemidlene for å øke etterspørselen etter økologiske produkter. Nå, etter finanskrisen, går det endelig noe bedre i markedet – etterspørselen etter økologiske produkter øker på nytt. Omdisponeringen av jord – kall det produksjon – går noe saktere. Likevel er det områder i landet der 8–10 pst. av jorda drives økologisk, selv om vi

totalt sett over hele landet har et lavere nivå. Totaliteten i dette er at det er veldig ambisiøst, det er veldig krevende, men ambisjonen om å nå målsettingen vil vi fortsatt jobbe etter.

Borghild Tenden (V) [13:50:19]: Jeg har mest lyst til å la smørmangelen ligge. Jeg vil i alle fall ikke kalle det en krise. Men slik Venstre ser det, er det et paradoks at det er mangel på smør på grunn av lite tilgang på melk til landets meierier, mens vi bruker millioner av kroner på å subsidiere produksjon av ost til eksport av den samme melken som kunne gått til smørproduksjon. I Stortinget den 4. november 2009 sa statsråden følgende:

«Vi eksporterer i dag ikke produkter fra Norge, bortsett fra jarlsbergosten, som har en svak subsidie som vi har sagt at vi skal ta bort.»

Avhengig av regnemåte dreier dette seg om en verdi på 135–550 mill. kr, og spørsmålet mitt er: Når vil statsrådens løfte om å fjerne denne subsidien bli effektivt?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:51:20]: Først må jeg få lov til å understreke, også som et svar på spørsmålet fra representanten Tenden, at den osten som nå eksporteres, ble produsert sist vinter, sist vår, og har liten innvirkning på de utfordringene vi har akkurat nå.

Det er riktig at utfordringene er blitt større utover sommeren og høsten. Det har Tine tatt opp, og de har sørget for at vi gjennom omdisponeringer i toll kan importere smør. Det er det første svaret på det.

Når det gjelder eksport av jarlsbergost, er det en merkevareeksport. Denne eksporten er viktig for å ta unna en overproduksjon av melk, eller justere mengden av melk. Vi har fra regjeringens side sagt at i forbindelse med en eventuell WTO-avtale vil vi fjerne eksportsubsidier.

Presidenten: Replikorkordskiftet er avsluttet.

Ingrid Heggø (A) [13:52:34]: Arbeid til alle er Arbeidspartiet si sjel, og skal vi sikra dette, må næringslivet gå godt. Strategiske satsingar bidreg til å skapa arbeidsplassar over heile landet, og vi satsar på dei områda der Noreg har spesielle føresetnader for å lykkast, som reiseliv, energi, miljø og marin og maritim næring.

Vi brukar òg dei næringspolitiske verkemiddelapparata aktivt, som Innovasjon Norge, SIVA, GIEK, Eksportfinans og regionale næringsfond, og har styrkt desse verkemidla med m.a. 1,5 mrd. kr til Investinor og varsla nye såkornfond. Men det aller viktigaste verkemiddelet for å tryggja arbeidsplassane og for at norsk næringsliv skal blomstra, er orden i økonomien.

Regjeringa spelar på lag med næringslivet og kjem med målretta og aktive tiltak når det trengst, jf. finanskrisa 2008–2009, der tiltaka kom i rett tid og i rett mengd.

Eg er glad for at vi har ein statsminister i Noreg som reiser rundt og snakkar opp næringslivet i Noreg. Då Stoltenberg var i Australia 9. desember og opna verdas største offshore simulatorsenter, som er norsk, sa han: Eg såg konkurransevna og konkurransekrafta vital og sterk. Slike

leiarar vil vi ha, ikkje dei blå mørkemennene eller -dame-
ne som brukar all sin energi og all si tid på å snakka nær-
ingslivet vårt ned. Det mest føreseielege med Høgre sin
næringspolitikk er nettopp å snakka ned næringslivet, men
kva er eigentleg deira medisiner? Er det skattelette – og så ta
vekk tryggleiken i kvardagen til folk ved at meir mellom-
bels tilsetjing skal verta vanleg? Høgre er jo for alt LO er
imot. I alle fall vart ikkje denne utsegna tilbakevist her i
dag, sjølv om ein fekk to forsøk. Ny kurs – ja vel, men det
er ikkje ny kurs å plussa på meir til alle verkemidla som
Arbeidarpartiet har, til Innovasjon Norge, til reiseliv eller
til BIA. Eiga landbruksmelding – ja vel, men dei kunne
ikkje starta eingong før dei hadde sett kva for tiltak vi i
regjeringa kom med.

Eigarskapspolitikken: Her er det eit stort skilje mellom
Høgre og Arbeidarpartiet. Arbeidarpartiet har mål og mei-
ning med eigarskapen og har tydeleggjort klare forventin-
gar til delåtte og heilåtte statlege selskap. Ein har mage-
mål når det gjeld leiarlønningar, bonusordningar, slutt på
opsjonar og klare krav til samfunnsansvar. Arbeidarparti-
et ventar m.a. at Hydro skal investera òg i Noreg, og har
synleggjort klare forventingar til at Statkraft skulle koma
med langsiktige kontraktar til industrien vår, noko Stat-
kraft har gjort, sjølvsagt innanfor EØS-reglane. Vi held
oss til utbyttmålet og det nivået som vi varsla.

Forenklingmålet er sett til heile 10 mrd. kr netto, og
arbeidet er starta. Eg vil nemna i fleng: bortfall av re-
visjonsplikt for små- og mellomstore bedrifter, reduksjon
av aksjekapitalkrav frå 100 000 kr til 30 000 kr, Altinn
II, EDAG, elektronisk signering og enklereregler.no. Sist-
nemnde, som vart opna no i haust, har alt fått inn over 250
forenklingforslag frå næringa sjølv.

Så til skattelette og dynamisk skattepolitikk. Ikkje eitt
land har lykkast med Høgre sin dynamiske skattepolitikk,
tvert om. Andre land valfartar til Noreg fordi vi lykkast
med å halda folk i arbeid, og vi opprettheld velferda vår.
Men mange er urolege for Noregs konkurransevne. Ja,
vi må vera obs. Trass i utfordringar og bekymringar er
det store biletet likevel at våre bedrifter jamt over klarar
seg godt i konkurransen med andre land. Vi ser at sys-
selsetjinga er rekordhøg, og at lønsemda er god i Noreg.
Dette har skapt mange nye arbeidsplassar dei siste fem åra,
mest i privat sektor. Grunnleggjande sett er dette det beste
uttrykket for at norske bedrifter har god konkurransekraft.

Framtida vert skapt av notida, vekst vert skapt av å
skapa og å dela. Fellesskap gjev tryggleik, og trygge men-
neske vågar å satsa. Gode offentlege tenester og omfattan-
de velferdsordningar svekkjer ikkje næringslivets konkur-
ransevne, tvert imot. Arbeidarpartiet har visjonar og mål
for framtida, og vi kjem til å fortsetja med å snakka nær-
ingslivet vårt opp og fokusera på det positive. Slik får vi
framleis vekst, og vi tryggjar arbeidsplassane og velferda
for folk.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en
taletid på inntil 3 minutter.

Statsråd Rigmor Aasrud [13:57:38]: Regelverket om
offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv ressursbruk og

økt verdiskaping i samfunnet, gjennom konkurranse om
offentlige kontrakter. Det skal bidra til at det offentlige
kjøper riktig kvalitet til riktig pris.

Vi har en lang og god tradisjon i Norge for et tett sam-
arbeid med ideell sektor om å løse viktige velferdsoppga-
ver. Det er viktig at anskaffelsesprosessene gjennomføres
på en måte som gjør at de dyktige aktørene, som de ide-
elle organisasjonene, finner det attraktivt å levere sine tje-
nester til det offentlige. Regjeringen har varslet tiltak for å
bidra til gode og forutsigbare rammevilkår, samtidig som
vi stiller klare krav til kvalitet, kostnader og arbeidsvilkår.
Dermed sikrer vi at vi får mest mulig velferd for penge-
ne, samtidig som vi verdsetter de særegenheter de ideelle
organisasjoner representerer.

Handlingsrommet i anskaffelsesregelverket må brukes
for å nå dette målet. Offentlige innkjøpere trenger mer
kunnskap om dette handlingsrommet for å kunne treffe
gode valg.

Regjeringen har allerede igangsatt en dialog med ide-
ell sektor om en samarbeidsavtale med overordnede prin-
sipp for en god samhandling.

En aktiv konkurransepolitikk skal stimulere til effektiv
bruk av samfunnets ressurser. Konkurranse bidrar til inno-
vasjon og omstilling i næringslivet. Dette styrker Norges
konkurransevne internasjonalt og bidrar til å sikre forbru-
kerne et bredt tilbud av varer og tjenester med god kvali-
tet til riktig pris. Markeder med velfungerende konkurran-
se bidrar også til at staten ikke bruker mer ressurser enn
nødvendig.

Jeg ser fram til innstillingen fra Hjelmeng-utvalget,
som gjennomgår erfaringene fra konkurranseloven, og har
som ambisjon å sende den på høring i løpet av perioden.

Konkurransetilsynet har de siste årene prioritert å av-
dekke karteller, bl.a. ved informasjonstiltak om lempings-
programmet. Dette har gitt resultater, i form av ett vedtak
og et varsel om vedtak hittil i 2011. Asfaltsaken fra Trøn-
delag er en av dem. Konkurransetilsynet skal også i 2012
prioritere forebygging og avdekking av konkurransekrimi-
nalitet.

Regelverket for offentlig støtte er i stadig utvikling
og regulerer viktige virkemidler for norske myndigheter.
FAD, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
arbeider aktivt med viktig regelverksutvikling i EU for å
ivareta norske interesser.

KOFA, Klagenemnda for offentlige anskaffelser, spil-
ler en viktig rolle i håndhevelsen av offentlige anskaffelser
og ble opprettet for å utgjøre et lavterskeltilbud i tillegg til
domstolene. Antall nye saker til KOFA har økt dramatisk
de siste årene – mer enn hva KOFA har hatt kapasitet til.
Videre er det fremmet mange saker som ikke burde vært
sendt til KOFA. Vi har varslet at vi i 2012 vil foreta en
gjennomgang av KOFAs innretning og rammevilkår, og ser
i tillegg fram til Stortingets behandling av innlemmingen
av håndhevelsesdirektivet.

Else-May Botten (A) [14:01:08]: Mens vi i dag har
rekordhøy sysselsetting og en ledighet ned på 2,9 pst. her
til lands, skal vårt konkurranseutsatte næringsliv fram-
over ut i et rimelig krevende farvann. Europa-markedet,

som utgjør 80 pst. av vårt eksportmarked, har store og sammensatte utfordringer.

Vi ser tydelig en strukturell krise i Europa, hvor den økonomiske krisen har utviklet seg sakte, men sikkert til også å bli en sosial krise på grunn av høy ledighet og for høy privat gjeld. Det er lite bærekraftig det som har vært gjort. Mange faller utenfor og situasjonen ser ut til å bli ganske langvarig.

Hvordan vil dette påvirke vårt marked og vårt næringsliv? Det kan utvikle seg til mer proteksjonisme i de ulike landene. Tidligere gode markeder kan fort bli usikre. EØS-avtalen vil være en viktig bauta for oss, spesielt i tiden framover. Og den norske modellen vil også være en viktig grunnpilar for å manøvrere oss gjennom dette urolige farvannet.

Den helhetlige samfunnsmodellen vi har, vil bidra til at vi kan holde hjulene i gang med smurte virkemidler, som fungerer for dem som trenger det til rett tid, og ikke minst at alle parter gjør en god innsats for å bidra.

For konkurranseutsatte næringer er det viktig å ha en stabil kronekurs og lav rente. Vi i Arbeiderpartiet mener at dette budsjettet gir et godt grunnlag for det. Det er en ansvarlig innretning på det, og det stiller krav til å bruke pengene enda klokere og mer effektivt. Stabile rammevilkår er viktig for næringslivet.

Regjeringen har stått for kontinuitet og stabilitet – ikke minst har det vært viktig i den maritime politikken med strategien Stø kurs. Et eksempel på dette var sist fredag da statsministeren åpnet verdens største offshore simulatorsenter. Det er imponerende – ligger i Australia og er norsk. Senteret eies av Farstad Shipping fra Ålesund, som er solid etablert i markedet på den andre siden av kloden. Vi er et lite land, men på mange områder er vi store, som på det maritime området.

Norske bedrifter leverer avanserte produkter og tjenester. Supplybåter er et godt eksempel på det. Ja, vi har faktisk den mest moderne og nest største flåten i verden innenfor dette spesialiserte markedet.

Sunne, sikre og miljømessig gode bedrifter har et forsprang. Det har vi god tradisjon for å ha. Vi har positive erfaringer med at alle ansatte skal med i den utviklingen. Det gjelder ikke minst norske sjøfolk. Farstad Shipping alene har godt over 1 000 norske sjøfolk i sin flåte. Det er regjeringens maritime strategi Stø kurs som gjør at norske rederier kan satse på å utvikle norsk kompetanse nå og framover.

Susanne Bratli (A) [14:04:15]: I Europa var 44,5 millioner uten jobb i juli i år.

Med flere tegn til at den økonomiske veksten stanser helt opp i den vestlige verden, vil vi for første gang i utviklinga oppleve at en generasjon vil ha trangere kår enn sine foreldre. Det er nok mange som ikke gleder seg til jul.

For de aller fleste her i Norge er førjulstida 2011 en periode hvor gode nyheter faktisk er stablet oppå hverandre: Aktiviteten i økonomien er høy, og arbeidsledigheten er lav.

I mitt hjemfylke, Nord-Trøndelag, har vi i år hatt størst

fall i arbeidsledigheten av samtlige fylker i landet. Mye av det skyldes stor aktivitet innenfor industri og bygg- og anleggssektoren.

Forrige uke mottok jeg nyhetsbrev fra Midtre Namdal samkommunes utviklingsavdeling, MNS Utvikling, som er førstelinjetjenesten for næringslivet og etablerere i Midtre Namdal samkommune, dvs. kommunene Namdalseid, Fosnes, Overhalla og Namsos.

Den gode nyheten var at hittil i år var det etablert 107 nye bedrifter i regionen. Av disse er 28 bedrifter etablert av kvinner, og 39 av bedriftene er etablert av ungdom under 35 år.

Tidligere i år kom nyheten om at to prosjekter fra Nord-Trøndelag vant fram i den nasjonale konkurransen om nye klyngeprosjekter gjennom det såkalte Arena-programmet, som eies av Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA. Sammen med Vindklyngen på Verdal, som vant fram i samme konkurranse i fjor, har vi nå plutselig tre slike prosjekter i fylket vårt. De to andre prosjektene har de to velklingende trønderske navnene Smart Water Communities Cluster og Arena Smart Grid Services. Tenk at lille Nord-Trøndelag er kommet i klasse med næringssterke fylker som Hordaland og Oslo! Hva det er som har hendt? Jo, det handler først og fremst om et godt regionalt samarbeid mellom virkemiddelaktørene, Innovasjon Norge og SIVA, næringslivet, kunnskapsmiljøene og ikke minst fylkeskommunene. De tre Arena-prosjektene er alle innenfor området energi og miljø, som er et betydelig politisk satsingsområde i Trøndelag gjennom felles fylkesplan for Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner. Dermed har fylkeskommunene og virkemiddelapparatet alle dratt i samme retning. Da får prosjektene sterk utviklingskraft. Det at fylkeskommunene som regionale utviklingsaktører med regionale utviklingsmidler og målrettet satsing er med og drar lasset, er helt avgjørende i slike sammenhenger.

At fylkeskommunene, gjennom sine regionale utviklingsprogram, gir styringssignaler til Innovasjon Norge i sine egne fylker som handler om regionale satsinger på regionale fortrinn, er et av suksesskriteriene. Vi skal ikke glemme at fylkeskommunene eier 49 pst. av Innovasjon Norge, og dermed er Innovasjon Norge i de ulike fylkene blitt fylkeskommunenes næringsavdeling.

Å satse på innovasjonskraften i regionene og de regionale fortrinnene er framtidsrettet politikk.

Det hjelper lite for innovasjon og næringsutvikling i Nord-Trøndelag hvis vi gjør som Høyre foreslår, å øke Innovasjon Norges ramme for landsdekkende innovasjonslån med 100 mill. kr når de i utgangspunktet har tatt vekk 1,5 mrd. kr fra fylkeskommunene i regionale utviklingsmidler, som i Nord-Trøndelag betyr 52 mill. kr direkte til næringslivet i Nord-Trøndelag, som bare skal brukes i Nord-Trøndelag.

Slike julenisser har vi ikke bruk for i distriktene.

Steinar Gullvåg (A) [14:07:42]: Over 100 000 norske arbeidsplasser er knyttet til de maritime næringene, bygd på den kunnskap og kompetanse som norske sjøfolk har tilført landet gjennom generasjoner. Denne kompetansen

er fortsatt et konkurransefortrinn og en viktig årsak til at Norge fortsatt er en ledende sjøfartsnasjon. Men det er også en annen årsak, nemlig nettolønnsordningen, som sikrer godt over 10 000 norske sjøfolk gode arbeidsplasser i offshore, ferge- og fraktefarten. Til og med Hurtigruten, som er selveste flaggskipet i norsk reiselivsnæring, er avhengig av nettolønnsordningen.

Den maritime næringen trenger stabile og forutsigbare rammevilkår. Det har næringen hatt de siste årene. Men stabiliteten og forutsigbarheten rekker dessverre ikke lenger enn til utløpet av denne valgperioden. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker, som kjent, å redusere – og endatil fjerne – nettolønnsordningen. Samtidig vil de slippe NIS-registrerte skip til i norsk innenriksfart. En slik politikk vil ganske umiddelbart føre til en betydelig utflagging av norske skip og sjøfolk. Ferjeselskapene vil i så fall flytte til Sverige og Danmark, som har minst like gode støtteordninger som oss. Like galt er det at offshoreflåten da vil overføres til NIS, med den følge at underbetalte utenlandske sjøfolk raskt erstatter godt betalte nordmenn. Allerede har vi sett eksempel på at bøyelastingsrederier som opererer på norsk sokkel, har flagget ut, kastet norske sjøfolk på land og erstattet dem med billige mannskaper fra Asia. På landjorda kaller vi dette for sosial dumping.

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil naturligvis kalle dette for dommedagsprofetier, og Fremskrittspartiet vil være garantisten for nettolønnsordningen i et eventuelt framtidig borgerlig samarbeid. Jeg tviler i og for seg ikke på Fremskrittspartiets gode hensikter på dette feltet, men i en regjering som skal finansiere store skattelettelser til de rikeste, vet vi hvordan det går med gode hensikter. Det så vi sist, da Fremskrittspartiet var støtteparti for Bondevik-regjeringen.

Det var ikke tomme trusler da Color Line i 2005 gjorde det klart at de ville flagge ut til nabolandene dersom Bondevik-regjeringen ville gjennomføre sin såkalte kompetansem modell. Det betyr i praksis at ordningen bare skal omfatte sjøfolk med stjerner og med striper. I det øyeblikk Color Line velger å flagge ut, taper Vestfold – altså mitt fylke – 1 500 arbeidsplasser. Men det er jo en viss sammenheng i de borgerlige partienes politikk, for uten sjøfolk trenger man heller ingen rekruttering, og da trenger man heller ingen nettolønnsordning

Bendiks H. Arnesen (A) [14:10:46]: Også jeg har med stor undring registrert at Venstre i sitt alternative budsjett vil avvikle hele nettolønnsordningen for sjøfolk. Dette gjelder altså en næring som sysselsetter mennesker i absolutt alle kommunene i Norge. Jeg ser også at Høyre og Kristelig Folkeparti vil nedlegge denne ordningen og gå over på den såkalte kompetansem modellen. Jeg må si at disse forslagene er helt uforståelige for meg. Har ikke disse partiene fått med seg hvilken betydning nettolønnsordningen har hatt for norsk skipsfart og for å sikre rekrutteringen til sjømannsykket for unge mennesker i Norge? Norge har gjennom generasjoner vært en av verdens fremste skipsfartsnasjoner. Dette har først og fremst kunnet skje fordi landet vårt har hatt dyktige sjøfolk med god erfaring og høy kompetanse. Partiene burde

også vite at dette har hatt stor betydning for utviklingen av petroleumsnæringen.

Da innføringen av nettolønnsordningen startet, ga dette umiddelbar virkning ved at rederiene ble værende på norske hender og faktisk flagget tilbake til Norge, og at flere norske sjøfolk dermed var sikret jobb. Jeg minner i den forbindelse om at den såkalte kompetansem modellen også er en dårlig modell for å rekruttere dyktige norske sjøfolk til å bli offiserer. Ingen kan simulere seg fram til å bli dyktige sjøfolk og offiserer. Dette er et yrke hvor praktisk erfaring sammen med teori er av den største betydning.

Jeg har mange ganger hørt at Venstre og de andre partiene har sagt mye pent om Hurtigrutens store betydning. Nå fremmer de altså forslag som sterkt forringer Hurtigrutens rammebetingelser, og samtidig svekker den som den merkevaren den er. Hva vil Hurtigruten være uten at den er bemannet med norske sjøfolk? Jeg bare spør.

Color Line er i dag Norges største opplæringsbedrift. Også dette rederiet vil rammes sterkt av de forslagene som er lagt fram, og som vil kunne ødelegge nettolønnsordningen, som har virket så godt. Norsk Sjømannsforbund sier på sine nettsider at konsekvensen av disse forslagene mest sannsynlig vil være at rederiet vil flagge ut sine skip dersom forslagene fra disse tre partiene hadde blitt vedtatt.

Nettolønnsordningen er ikke noe vi ønsker, men den er nødvendig for å kunne konkurrere med alle de skipsfartsnasjonene som har lignende ordninger. Dette kan ikke Venstre ha satt seg tilstrekkelig inn i.

For Arbeiderpartiet er det viktig å beholde Norge som en sterk skipsfartsnasjon med dyktige norske sjøfolk.

Tor Bremer (A) [14:14:25]: Det er slik at fornying alltid har vore det berande elementet for verdiskapinga og for veksten. Verksemder og for så vidt heile bransjar som ikkje har lukkast med fornyinga, har som regel enda på den historiske skraphaugen. Difor blir innovasjon og forskning avgjerande element for kven som lukkast, og kven som ikkje gjer det. Sidan næringslivet er den sektoren som har størst forskingsaktivitet, er det både rett og rimeleg at næringslivsretta forskning er tydeleg i regjeringa sin forskingspolitikk.

Stortinget har tidlegare i haust hatt ein debatt om kommersialisering av forskingsresultat. Situasjonen er slik at det er ein pen auke i talet på innmelde forretningssidear og registrerte patent frå universiteta våre dei siste åra. Eg vil i den samanhengen særleg nemna vellukka ordningar som BIA, SkatteFUNN og FORNY2020.

Høgre har i heile haust brukt store ord om kor elendig det står til med den norske forskingsfinansieringa. Dei har òg brukt store ord om eigne forslag. Vel, det må dei gjerne gjera, men eg vil minna Høgre om at dei aukar berre den offentleg finansierte forskinga frå 0,92 pst. til 0,95 pst.

Så ser eg òg at naturleg nok har Høgre alvorlege problem med å forsvara korleis dette skulle løysa ut 40 mrd. kr i neste omgang, som vitterleg er avstanden til målet om 3 pst. av BNP.

Ikkje vil dei heller forandra fordelingsnøkkelen når det gjeld kor stor del det offentlege skal ta av forskinga, og

kor stor del næringslivet skal ta av forskinga. Så dette heng ikkje på greip.

Når det gjeld avviklinga av Forskingsfondet, som alle veit var heilt naudsynt, kom det eit stormløp frå Høgre. Alle venta på at dei no skulle vidareføra ordninga. Det hadde òg vore naturleg, og det var òg det som representanten Flåtten sa i sitt innlegg i dag. Men det er jo ikkje det som Høgre foreslår, dei foreslår faktisk ei heilt ny fondsløysing. Så eg stussar veldig over kva dette betyr. Men eg registrerte at representanten Svein Flåtten var oppteken av å kappspringa med si eiga politiske fortid med omsyn til den næringsnøytrale næringspolitikken. Det er bra, og det skal Høgre ha ros for.

Høgre sitt forslag til ei løysing av fondet, er eit nytt fond, utan løns- og prisjustering og utan moglegheiter for realvekst i forskingsløyvingane. Dei kallar det for sin del for ei langsiktigheit i løyvingane. Mitt poeng er at dette spørsmålet (presidenten klubbar) alltid må forankrast her i salen dersom ein skal ha ei langsiktigheit.

Presidenten: Men gjerne innenfor taletiden!

Kåre Simensen (A) [14:17:51]: Det er mye spennende næringsaktivitet som skjer i min landsdel, spesielt i mitt hjemfylke, mye takket være en god næringspolitikk og dyktige aktører innenfor både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden.

Jeg har lyst til å fokusere på en veldig dagsaktuell sak. Torsdag i forrige uke ble vi møtt med denne overskriften i Finnmark Dagblad:

«Landbruksminister Lars Peder Brekk kan sende 60.000 dyr til tvangsslakt – næringen steiler: Kamp mot masseslakt»

Uttalelsen kommer fra Nils Henrik Sara i Norske Reindriftssamers Landsforbund etter at landbruksministeren hadde gitt tydelige signaler om at det vil bli store kutt i det totale reintallet i mitt hjemfylke. Innholdet i nevnte overskrift varsler at det kan bli noen tøffe tak før en er i mål.

Selv om man er uenig om virkemidlene, bestrides ikke fakta: Det er altfor mye rein i Finnmark. Det bekreftes av reineierne, det sier Riksrevisjonen, det sier Stortinget, og det mener vi som bor i Finnmark. Til tross for fakta blir vår felles utfordring at det er svært få av de reineierne som har for mye rein, som vil redusere sin flokk.

I reindrifstloven av 2007 ble det inngått en avtale med reindrifsnæringen om at de skulle få tre år på seg til å tilpasse seg en bærekraftig drift. Reindrifstøverne fikk etter eget ønske en stor grad av selvråderett på utformingen av beiteplaner og tilpasning av reintall i den enkelte siida. De fleste utøvere har gjort jobben, men dessverre ser vi at noen ikke har holdt seg til den inngåtte avtalen, og igjen er det de få som ødelegger for en hel næring.

Reindrifststyret har derfor satt i gang en prosess om at det øvre reintallet dessverre må fastsettes av andre enn reindriften. Vi forstår at det skaper uro, men i noen tilfeller – i dette tilfellet Reindrifststyret – er man nødt til å ta et ansvar når man ser hvilke utfordringer et for høyt reintall totalt sett skaper for reindriften i hjemfylket mitt.

Både landbruksministeren og Reindrifststyrets leder, Inge Ryan, har derfor gått ut i media med et klart og tydelig budskap om at reintallet i Finnmark skal ned. De får min helt klare støtte i denne beslutningen.

Reindriften har over generasjoner vært viktig for Finnmark, og det må heller ikke skapes tvil om at regjeringen vil legge til rette for at reindrifsnæringen fortsatt skal ha sin viktige plass i vårt hjemfylke.

Det er forståelig at beslutningen om å tvangsslakte reinsdyr kan bli svært utfordrende for de reindrifstøvere som blir involvert, men ingen kan leve med den ubalansen vi i dag har mellom beitegrunnlag og antall dyr. Vi må få en bærekraft i næringen. Vi er også opptatt av at næringen skal ha legitimitet og godt omdømme. Dessverre er det slik i dag at hele næringen lider fordi noen ikke har gjort jobben sin. Også av den grunn er det en unnlattessynd ikke å gjøre noe. Det fortjener ikke reindriften, det fortjener ikke dagens og morgendagens reindrifstøvere, og det fortjener ikke den samiske befolkningen – heller ikke den øvrige befolkningen i fylket.

Vi må komme ut av denne situasjonen. Vi vet at det blir vanskelig. At noen rasler med sablene, får vi leve med, men vedtakene om tvangsslakting er fattet på et meget godt juridisk grunnlag, og de får min fulle tilslutning.

Ingall Olsen (A) [14:21:19]: Næringspolitikk er viktig for Norge. Vi må skape verdier for å ha noe å dele. Fiskerinæringen er den viktigste eksportnæringen vår etter petroleumsnæringen.

Fersk fisk av høy kvalitet i store kvanta er vårt viktigste pre for å kunne konkurrere med lavkostland. Regjeringen har en ferskfiskstrategi som bygger opp under de fordelene fiskerinasjonen Norge har. Denne strategien fører også til økt aktivitet på land dersom den gjennomføres.

Dessverre ser vi at en stor del av trålerflåten leverer stadig større andel av sin kvote fryst og ikke fersk. Omfanget av fryst fangst undergraver regjeringens ferskfiskstrategi. Som sjømat- og fiskerinasjon må vi drøfte dette feltet, og en nærliggende anledning til det er stortingsmeldingen om sjømat, som kommer.

I Finnmark har vi i høst opplevd en svært vanskelig situasjon hvor mange ansatte i landindustrien er permittert, mens trålerne, med tilbudsplikt til anlegg i Finnmark, leverer en stor del av sin fangst på frysehotell utenfor Finnmark. Også forholdene knyttet til dette bør løftes inn i sjømatmeldingen.

Vår fiskeripolitikk må medvirke til god utnyttelse av vårt flotte råstoff. Kvalitet og ferskhet må stå i sentrum. Vi må drøfte tiltak for å få dreid leveransene i større grad fra frossen til fersk. Det gir aktivitet på land.

Til slutt vil jeg minne om at tildeling av trålkonsesjoner til enkeltanlegg eller kommuner var knyttet opp mot at råstoff skulle bringes på land for å opprettholde aktiviteten. Denne samfunnskontrakten må opprettholdes dersom disse konsesjonene skal ha legitimitet i fremtiden.

Alf Egil Holmelid (SV) [14:23:54]: Etter mi replikkveksling med representanten Tenden er det behov for å snakke litt om miljøteknologi her i salen. Vi har i regje-

ringa lagt fram ei rekkje støtteordningar og investeringsordningar for miljøteknologi. Dei gjeld innanfor Enova, dei gjeld innanfor miljøteknologiprogrammet i Innovasjon Norge, og dei gjeld innanfor Investinor. Men skal vi få ei utvikling for ein marknad for miljøteknologi, er det ikkje nok med støtteordningar og investeringsordningar, vi må òg skaffe ein marknad eller vere med på å skape ein marknad. Ein måte å skape ein marknad på, som er viktig for store delar av norsk industri, er å klare å trekkje i gang store prosjekt som f.eks. Offshore Wind. I Noreg er det kanskje berre Statkraft – Statoil er ikkje interessert, dei har vist lita interesse – som er den einaste bedrifta som har størrelse og musklar nok til å trekkje i gang den typen prosjekt som vi snakkar om på Sheringham Shoal, og som vi snakkar om på Doggerbank, for å få leveransar til Offshore Wind. Difor er det så viktig at Statkraft har eigenkapital nok til å lyfte fram slike prosjekt og skape ein marknad for miljøteknologi, og det er viktig at Venstre skjønar det, dersom dei er opptekne av å utvikle miljøteknologi i Noreg.

Så vil eg snakke litt om skatt i den tida eg måtte ha igjen. Når ein høyrer på dei borgarlege partia her i salen, får ein inntrykk av at Noreg er tyngd ned av skattar. Ein skulle nesten tru at dei hadde forlese seg på ein viss song. Det er ikkje tilfellet. Noreg har eit moderat skattenivå. Dersom ein ser på samanstillinga av trygdeavgifter og skattar i Noreg, ligg vi veldig lågt i europeisk samanheng. Så det skrekkscenariotet rundt at vi har så veldig høge skattar i Noreg, avsporar den sentrale og viktige næringsdebatten som må gå på heilt andre ting enn skattenivået, for der ligg vi relativt moderat, eller veldig moderat, i OECD-samanheng og i europeisk samanheng.

Trass i at vi har eit lågt skattenivå, har vi klart å ha ein god fordelingspolitikk når det gjeld skatt i Noreg, og det fører bl.a. til at vi har små forskjellar i Noreg og stor tillit mellom folk. Ifølgje professor Nyborg ved Universitetet i Oslo er det nettopp tilliten mellom folk som gjer at vi har ein god næringspolitikk i Noreg.

Irene Lange Nordahl (Sp) [14:26:51]: I sitt innlegg omtalte representanten Trældal Tine og smørsituasjonen og uttrykte bekymring for lønnsomhet for landbruket. Jeg finner grunn til å knytte noen kommentarer til de utsagnene som falt i det innlegget.

Tine har ikke håndtert smørmangelen tilfredsstillende. Det tror jeg det er bred enighet om. De reagerte for sent, og de burde ha fastslått ubalansen i markedet langt tidligere. Men det er ingen grunn til å rokke ved landbruks-samvirkets rolle som markedsregulator. Det har vært et effektivt system i en årrekke, og det er viktig å slå ring om den funksjonen. Hvis vi ser f.eks. til Sverige, som ikke har markedsregulator, fikk de faktisk smørmangel allerede i september. Det er grunn til å legge merke til hva som skjer i verden omkring oss også.

Det er større grunn til å spørre hvordan Fremskrittspartiet skal sikre norsk mat til forbrukerne når de foreslår kutt i jordbruksavtalen på 7,5 mrd. kr. Det er grunn til å frykte at det blir langt mer enn smørmangel med Fremskrittspartiets politikk.

Nylig la landbruksminister Lars Peder Brekk fram re-

gjerings nye stortingsmelding om landbruks- og matpolitikken. Den nye stortingsmeldingen slår fast at vi skal sikre nok mat og trygg mat til den norske befolkningen, og at matproduksjonen skal økes med 20 pst. fram mot 2030. For å utnytte ressursene tar vi i bruk hele landet, og det skal satses på store og små bruk.

Regjeringen har et mål om landbruk i hele landet, og distriktsprofilen skal derfor bli tydeligere. Det er vesentlig. Produksjonen av mat med lokal identitet vil være det viktigste satsingsområdet for å skape nye næringer på matområdet. Satsing på arktisk landbruk og fjellandbruk blir egne satsingsområder. For arktisk landbruk står videreutvikling av konkurransefortrinn som området har, sentralt. I dette ligger regional merkevarebygging basert på unike arktiske kvaliteter. Her er det et stort potensial for matproduksjon, og f.eks. mat og reiseliv.

Den rød-grønne regjeringen vil styrke virkemidlene lokalt og regionalt gjennom regionale bygdeutviklingsfond til det arktiske landbruket og fjellandbruket. Her vil regjeringen flytte penger fra nasjonale program til regionalt nivå og regionale partnerskap. Regjeringen signaliserer også at soneinndelingen for ulike støtteordninger vil bli vurdert for å støtte distriktslandbruket. Dette er budskap som blir godt mottatt ute i landet.

Det blir også fulgt opp en satsing på skog, og det er viktig.

Den nye landbruksmeldingen slår fast at vi skal sikre nok mat til en økende norsk befolkning i tiden som kommer. For å oppnå dette er Senterpartiet og regjeringen opptatt av å føre en politikk som gir ungdom optimisme og framtidstro og lyst og muligheter til å satse innenfor landbruket.

Gunnar Gundersen (H) [14:30:02]: Jeg tror jeg skal la smøret ligge, men det kan jo registreres at avisen Glåmdalen nå melder at den svenske handelsstand skal gi ut gratis smør til nordmenn i Charlottenberg i helgen, så det blir vel da bilder av nordmenn som slåss om gratis smør på mandag, tenker jeg.

Men jeg hadde lyst til å ta ordet for å kommentere en replikkveksling med Giske, for der sa næringsministeren at regjeringen sørget for produktivitsvekst. Det var nettopp det som var mitt poeng i replikken – at regjeringen ikke gjorde det. Regjeringens egne tall viser at fra 2006 har det i praksis ikke vært produktivitsvekst i norsk industri. Når regjeringen samtidig viser at det har vært en kraftig norsk lønnsvekst utover det våre handelspartnere har, blir kombinasjonen høyere lønnsvekst enn våre handelspartnere og lavere produktivitsvekst enn våre handelspartnere som en dobbel giftpille å regne for tradisjonelt norsk eksportrettet næringsliv og også for turistnæringen, og det er det vi begynner å se tegn til i media. Jeg synes næringsministeren har undervurdert de utfordringene som ligger i det i debatten her i dag.

Så litt til landbruksministeren og skog, for jeg noterte meg representanten Bredvolds innlegg om skog og kan underskrive på det meste av det. Vi har hatt skognæringen på høring både i finanskomiteen og i næringskomiteen, og der har vi fått høre at vi har en ressurs som er omtrent en

tredjedel av Sveriges. Vi har et avvirkningsnivå og en utnyttelse av ressursene som ligger på en tiendedel av Sveriges, og vi har et investeringsnivå i skognæringen i Norge som ligger på en hundredel av Sveriges. Det er nærmest en katastrofalt dårlig utnyttelse av en nasjonal ressurs som kunne bidratt til verdiskaping og aktivitet rundt omkring i det ganske land. Jeg synes det er spesielt når Senterpartiet kom inn i regjering med at de skulle reversere alle skatteskjerpelsene som hadde skjedd under Bondevik II, og de skulle skape optimisme. Det var til og med et anmodningsvedtak i Stortinget om at man skulle legge fram en ny strategi for å få aktivitet i skogbruket. Intet har vi sett. Vi har snarere sett ytterligere skatteskjerpelser med denne regjeringen.

Så til slutt en liten kommentar til Tor Bremer og hans forskningsfond: Det er faktisk sånn at dagens forskningsfond lider av at man har begynt å få veldig lav avkastning, og dermed har regjeringen en utfordring. Vårt forslag er at Forskningsfondet legges inn sammen med SPU, altså Statens pensjonsfond utland, og dermed ville fått en sikker avkastning, og man ville skape sikre rammer rundt forskningen i Norge. Det har aldri vært lønns- og prisjusterte forskningsfond. Det må fylles på gjennom vedtak i Stortinget hvert år, og Høyre hadde skapt en veldig god modell hvis den hadde blitt vedtatt.

Svein Flåtten (H) [14:33:22]: Representanten Arne Haugen spurte i forbindelse med markedsregulatorrollen hvilken ordning Høyre tenker på. Det er bra at han har fått med seg at vi ikke tenker på å ta den bort. Vi tenker på hvem som skal ha den, i motsetning til landbruksministeren, som ga uttrykk for at man vil systemet til livs. Det vil vi ikke. Vi vil i den retningen som representanten Haugen selv sier. Han sier at vi er avhengig av å få balanse i markedet – at ordningene fungerer. Så snakker han også om å justere systemet og få en økt fleksibilitet. Da har jeg svaret til representanten Haugen her i dag: Det ligger på representantenes plasser, og det er forslag nr. 32, der vi ber regjeringen fremme en sak om «ulemper og fordeler for norske forbrukere» – jeg understreker norske forbrukere, for det er det som er interessant i denne sammenhengen – og om de er tjent med at ordningene administreres av bare én av aktørene, og gjerne en sak, slik at vi kan behandle den sammen med landbruksmeldingen. Det tror jeg er en fornuftig måte å gjøre det på.

Så en liten visitt til landbruksministeren og vår replikkveksling om effekten av skattelettelse: Jeg oppfattet av hans svar at han syntes det var positivt, men jeg synes også han like gjerne kan bekrefte at det er et likhetstegn mellom økt inntekt og redusert skatt når det gjelder forholdet til økt investeringsevne, for det var det spørsmålet gjaldt.

Så til representanten Heggø fra Arbeiderpartiet, som snakker om at Høyre består av mørkemenn fordi vi snakker ned situasjonen i norsk næringsliv – av og til kanskje mørke menn, men ikke mørkemenn. Men Fellesforbundet holdt en stor kongress i oktober hvor de sendte ut en 25 siders uttalelse hvor konklusjonen er omtrent sånn: De ser med stor uro på at viktig industri blir bygd ned og solgt

ut. Det er ikke noen mørkemannsprofetier da å spørre om hvilke langsiktige tiltak man tenker seg for å reparere på det som LO-forbundet Fellesforbundet er engstelig for.

Til slutt en liten visitt til min kollega fra Vestfold, Steinar Gullvåg, og også andre som har hatt ordet om nettolønnsordning: Jeg tror de bør merke seg at slik som nettolønnsordningen i dag fungerer, er den mer og mer rettet inn mot underordnet mannskap på båtene på grunn av taket på 198 000 kr etter hvert som lønningene stiger. Det går altså mindre og mindre til å bygge kompetanse.

Frank Bakke-Jensen (H) [14:36:43]: Det var innlegget til representanten Lillian Hansen som fikk meg til å ta ordet – et dampende, varmt lidenskapelig innlegg med en pikant dash av irritasjon – vakkert framført, vakkert framført. Jeg blir gjennom innlegget mer usikker på hva grunnen til irritasjonen var. Først tenkte jeg at det kanskje var politikken jeg framførte, som irriterte. Men litt ute i innlegget fikk jeg klar beskjed om at den politikken jeg framførte, var så klint inntil Arbeiderpartiets at det var nesten umulig å se forskjell. Så den må jo representanten Hansen like. Da gjenstår det kanskje at representanten var irritert over at jeg var i avisen, og da har jeg liten trøst å komme med: Der blir han nok å opptre med jevne mellomrom og kommentere politikk etter fattig evne.

Statsråd Giske er en klok mann som man av og til skal lytte til. Statsråd Giske har fra denne talerstolen i dag sagt at nå får det være grenser for hvor langt tilbake i tid man skal gå for å hente ære for resultat som skjer i dag. Han mente at seks år fikk være langt nok tilbake i massevis, sånn at den rød-grønne regjeringen kan ta på seg æren for den politikken og de resultatene vi har i dag. Det er av og til sånn at det ikke byr meg imot. Jeg synes i alle fall det blir for langt å gå tilbake til fiskeriminister Listau. Jeg er veldig glad for at det er hr. Foss som sitter som president her i dag, slik at han kan gi meg rett i at det er lenge siden Listau var fiskeriminister – over seks år!

Det blir litt problematisk når man skal drive fiskeripolitikk på disse premissene. Det vi har frontet i det siste, er leveringsbetingelsene, og det var nok det som dro representanten opp på talerstolen.

Frysekonsesjonene var det Listau som opphevet – det er helt rett. Tilbudsplikten var det Svein Ludvigsen som innførte – det er helt riktig. Disse to sakene har noen fellestrekk. Tiden var veldig annerledes. Det at man innførte en tilbudsplikt, var fordi det var rigide leveringsforpliktelser, som f.eks. at en båt skulle være nødt til å levere til en kai som ikke lenger var der! Fisken kom altså ikke på land i Finnmark, enten man ville eller ikke. Man lagde da en tilbudsplikt til en region, som virket lenge. Dette var også i en tid da det var mulig å levere frossent råstoff. Den norske industrien skapte lønnsomhet med frossent råstoff, og det var ikke store problemer med det. Nå er det ikke sånn lenger, og det er jo det som er det irriterende i politikken: Man gjør et godt vedtak, så endrer verden seg, og så er plutselig ikke vedtaket så godt lenger. Da må man kanskje gå inn og se på andre muligheter – og det er det Høyre har foreslått.

Siden det nå er sånn at jeg framstår som en sann ar-

beiderpartipolitiker gjennom den politikken jeg fremfører, forventer jeg at representanten Lillian og resten av representantene til Arbeiderpartiet følger oss i det forslaget vi har nå om strukturordningen og nye modeller for strukturordningen. Jeg forventer også at Arbeiderpartiet nå støtter Høyres forslag i næringskomiteen som går på å endre leveringsforpliktelsene, slik at vi klarer å oppfylle regjeringens egen ferskfiskstrategi som sier at vi skal ha fersk fisk på land for å skaffe oss det konkurransefortrinnet som norsk industri trenger.

Presidenten: Presidenten vil nok foretrekke at man omtaler sine medrepresentanter med deres fulle navn, selv om fornavn selvfølgelig gir en særlig kameratslig tone.

Bjørn Lødemel (H) [14:40:18]: Det var uansett eit glimrande innlegg frå representanten Bakke-Jensen.

Landbruksnæringa er ei viktig næring. Derfor har det vore store forventningar til den lenge etterlengta landbruksmeldinga. Det er dessverre mange fagre ord og få konkrete tiltak i den nye meldinga, slik som fleire aktørar påpeikar.

Kanskje det er grunnen til at Senterpartiet lagar pressemeldingar som spreier usanningar om Høgre sin landbrukspolitikk for å avleie merksemda frå eigen politikk og klare svakheiter i den nye landbruksmeldinga.

I fleire aviser i Sogn og Fjordane kan vi lese at Senterpartiet påstår at Høgre i sitt alternative budsjett vil redusere inntekta for eit årsverk i landbruket med 36 000 kr. Det er trist at Senterpartiet legg seg på eit debattnivå som går ut på å spreie usanningar om andre parti.

Høgre prioriterer mange tiltak for å betre lønsemda og investeringsevna i landbruket i sitt alternative budsjett. Vi vil innføre eit investeringsfond, senke formuesskatten og fjerne arveavgifta heilt på gardsbruk og skogeigedomar. Høgre vil òg heve innslagspunktet for grunnrenteskatt på kraftverk, noko som vil kome mange grunneigarar til gode. Eg kunne halde fram med å ramse opp fleire lettår i skattenivået, men eg vil i staden vise til at Høgre har ei rekkje andre framlegg som ikkje går direkte på budsjettet. Det gjeld fjerning av ting som buplikt, priskontroll på landbrukseigedomar, delingsforbodet i jordlova og ei modernisering av odelslova.

Truleg har påstandane frå Senterpartiet bakgrunn i eit spørsmål frå Arbeidarpartiet i sommar til landbruksminister Lars Peder Brekk om ei fordeling av eventuelle kutt på fylkesnivå. Senterpartiet veit at deira eigen statsråd i seinare svar til Høgre har vedgått at spørsmålet er vanskeleg å svare på. Det seier seg sjølv at ein ikkje kan seie noko om effektane av Høgre sin politikk gjennom ein matematisk kutt-tabell. Det er svært usakleg å ta ein del av eit parti sin politikk, t.d. reduksjonar i statlege overføringar, og sjå dette isolert frå tilleggsløyvingar og andre framlegg. Det vil vere ein fordel for landbruksdebatten om Senterpartiet opptrer meir sakleg heretter.

Høgre meiner at dei tiltaka som eg nemnde, i tillegg til ei generell oppdatering og vektlegging av den private eigedomsretten og grunneigarane sine rettar, også vil vere viktige tiltak for å gjere det lettare å skaffe seg ei inntekt

frå landbruket. Det vil også betre kapital- og verdisituasjonen i landbruket og dermed skape eit meir aktivt og framtidretta landbruk. Høgre vil også redusere landbruksbyråkratiet på alle plan. Det vil føre til at ein større del av salsprisen på mat kjem bonden til gode.

Lillian Hansen (A) [14:43:19]: Jeg har lyst til å komme med tre ting nå. Først til representanten Frank Bakke-Jensen: Angrep er det beste forsvar. Det som var det viktige budskapet mitt, var ikke det som representanten fremførte nå i sitt siste innlegg, men jeg etterlyser forutsigbarhet i Høyres fiskeripolitikk og i grunnen også troverdighet. For etter mitt hode, og min beregning, er det faktisk ikke lenger enn tre år siden vi hadde til behandling budsjettinnstillingen for 2007–2008, og der var Høyre kritisk til ferskfiskstrategien, og i tillegg sa man at innskjerping i leveringsplikten ikke var veien å gå. Det er det motsatte av det som mannen forteller nå!

Så til representanten Torgeir Trældal: Det er en ekte norsk stortingspolitiker som står i denne salen og fyrer seg opp fordi Norge etter sigende ikke er i stand til å brødføre sitt folk. Vi mangler ikke råvarer som vann, brød, korn eller poteter, men vi mangler smør! Smak på det! Smør! Det største matrelaterte problemet vi har i verdens rikeste land, er ikke mangel på mat, men det er den vanvittige overfloden vi har, og det enorme berget av mat som vi kaster. Bare det å snakke om matmangel her til lands er så perspektivløst at jeg får vondt i magen. Representanten Torgeir Trældal kan heller ikke ha fått med seg at oppslagene som han refererer til i media om den norske smørkrisen, har et humoristisk utgangspunkt – for det meste.

Så har jeg til slutt, i det siste minuttet av min taletid, lyst til å si at det er ikke til å unngå å nevne finanskrisen i Europa, og at den vil kunne påvirke norsk eksport av fisk. Det er bekymringsfullt – det er veldig bekymringsfullt. Men den viktigste beredskapen som vi har her hjemme, er at vi holder orden i norsk økonomi, som det er sagt mange ganger, sånn at vi ikke setter eksportrettede arbeidsplasser i fare. Så har vi fått forsikringer fra vår fiskeriminister om at situasjonen følges nøye, og at det er høy beredskap, for å være godt forberedt om det blir behov for tiltak. Det er betryggende.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [14:46:27]: Det er såkorn tørke i Norge, og det er tilnærmet full stans i etablering av nye kunnskapsbedrifter. Såkorn er av avgjørende betydning for å skape nye bedrifter og arbeidsplasser ut fra den forskningen og kunnskapen vi produserer ved våre universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner.

De såkalte Brende-fondene, som ble etablert i 2005, har vist seg å være en vellykket modell, der hver statlige krone har generert over 7 kr i kapital til utvikling av bedrifter – i all hovedsak fra private investorer og næringsliv.

Erfaringene både i Norge og internasjonalt viser at fondsforvaltningen må være plassert i nærheten av kunnskapsmiljøer for å sikre god oppfølging både av ideer, av mennesker og av konkrete investeringer.

Verdiskapingsevnen i norske storbyregioner er mye høyere enn det som i dag hentes ut. Flere regioner har nå

lavere nyskapingsevne enn hva som bør forventes i forhold til regionenes kompetansekapital. Én mulig årsak kan være at vi ikke i tilstrekkelig grad evner å utnytte de ressursene som finnes ved våre kunnskapsinstitusjoner.

Et eksempel er fra min hjemby, Trondheim: En rapport fra Impello Management viser at teknologibedrifter i Trondheim alene har et potensial for å skape mer enn 10 000 nye arbeidsplasser de neste ti årene. Regjeringen somler med å få på plass ny såkornkapital.

Som Adresseavisen skriver den 8. desember i år:

«Som kulturminister lyktes Giske med «alt» han tok i. Som nærings- og handelsminister har han snublet.»

Det er vanskelig å forstå hvorfor ikke næringsministeren har lyktes i å overbevise regjeringen om at dette er et nødvendig grep å ta. Men det er gledelig å se at Arbeiderpartiets representanter i Stortinget har forstått det og har jobbet for å få det til, men det hjelper jo lite når regjeringen setter ned foten.

Vi i Høyre øynet imidlertid et håp da ordfører Rita Ottervik gikk høyt på banen og fikk med seg Høyres ordførere og byråder langs kysten for å hjelpe regjeringspartiene til å gå for såkorn. Men dessverre: Rita Ottervik måtte gå tomhendt tilbake. Næringsministeren har tydeligvis bestemt seg for at dette skal ta tid.

Jeg er glad for at Høyre har satt av en halv milliard til såkornfondene. Vi mener at det er en viktig mekanisme for de beste entreprenørene og de beste ideene for å sørge for at fremtidens arbeidskraft, som utdannes ved de store lærestedene, skal bidra til økt vekst, nye arbeidsplasser og bedre velferd.

Per Roar Bredvold (FrP) [14:49:54]: I dag avvirkes det kun 8 millioner kubikk tømmer, mens tilveksten er på ca. 25 millioner kubikk. Dette vil si at store verdier ikke blir høstet, og deler av våre skogverdier forringes av gammel og råttan skog. Norges avvirking tilsvarer ca. 30 pst., mens i Finland og Sverige er denne på 80 pst. av tilveksten.

Dette skyldes flere ting, men økonomi er selvfølgelig én årsak – og kanskje også den viktigste årsaken. En annen ting er størrelsen på skogeiendommene og antallet skogeiendommer Norge har. Av Norges ca. 125 000 skogeiendommer er kun ca. 300 såpass store at de forsvarer et årsverk og dermed en grei nok inntekt. Det er urovekkende for rekrutteringen på området når behovet og økonomien tilsier at det ikke er interessant å utdanne seg til yrket. Derfor må vi som politikere tilrettelegge for en bedre forvaltning og økonomi innenfor skogbruket.

For å nå dette målet må vi etter min mening bl.a. igjen innføre kapitalbeskatning for skog. Det må også være slik at vi opphever gevinstbeskatning ved salg ut av familien. Da vil vi få færre skogeiendommer og styrke dem som kan bli større og mer effektive. Vi må også i denne sammenheng fjerne prisregulering ved omsetning av skogeiendommer, slik at det blir fri pris.

En annen ting er å oppheve boplikten for skogeiendom. De fleste skogeiendommer har kun små skogskoier og ikke noe bolighus. Det må ikke være slik at man kanskje må investere flere millioner i et bolighus for å bli en skogeiendommer, og dermed oppfylle en eventuell boplikt.

Skognæringen har store muligheter, men vi må gi rammevilkår som gjør at næringen kan utvikle seg og dermed ta ut de ressursene som er naturlig. Dette igjen vil gi positive ringvirkninger som resten av samfunnet vil nyte godt av.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [14:52:14]: Jeg har mange ganger sagt at jeg er en stolt sjømatminister. Det jeg også har lyst til å si fra denne talerstolen, er at jeg er glad for å være fiskeri- og kystminister i en rød-grønn regjering, med mange stortingsrepresentanter med stort engasjement for hele vår langstrakte kyst. Jeg får mange innspill både fra dem, fra de rød-grønne partiene og fra mange engasjerte ordførere og andre.

Det jeg har fått flest innspill på denne høsten, er bekymringene for at det dessverre er altfor mange som er permittert i filetindustrien på kysten. Så er paradokset at samtidig som vi ser dette, er bestanden av torsk, hyse og sei veldig god, og det er selvsagt det viktigste grunnlaget for lønnsomhet og arbeidsplasser for fiskere og i fiskeindustrien langs kysten. Kvotene vil neste år gå ytterligere opp både for torsk og hyse, og fiskerne vil se det på fartøyskvotene for neste år.

Det jeg også sitter med akkurat nå, er reguleringene for neste år. Og når det gjelder reguleringene for 2012, legger vi samtidig bedre til rette for å sikre økt leveranse av fersk fisk om høsten. Det er på høsten at de som jobber i filetindustrien, blir permittert, for da sliter filetanleggene med råstofftilgangen.

Det vi konkret gjør nå, er å styrke og utvide bifangstordningen til neste år. Det vil bli oppstart allerede 23. april, og det er satt av over 14 000 tonn torsk. Bifangstordningen skal fortsatt gjelde for fartøy under 21 meter og forbeholdes ferske leveranser – nettopp det denne industrien trenger. Men i tillegg vil jeg for trålerne, for konsvensjonelle havfiskefartøy og kystfartøy over 21 meter etablere en bonusordning for ferskleveranser av torsk i andre halvår.

Til sammen skal disse tiltakene bidra til betydelig styrking av ferskleveransene og aktiviteten i den perioden av året da det kan være vanskelig for landindustrien å få tilstrekkelig med råstoff. Kvotearvsetningen til bifangst og ferskbonus er totalt på 16 500 tonn, torsk vel å merke, noe som alene har potensial til å generere over 34 000 tonn ferskleveranser utenom hovedsesongen i torskefisket. Så vil jeg over nyttår komme nærmere tilbake til detaljene i den nye ordningen med ferskbonus.

Jeg håper at dette skal bidra til at vi får mer ferskfisk på land og jevnere tilgang på råstoff. Så vil jeg bare gjenta at samtidig er jeg i kontakt med forskningsmiljø for å se på prosjekter som kan se på sammenhengen mellom teknologi og konkurransekraft ved bruk av frossent råstoff.

Torgeir Trældal (FrP) [14:55:27]: Jeg vil innledningsvis si at jeg synes det er prisverdig av representanten Lillian Hansen fra Arbeiderpartiet fra talerstolen her å innrømme at deres feilslåtte politikk for landbruket gjør at det blir smørkrise. Hun hevder også at hun er plaget med vondt i magen. Da tror jeg ikke hun har vondt i magen

fordi hun har spist for mye smør, hun har antakelig vondt i magen for at hun har drukket for mye Möller's Tran.

Så litt tilbake til det jeg var inne på når det gjaldt reguleringer og regulatorene. Som jeg var inne på tidligere, mener Ivar Pettersen, som er direktør i Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, at troverdigheten er på spill med Tine som regulator. Jeg kan ta et par sitater. Han sier i VG den 10. desember:

«Spørsmålet er om det er verdt å lappe på systemet, eller om systemet bør endres fundamentalt.»

– Et veldig godt poeng.

Så sier han også:

«I om lag 80 år har markedsreguleringene vært opplevd som en trygghet spesielt for bøndene. Nå er utryggheten demonstrert.»

I Aftenposten i dag uttaler bl.a. Stig Terje Sunde seg. Han er deleier i Scandza, selskapet som eier Synnøve Finden, og det står følgende:

«Det er Tine som leverer over 90 prosent av det smøret vi bruker i Norge.

Bodd og Sunde mener derfor norske forbrukere bør være bekymret over Tines håndtering av smørsaken, og tror ikke dette vil være siste gangen Tine prioriterer ned norske forbrukeres ønsker og behov. Om noen år kan det være osten som ikke lenger vil være å finne i hyllene, mener de.»

Det er ganske alarmerende, og det er folk fra bransjen selv som sier dette, det er ikke politikere fra Fremskrittspartiet som sier det.

Jeg vil ta et nytt sitat, fra Bondebladet. Der er vår kjære matminister sitert på følgende:

«Matmeldingen er så god at den bør ligge som en bestselger under juletreet hos landets bønder.»

Det er et ordtak som heter at tro kan flytte fjell, men her må man nok gjøre mer enn å tro. Jeg tror at statsråden kommer til å oppleve én ting: Det kommer til å bli en bestselger, men det kommer til å bli en vinner på byttetoppen etter jul, ikke under juletreet. For innholdet i meldingen er som sagt dårlig.

NILF-sjef Pettersen mener at skal man gjøre noe med det man sier i meldingen, må man legge på 3,5 mrd. kr. Det er mye penger. Vi har vel 23 mrd. kr i dag på toll og alt. Skal vi legge til ytterligere 3,5 mrd. kr, vet jeg ikke hvor dette går.

Vi ser også det jeg har nevnt før med pelsdyrnæringen, og vi ser at det er de store heltidsbøndene, bl.a. på Jæren og andre steder, som er taperne i meldingen. Og det skaffer i hvert fall ikke mer mat for landet.

Terje Aasland (A) [14:58:36]: Det går mot slutten av debatten, og jeg skal prøve ikke å forlenge den, men noen kommentarer fortjener allikevel enkelte innlegg i debatten.

Aller først til representanten Torgeir Trældal og forholdet til smørkrisen: Med det som inngang til norsk landbrukspolitikk blir jeg litt matt, og jeg blir litt redd, men kanskje burde en glede seg til debatten om landbruksmeldingen. Det er jo noe underlig, for når en reduserer importvernet for smør samtidig som kvoteplikten oppheves i en periode, burde jo det være noe som varmer et frem-

skrittspartihjerte. Men han gir til de grader uttrykk for bekymringer fra denne talerstolen omkring situasjonen.

Det som burde bekymre representanten Trældal, er at hvis Fremskrittspartiets landbrukspolitikk ble gjort gjeldende, hvor en altså fjerner over 6 mrd. kr fra landbruksstøtten, ville det i hvert fall slå ut norsk melkeproduksjon i løpet av ett år. Det er det sikreste grunnlaget for at det ikke er en eneste norsk smørklank igjen i butikkene neste jul, hvis det er den politikken som hadde vært ført.

Så har Høyre tatt opp et forslag om markedsregulering, og ber om å få en egen sak om det i forbindelse med landbruksmeldingen. Jeg synes det er et dårlig forslag, men et spennende tema, som helt naturlig blir drøftet i forbindelse med landbruksmeldingen. Det er naturlig at det blir svart på i den forbindelse. Men dette understreker at det Tine har gjort for å vurdere markedet, har vært altfor dårlig, og at Tine slik sett ikke bør undervurdere det markedet for ettertiden.

Så har Fremskrittspartiet etterlyst en industrimelding. Jeg synes forholdet til industrien er særdeles viktig å tenke på, og jeg synes det er helt naturlig at industrien blir omtalt i en eller annen stortingsmelding i nær framtid, slik at en får anledning i Stortinget til også å diskutere initiativet som ligger der fra Fremskrittspartiet. Det har vært gjort mye i løpet av veldig kort tid. Langsiktige kraftkontrakter er på plass, det blir inngått om ikke ukentlig, så i hvert fall svært ofte, vi har fått en ordning for miljøteknologi som understøtter industrien, og vi har storstilt satsing fra Enova inn mot energieffektiviseringstiltak for industrien. Så det gjøres veldig mye – det var tre av mange tiltak. Så jeg tror det er grunn til å tenke gjennom det.

Problemet er kanskje mer Høyres inngang til industrien, for der har Høyres næringspolitiske talsperson sagt at tiden for masseproduksjon i Norge er over. Han ser for seg «en framtid uten storindustri på norsk jord». Så kanskje utfordringen i en slik setting er å få med seg Høyre.

Så vil jeg avslutte med å si at jeg er glad for at det er bred tilslutning til hovedlinjene i regjeringens næringspolitikk. Det er ikke de store avvikende forslagene, med unntak av landbrukspolitikken, og slik sett er kanskje opposisjonens beste mulighet å gjøre seg kritisk i sin bruk av ord og uttrykk.

A k h t a r C h a u d h r y hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Frank Bakke-Jensen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Frank Bakke-Jensen (H) [15:01:55]: Jeg skal bare svare representanten Lillian Hansen når det gjelder merknadene våre fra 2007–2008. Hvis man går inn i merknadene, vil man se at vi var kritiske til distriktskvoteordningen. Den er avviklet, for den funket ikke. Vi var kritiske til ferskfiskstrategien. Det er ingen som hevder at den har virket. Så var vi skeptiske til å skjerpe leveringsbetingelsene, og den innskjerpingen man gjorde, var at man innførte det som het bearbeidingsplikt. Det har heller ikke

helt fungert. Statsråden er oppe og varsler en bonusordning når det gjaldt det med fersk fisk for trålere. Trålerne vil faktisk få store problemer med å bruke den ordningen hvis bearbeidingsplikten skal være der samtidig, for man klarer ikke å få nyttiggjort seg fangst av forskjellige størrelser.

Helt til sist om forslaget vårt om markedsregulatoren: Grunnen til at vi legger fram det forslaget nå, er at man har ikke brukt all verdens energi i landbruksmeldingen til å omtale og behandle det problemet. Derfor legger vi fram forslaget, for å ta det parallelt med landbruksmeldingen. Det er en mangel, mener vi.

Statsråd Lars Peder Brekk [15:03:06]: Jeg ba om ordet for å kommentere noen av innleggene. Først til representanten Simensen, som nevnte vedtakene i Reindriftsstyret om bruksregler og fastsetting av reintall i de ulike distriktene. Det er nå kommet et endelig reintall i alle distrikter, og det er vedtatt av Reindriftsstyret etter anmodning fra meg. Det er et veldig godt utgangspunkt for at vi i de distrikter der det er for mye rein, nå kan begynne å jobbe med reintallstilpassing. Men så må jeg også få lov til å si at det er mange distrikter som ikke har for mye rein, og i enkelte distrikter kan de også øke aktiviteten. Så dette vedtaket i Reindriftsstyret er meget viktig, det er et godt grunnlag for å jobbe videre med å få en bærekraftig reindrift som sikrer legitimiteten til den samiske reindriften.

Så var det Svein Flåtten, som på nytt spurte meg om skatt og inntekt. Hvis jeg ikke var tydelig nok i mitt svar i stad, vil jeg bekrefte at det du har av disponibel inntekt, selvsagt påvirker investeringsevnen, og derav kan det tolkes som at redusert skatt og økt inntekt har samme virkning. Vi bruker jo i dag begge virkemidler, la meg understreke det.

Så til slutt til representanten Trældal, som nevner dette poenget med matmeldingen og det som sto i Bondebladet om at den bør ligge som en bestselger under juletreet. Jeg sa vel ikke det, for den er gratis – la meg understreke det! Men jeg har sagt meg villig til å signere, slik som Knausgård gjorde, slik at en kan få med seg en autograf under juletreet hvis en ønsker å gi den bort. Jeg har møtt ca. 800 mennesker de siste dagene når jeg har vært rundt og snakket med dem som ønsker å diskutere landbruks- og matmeldingen, og det er mange av dem som har ønsket den signert også, så her er det åpnet for muligheter, også for representanten Trældal.

Til slutt må jeg bare understreke at markedsregulering handler altså om å balansere det norske markedet. Jeg oppfatter ikke at Høyre er imot markedsregulering, og det er jeg veldig glad for. Det som er det store poenget, er at du må ha en stor aktør til å gjøre den jobben, og det finnes ingen bedre aktør i dag enn Tine. De er store, de har mulighet til å lese markedet bedre. Vi vet at erfaringer fra andre land viser – og det prøvde jeg å si i mitt første innlegg – at når det offentlige f.eks. tar seg av det, fungerer det ikke i det hele tatt. Det har vi sett på smørberg og vinsjøer i EU.

Det som er poenget nå, er å få jobben gjort skikkelig. Der har Tine tatt tak, og jeg er overbevist om at de har

lært av disse problemene de har hatt i høst, og at vi dermed ikke får de samme problemene framover. Men hovedpoenget nå er jo at det er åpnet for import, og da kan dagligvarebransjen og alle sammen importere fritt nå som situasjonen har blitt endret.

Presidenten: Inger Lange Nordahl har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Irene Lange Nordahl (Sp) [15:06:41]: Representanten Lødemels innlegg gir grunn til en kommentar. Høyre foreslår kutt i jordbruksavtalen med 1,9 mrd. kr. Dette utgjør 36 000 kr per årsverk. Jeg vil understreke at Høyre må stå ansvarlig for egen politikk og ikke forsøke å bortforklare den.

Så til innlegget fra representanten Bakke-Jensen. Jeg vil gi en kort kommentar, og det er: Det hjelper ikke på situasjonen langs kysten å innføre industrikvote, som Høyre har bebudet i et Dokument 8-forslag som vi får til behandling senere på året.

Avslutningsvis i næringsdebatten vil Senterpartiet understreke at det er svært viktig at regjeringen følger situasjonen for den eksportrettede delen av norsk næringsliv nøye i den tiden vi nå går inn i. Vi vil også understreke at regjeringen må være villig til å sette inn tiltak for å møte de utfordringene for industrien som vi sannsynligvis får framover, følge dette nøye og følge opp med mulige tiltak.

Torgeir Trældal (FrP) [15:07:57]: Først til landbruksministeren: Takk for tilbudet. Det er mulig jeg slår til.

Så til Aasland. Han sier at Fremskrittspartiet burde ha vært glad for at kvotetaket var satt bort til mars måned. Hvis Aasland hadde fulgt med på det innlegget jeg hadde, så ville han hørt at jeg sa en masse om det. Jeg tok også fram eksempelet med den bonden som sto fram i NRK i dag og fortalte om at han hadde fått 30 pst. av sine inntekter økt på grunn av at kvotetaket var fjernet. Det er det vi i Fremskrittspartiet hele tiden har hevdet i vår politikk – slipp bonden fri og la ham få lov til å ta av det han har.

Men jeg synes det er trist i denne debatten å høre på komitéleder Aasland fra Arbeiderpartiet, som hevder at vi ikke har forstått dette. Hvis komitélederen hadde gjort det han burde gjøre – nemlig lest merknadene fra Fremskrittspartiet på 40 sider – ville han sett at det står en hel side om akkurat dette. Så jeg anbefaler faktisk komitélederen neste gang han har ordet som komitéleder: Les alle merknadene, og vær forberedt.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:09:24]: Disse debattene har en tendens til å bli mer og mer engasjerende jo lenger det går ut i debatten, og når det nærmer seg avslutning, kan man være sikker på at det tar helt av.

Jeg skal prøve å ta det ned litt og begynne på en svært rolig måte – bare varsle presidenten om hvilke forslag fra Venstre Fremskrittspartiet vil stemme for. Fremskrittspar-

tiet har tidligere varslet at vi stemmer for Høyres utdelte forslag, forslag nr. 32. Så vil vi stemme for forslag nr. 28. Vi vil stemme mot forslag nr. 29, for det er knyttet til Innovasjon Norge. Det skal vi jo forhåpentligvis evaluere til våren, så vi får ta det igjen der. Forslag nr. 30 vil Fremskrittspartiet stemme for. Forslag nr. 31, om å avvikle pelsdyrholdet, stemmer vi definitivt imot.

Debatten har gått litt fram og tilbake. I sin avslutning var komiteens leder, representanten Terje Aasland, inne på at det er svært liten forskjell. Nei, forskjellene er nok større. Men når opposisjonspartiene velger ikke å fremme egne tallbudsjett, vil det selvfølgelig se sånn ut, for i merknads form – og da er det viktig at man også ser til de generelle merknadene fra de forskjellige partiene – synliggjør man den prinsipale politikken man står for. Derfor er det dette dokumentet – altså det alternative statsbudsjettet for 2012 der man ser disse tingene i sammenheng – som er det viktige.

Det jeg i mitt innledende innlegg kritiserte litt, var de manglende visjonene regjeringen har for næringspolitikken. Det kan virke som om de kommer i etterkant, og prøver å komme med pakker. Jeg vet det føles godt å bli mottatt der ute, etter at man har fremmet en pakke med nye tiltak – bli mottatt som en helt og få stor takk for at storting og regjering kommer med diverse tiltak. Det er jo et enstemmig storting som har stått bak disse tiltakene som har kommet. Men det som er mye mer framsynt og mye bedre, er jo at man fører en politikk over tid, en politikk som gjør at disse pakkene ikke skulle være nødvendige, fordi politikken i utgangspunktet, gjennom budsjettbehandlingen, har fanget opp disse signalene som vi nå tydelig ser, særlig knyttet til eksporttrettet industri. Da er det meningsløst at man allerede nå har fjernet permitteringsendringene som kom i forbindelse med finanskrisen.

Jeg vil nok en gang benytte anledningen fra denne talerstolen til å gi honnør også til regjeringen for nettopp det som er knyttet opp mot fiskeriforvaltning – det som gjør at vi i dag har gode og bærekraftige bestander på nesten alle felt, kanskje unntatt kysttorskens og et par andre fiskeslag, der man sliter i dag. Men vi har en vei å gå for å sørge for at dette vedvarer. Det er der man må spille på lag med hele Stortinget.

Svein Flåtten (H) [15:12:47]: Jeg oppfatter etter å ha hørt Arbeiderpartiets talere – representantene Haugen og Aasland – at forslaget vårt om markedsregulering har en viss interesse. Aasland kaller det et spennende tema – men et dårlig forslag. Hvordan det kan være dårlige forslag om spennende temaer, vet ikke jeg. Det at det blir drøftet i komiteen, er nok riktig. Vi kan skrive merknader så langt vi vil. Vårt forslag her går på å få en utredning fra dem som har ansvaret for reguleringspolitikken og landbrukspolitikken – om fordeler og ulemper. Det ville vært et mye bedre grunnlag for komiteens behandling. Jeg skjønner at man ikke vil stemme for det, men jeg mener det er et godt forslag – ikke et dårlig forslag.

Så bare kort til representanten Lange Nordahl. Hun har antagelig ikke lyttet til debatten mellom landbruksministeren og meg om hva som regnes som økt investeringssev-

ne, altså at reduserte skatter og økt inntekt gir den samme virkningen når det gjelder bøndernes investeringssevne.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2–4.

(Votering, se sidene 1677, 1687 og 1689)

Sak nr. 5 [15:14:02]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Harald T. Nesvik og Abid Q. Raja om en helhetlig anbudsstrategi som bl.a. skal oppnå mer innovasjon og leverandørutvikling og styrke forbrukerinteressene ved å innføre en uavhengig konkurransenemnd (Innst. 110 S (2011–2012), jf. Dokument 8:151 S (2010–2011))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingrid Heggø (A) [15:15:18] (ordfører for saka): I Noreg kjøper offentleg sektor inn varer og tenester for rundt 400 mrd. kr årleg.

Lov om offentlege anskaffingar og tilhøyrande forskrifter skal bidra til auka verdiskaping i samfunnet ved å sikra mest mogleg effektiv ressursbruk ved offentlege anskaffingar.

Gjeldande konkurranselov tredde i kraft 1. mai 2004 og har som formål å fremja konkurranse, for der igjennom å bidra til effektiv bruk av samfunnet sine ressursar. Ved bruk av lova skal det takast særleg omsyn til forbrukarane sine interesser. Konkurransetilsynet vart etablert 1. januar 1994, samtidig med at konkurranselova og pristiltakslova tredde i kraft. Konkurransetilsynets hovudoppgåve er å handheva konkurranselova. Fornyings-, administrasjons- og kyrkjedepartementet er klageinstans for tilsynet sine vedtak og avgjersler.

Dette representantframlegget omhandlar ein heilskapleg anbudsstrategi som bl.a. skal oppnå meir innovasjon og leverandørutvikling og styrkja forbrukarinteressene ved å innføra ei uavhengig konkurransenemnd.

Det er ein samla komité som deler forslagsstillarane sitt engasjement for betydinga av innovasjon gjennom offentlege anskaffingar. Å innretta offentlege innkjøp slik at dei i større grad resulterer i innovative løysingar, vil kunna medverka til auka verdiskaping i næringslivet og betre tenester til innbyggjarane. Dette er viktig. Som ein

tilleggseffekt kan det offentlege få ei innsparing ved auka effektivitet og betre tenester.

Det er også ein samla komité som er oppteken av at konkurransepolitikken skal vera føreseieleg og påliteleg, og som er samd i målsetjinga om at aktørane i næringslivet skal ha tillit til at konkurranselova er open, ryddig, rettferdig og framsynt.

Måla er vi samde om, men ikkje om verkemidla.

Spørsmålet om klagesakshandsaming har vore hand-sama i Stortinget fleire gonger, sist i samband med Ot.prp. nr. 35 for 2007–2008 – også i samband med St.meld. nr. 7 for 2008–2009, Et nyskapeleg og bærekraftig Norge, og St.meld. nr. 36 for 2008–2009, Det gode innkjøp. Her vert det slått fast at regjeringa vil fremja innovasjon gjennom offentlege nyskaffingar.

Fleirtalet i komiteen, dvs. regjeringspartia, vil peika på at denne målsetjinga er følgd opp seinare av mange fleire tiltak, m.a. leverandørutviklingsprogram og vidareføring av Direktoratet for forvaltning og IKT, Difi, for å utvikla ein metodikk for korleis ein kan gjera innkjøp meir innovasjonsfremjande.

Ingen innkjøp er like, og omsynet til innovasjon er ikkje like relevant ved alle nyskaffingar. Spørsmålet vert då om det har kome fram nye opplysningar som gjer at saka bør takast opp att enda ein gong. Fleirtalet ser ikkje nye moment, og tilrår at saka «bifalles ikke».

Harald T. Nesvik (FrP) [15:18:52]: Dette er en sak som er fremmet i to forslag. Det ene forslaget går ut på å «legge frem en konkret og helhetlig strategi for Stortinget, som blant annet skal bidra til mer innovasjon og leverandørutvikling, og at strategien skal legges frem for Stortinget innen utgangen av» – det står riktignok – «2011.»

Nå har vel det for så vidt gått litt over tiden. Vi får nå se hvordan det går, men det burde nok stått 2012 der nå, i og med at man har kommet så langt som man har kommet.

Videre er det et forslag II, og det er det som går på å «styrke forbrukerinteressene ved å innføre en uavhengig konkurransenemnd for ankebehandling og konkurransesaker».

Saksordføreren redegjorde for så vidt på en grei måte ikke minst for flertallets syn, men det er jo nettopp resultatene av de tiltakene som man tidligere har varslet at man ville iverksette for å fremme innovasjon, knyttet til offentlige innkjøp, vi mangler. Man kan si at man har gjort både det ene og det andre, men det hjelper altså ikke så lenge du ikke kan vise til noen målbare resultater som har gått i riktig retning.

Da blir det spesielt at saksordføreren sier at flertallet har falt ned på ikke å gå videre, og stemmer imot dette, fordi man allerede har vedtatt ting som skulle virke. Jammen de virker ikke, og da er det jo nettopp på tide at Stortinget tar den debatten. Stortingets oppdrag til regjeringen er jo at regjeringen fremmer en strategi for Stortinget, slik at vi da kan debattere det her. Da kan regjeringen fremme sin strategi, og ikke minst vise hvordan dette har fungert, eller faktisk ikke har fungert – for det er dessverre realiteten. Derfor er forslagene fremmet.

Når det gjelder å innføre en uavhengig konkurransenemnd for ankebehandling, er det nettopp for å få til et klarere skille enn det vi har i dag, for å være sikret at nettopp den behandlingen som skjer, skjer på en best mulig måte, og sikrer det konkurransemessige i disse sakene.

Det er viktig å ha med seg at det offentlige har innkjøp på over 400 mrd. kr. Det er enorme summer vi snakker om. Da skulle det jo bare mangle at man ikke også i denne sal ville se litt på hvordan disse innkjøpene gjøres. Hvordan kan man være med på å skape mer innovasjon gjennom disse ordningene? Hvordan kan man få dem mer effektive slik at næringslivet kan være med på den konkurransemessige biten på en bedre måte, og innretningen der, og slik at skattebetalernes penger brukes mest mulig effektivt?

På denne bakgrunn tar jeg opp de to forslagene som er inntatt i innstillingen på side 3.

Presidenten: Da har representanten Harald T. Nesvik tatt opp de forslagene han refererte til.

Svein Flåtten (H) [15:22:31]: Dette er et veldig viktig forslag som alle opposisjonspartiene står samlet om. Det er viktig for forbrukerne, det er viktig for dem som opererer i markedet med offentlige anskaffelser.

400 mrd. kr – som forrige taler snakket om – er et meget stort marked. Det krever en helhetlig tilnærming til anbudssystemet, og det etterlyses av dem som opererer i næringen. Da må man ha en tilnærming hvor man sier noe om hvordan også små og mellomstore bedrifter i større grad kan komme i posisjon til å vinne anbud, hvordan offentlige etater kan få hevet sin kompetanse, og ikke minst hvordan man kan bruke ressursene bedre på offentlige anbud. Sammenligninger med EU-systemet viser jo at vi bruker atskillig mer ressurser her hjemme enn det som gjøres ellers.

Så er også anskaffelser viktig som virkemiddel for mer innovasjon. Dette store markedet – stimulert på riktig måte – vil selvfølgelig kunne bidra til betydelig innovasjonsaktivitet, særlig hvis man får mer konkurranse og et større mangfold av aktører. Derfor er det viktig med en strategi for å utvikle disse leverandørene.

Det er riktig at saken har vært avvist tidligere, men det å snakke om konkurranse må vi aldri slutte med, og det kommer opposisjonen ikke til å slutte med. For dette er viktig for veldig mange deler av samfunnet.

Jeg skal ikke bruke mer tid enn dette. Jeg henviser til de merknadene som Høyre er med i. Jeg tar opp forslagene som vi, som sagt, står sammen med hele opposisjonen om. Så ber jeg om at årstallet endres til 2012 i forslag nr. 1 i innstillingen, slik også representanten Nesvik har bedt om.

Presidenten: Da er det registrert enda en gang, for sikkerhets skyld.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [15:25:01]: Som tidligere nevnt, kjøper offentlig sektor i Norge inn varer og tjenester for rundt 400 mrd. kr årlig. Målet med lov om

offentlige anskaffelser er å bidra til økt verdiskaping i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser. Alle anskaffelser skal baseres på forretningsmessighet og likebehandling.

Jeg oppfatter at komiteen og Stortinget deler forslagsstillernes engasjement for innovasjon gjennom offentlige anskaffelser. Vi deler også ønsket om en forutsigbar og pålitelig konkurransepolitikk. Til forskjell fra flertallet i denne saken mener imidlertid Kristelig Folkeparti at det er behov for en mer offensiv holdning når det gjelder justering av praksis og regelverk.

EU-kommisjonen har nylig kartlagt hvor mye byråkatti konkurranseutsetting skaper i alle EU- og EØS-land. Norge er langt fra best i klassen. EU fant at norsk konkurranseutsetting skaper en ekstrautgift på 4 pst. av oppdragsverdien, noe som tilsvarer 16 mrd. kr. Vi bruker altså 16 mrd. kr på å bestemme hvem som skal gjennomføre oppgavene og kontrollere hvordan de gjør det. Gjennomsnittlig innkjøpskostnad for Europa ligger på 1,4 pst., som er godt under halvparten av det Norge bruker. Storbritannia, som har lang erfaring med profesjonelle anskaffelser, bruker bare 0,7 pst. av midlene til innkjøp. Her er det altså stort forbedringspotensial og mye penger å spare på å gjøre ting annerledes. Direktoratet for forvaltning og IKT har nøkternt anslått at det kan effektiviseres med minimum 5 pst. innenfor gjeldende regelverk. Dette utgjør minst 20 mrd. kr hvert år til et bedre tjenestetilbud. I denne sammenheng er det interessant å merke seg kommunalminister Liv Signe Navarsetes uttalelser til Klassekampen 9. september, hvor hun sier at regjeringen diskuterer å lempe på konkurransereglene. Hun sa samtidig at Senterpartiet ønsker å presse på for å heve anbudsgrensen opp til EU-nivå.

I sitt svarbrev til Stortinget av 18. oktober 2010 uttaler statsråd Aasrud at det nå er «et tydelig skille i konkurranseloven mellom den normale faglige behandlingen av klagesaker og de sakene der konkurransepolitiske hensyn må vike for andre hensyn.» Men dette er ikke noe nytt. Også i tidligere lovverk skulle konkurransehensynet veies mot andre samfunnshensyn. Det oppsiktsvekkende i statsrådets svar er at hun åpenbart mener at regjeringen er bedre egnet til å foreta avveininger mellom ulike politiske mål enn det en uavhengig nemnd ville være. Kristelig Folkeparti mener at dette er å åpne for rene partipolitiske avgjørelser, og tror en uavhengig nemnd ville vært bedre egnet til å foreta en faglig god avveining mellom ulike politiske mål.

Kristelig Folkeparti er opptatt av innovasjon og leverandørutvikling i anbudsprosessene, og stiller seg bak de forslagene som fremmes i salen i dag. Jeg skulle ønske flertallet også ville slutte seg til, men håper i alle tilfelle at regjeringens positive formuleringer til forslaget intensjon vil bli fulgt opp i handling fremover.

Statsråd Rigmor Aasrud [15:28:51]: Ingen skal være i tvil om at regjeringen deler forslagsstillerne og komiteens engasjement for en helhetlig anskaffelsespolitikk som ivaretar innovative løsninger og leverandørutvikling.

Innledningsvis vil jeg si at anskaffelsesregelverket og

kravet til kunngjøring av offentlige kontrakter er viktig både for det offentlige og for næringslivet. Dette er et regelverk som gjennom konkurranse skal bidra til effektiv ressursbruk og økt verdiskaping i samfunnet. Det skal også bidra til at det offentlige kjøper riktig kvalitet til riktig pris. Konkurranse er et viktig virkemiddel for å nå målet om en god og rimelig vare og tjeneste, samtidig som man stimulerer innovasjon og leverandørutvikling.

Det er også bakgrunnen for at regjeringen i St.meld. nr. 7 for 2008–2009, Et nyskape og bærekraftig Norge, og i St.meld. nr. 36 for 2008–2009, Det gode innkjøp, slo fast at den ønsker å fremme innovasjon gjennom offentlige anskaffelser.

Dette er senere blitt fulgt opp med flere konkrete tiltak. For det første har Nærings- og handelsdepartementet bevilget penger til Difi for å fremme innovasjon i anskaffelser og å gjennomføre kompetansehevende tiltak. '

For det andre har mitt departement og Nærings- og handelsdepartementet bevilget midler til leverandørutviklingsprosjekter i regi av KS og NHO. Dette prosjektet har kommet godt i gang, og departementet har tildelt prosjektet ytterligere støtte. Hagen-utvalget som ser på innovasjon i helsesektoren, har nylig lagt fram sin innstilling, og det er et godt bidrag til å øke innovasjonen i helsesektoren.

Forslagsstillerne foreslår en gjennomgang av anskaffelsesregelverket for å sikre mer innovasjon og leverandørutvikling. Her vil jeg presisere at anskaffelsesregelverket ikke er til hinder for å ivareta hensynet til innovasjon. Med riktig formulering av konkurransegrunnlaget kan det offentlige overlate til markedet å foreslå innovative løsninger. Jeg understreker imidlertid at ingen anskaffelser er like. Hensynet til innovasjon er viktigere når man anskaffer helseteknologi, programvare og energiløsninger enn når man kjøper penn og papir.

Representantene foreslår videre å innføre en uavhengig nemnd for klagebehandling av konkurransesaker. Jeg vil presisere at konkurransesakene følger av konkurranseloven og ikke av lov om offentlige anskaffelser, noe som noen av innleggene tidligere kunne tyde på. Forslaget om å innføre en uavhengig nemnd har vært til behandling flere ganger uten å få flertall, og jeg ser ikke noen grunn til å innføre dette nå.

Først vil jeg presisere: Konkurransetilsynet er ikke politisk styrt. Konkurransetilsynet er et faglig uavhengig organ, og jeg kan ikke påvirke enkeltsaksbehandlingen der. Departementet kan ikke instruere tilsynet i behandling av enkeltsaker, og departementet er ikke klagemyndighet i kartellsaker eller i saker om misbruk av dominerende stilling som er så alvorlige at de ilegges overtredelsesgebyr. Slike saker må bringes inn for domstolene, og regjeringen og Stortinget har ingen mulighet til å overstyre saksbehandlingen. Tine-saken er et eksempel på det.

Slik ordningen er i dag, er mitt departement klageorgan for tilsynets vedtak i bl.a. fusjonssaker. Sist vi hadde en fusjonssak til behandling i Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, var i 2009. Da stadfestet vi Konkurransetilsynets vedtak. Politisk overprøving av klagevedtak må skje i statsråd, og det har bare skjedd to ganger – i 2005 og 2006. Denne delingen skiller tydelig mellom fag-

lig klagebehandling og politisk overprøving og bidrar til å styrke tilliten til den faglige klagesaksbehandlingen. Dette gjør at regjeringen kan gripe inn og tillate en fusjon hvis det er gode politiske grunner, som å bevare arbeidsplasser eller føre en aktiv landbrukspolitik.

En uavhengig nemnd vil ikke være egnet til å gjøre politiske avveininger der det er behov for det. De politiske vurderingene vil skifte med hvilket politisk flertall som styrer storting og regjering til enhver tid. Det er – i henhold til loven – legitimt å gjøre slike avveininger. Jeg tror det er viktig at vi lar konkurransemyndighetene konsentrere seg om de faglige vurderingene, sånn systemet er i dag, og at vi politikere gjør de avveininger av mer samfunnsmessig karakter vi mener er riktige.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:33:57]: Selve hovedhensikten med en uavhengig konkurransenemnd er nettopp at man ikke skal gjøre politiske avveininger i en nemnd, det sier jo seg selv. Men det er ikke det mitt spørsmål skal gå på.

Mitt spørsmål skal nemlig gå på det som har med innovasjon og innkjøp å gjøre. Statsråden var i sitt innlegg inne på hva man hadde bevilget penger til for å få disse tingene til – etter at stortingsmeldingen ble behandlet. Mitt spørsmål til statsråden er følgende: Hva har skjedd konkret? Hvilke målbare resultat har man da fått på plass etter at disse tiltakene som regjeringen selv hevder man har fremmet, har blitt iverksatt – både knyttet til Difi og ikke minst innenfor helsesektoren? Jeg vil be om at statsråden redegjør for det her og nå: Hvilke konkrete resultat kan man vise til?

Statsråd Rigmor Aasrud [15:34:50]: Innenfor helsesektoren tror jeg det er ganske lett å finne mange gode eksempler på innovative løsninger. IT-løsningene på Ahus og St. Olavs Hospital er i verdensklasse. Det eksporteres til mange land. Dette skyldes at man har kunnet få til gode samarbeid mellom dem som utvikler IKT-løsningene, og dem som bruker dem. Innenfor f.eks. ordninger med elektronisk fakturering er Norge godt i gang med å lage helt nye løsninger. Vi ser det på Altinn, der vi får levert produkter som er helt i verdensklasse. Norge er blant de aller beste landene i verden når det gjelder IKT-løsninger for næringslivet. Det er en rekke tiltak som er utviklet som det offentlige har god nytte av, som har skjedd i nært samarbeid med leverandører og det offentlige. Det gleder meg å se alle som møter opp på konferanser og work shop-er som arrangeres av NHO og KS for å bidra til enda mer innovasjon i offentlige sektor.

Svein Flåtten (H) [15:36:02]: Klagenemnda for Offentlige Anskaffelser er et viktig instrument for myndighetene når det gjelder dette området. Høyre har bevilget 3 mill. kr ekstra i sitt budsjett, nettopp fordi vi visste at rammene der var trange. Den nye lederen står nå frem og sier at man enten må gå ned på kjernevirksomheten eller redusere antall ansatte i sekretariatet. Jeg vet ikke hva som

egentlig er verst. På spørsmålet om grunnen til at de får budsjettkutt, svarer Rieber-Mohn at det er gåtefullt. Kan statsråden oppklare gåten for meg?

Statsråd Rigmor Aasrud [15:36:44]: I budsjettet har KOFA fått økt sin bevilgning med 2 mill. kr. Men det er riktig at KOFA gjennom flere år har hatt prosjektmidler for å kunne ta unna noe av etterslepet. Det er en ubalanse mellom pågangen og saker til KOFA og den kapasiteten KOFA har. Vi ser at det er en rekke saker som flyttes over til KOFA, som ikke burde ha vært der. Det brukes mye saksbehandlingskapasitet på saker som ikke burde ha vært fremmet for KOFA. Derfor har jeg også varslet både i mitt brev til komiteen her og i statsbudsjettet at det er behov for å gå gjennom rammevilkårene og systemene rundt KOFA. I tillegg ligger det en sak i Stortinget nå som går på håndhevelsesdirektivet, som også vil avlaste KOFA noe, i saksbehandlingen i tiden framover.

Presidenten: Replikordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 1689)

Sak nr. 6 [15:37:45]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Henning Warloe om virkemiddelapparatet for næringsutvikling og innovasjon (Innst. 108 S (2011–2012), jf. Dokument 8:149 S (2010–2011))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på tallerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:39:09] (ordfører for saken): Jeg skal prøve å være kort og ikke dra i gang noen stor og prinsipiell debatt i denne saken.

Representantene bak Dokument 8:149 S tar opp en del viktige problemstillinger knyttet til Innovasjon Norge og SIVA og viktigheten av at man går grundig inn i disse sakene – det er bl.a. med bakgrunn i en tidligere rapport fra Riksrevisjonen knyttet til Innovasjon Norge.

Imidlertid er det slik at vi tidligere i dag i forbindelse med budsjettet har omtalt dette, og vi har også fått varslet at regjeringen vil komme med en sak om dette. Det ble også varslet i forkant av budsjettet at man vil foreta en evaluering og gjennomgang av Innovasjon Norge og SIVA.

Mindretallet i komiteen, representantene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, ønsker å få slått fast at dette skal skje i løpet av vårsesjonen 2012. Jeg håper statsråden kan si noe mer om hva slags tidsperspektiv han tenker på når det gjelder denne saken, for i proposisjonen står det «i 2012». Man trenger litt tid, og man trenger å få kommet i gang med dette.

På denne bakgrunn tar undertegnede opp mindretallsforslagene, nr. 1 og nr. 2, som er tatt inn i innstillingen på side 3. Ikke minst ser vi virkelig fram til at statsråden kommer med denne saken til Stortinget. Det er viktig – det er snakk om enorme summer – for hvordan vi skal kunne bruke disse midlene på en best mulig måte.

Jeg har nå prøvd å holde mitt innlegg på en rolig og avbalansert måte og gitt saklig informasjon om hva dette dreier seg om. Det burde ikke være nødvendig med en lang debatt om dette.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp de forslag han refererte til.

Ingrid Heggø (A) [15:41:23]: Det har lenge vore kjent at Nærings- og handelsdepartementet har gjennomført evalueringar av Innovasjon Norge og Selskap for industrivekst, SIVA, for å få svar på om dei måla som er sette for Innovasjon Norge og SIVA vert oppnådde på ein god og effektiv måte. Begge evalueringane vart ferdigstilte i løpet av andre halvår 2010, og deretter vart desse sende på breie, opne høyringsrundar.

Evalueringane – og høyringsinnspela – gjev viktige innspel til ei vidare utvikling av desse to verkemiddelaktørane, slik at dei i endå større grad enn i dag kan tilpassa seg næringslivet sine framtidige utfordringar og bidra til å nå målet om nyskaping og lønsam næringsutvikling.

Det er òg sett i gang fleire utgreingar i etterkant av at evalueringane vart leverte, både ein samfunnsøkonomisk analyse av næringspolitiske verkemiddel overfor reiselivsnæringa, ei evaluering av Innovasjon Norge si utverksemd, og ein gjennomgang av den økonomiske berekrafta i SIVA sine innovasjonsselskap.

Hausten 2010 vart det oppretta eit nytt system for betre resultatmåling av midlane som er løyvde til reiseliv over statsbudsjettet.

Vi raud-grøne er tydelege på at det er viktig at Innovasjon Norge har ein målstruktur som speglar det selskapet faktisk skal gjera, òg når det gjeld BU-midlane, og at det er oppfyljinga av desse måla som selskapet faktisk skal verte målt på.

Forslagsstillarane tek opp spørsmålet om verkemiddelapparatet si evne til å gå inn i ulike typar store, nasjonale satsingar. Denne påpeikinga er gjort av dei fleste av oss raud-grøne både i etterkant her og rundt om i landet på konferansar. Vi er einig i at dette vert eit viktig spørsmål i tida framover.

Eg vil i denne samanhengen vise til nærings- og handelsministeren sitt svarbrev av 27. juni 2011, der han seier at vi over tid både må sørgja for å ha gode generelle virkemidlar som gjev den rette stimulansen i dei «vanlige tilfellene», og i tillegg ha eit system som gjev anledning til å

mobilisera tilstrekkelege ressursar dersom solide faglege vurderingar tilseier at det i enkelte tilfelle er samfunns- og bedriftsøkonomisk lønsamt med offentleg støtte til større prosjekt.

Det vert frå forslagsstillarane si side vist til Riksrevisjonen sin omtale av Innovasjon Norge. Eg vil her påpeika at kritikken frå Riksrevisjonen gjaldt spesielt selskapet si måloppnåing med omsyn til vekstkraft i distrikta og departementa si oppfølging av måloppnåing i innovasjonsprogramma.

I evalueringa av SIVA konkluderer evaluator med at SIVA sine aktivitetar verkar regionalt utjamnande og er i tråd med hovudmålsetjinga for selskapet. Evaluator peikar likevel på at det er behov for å avklara korleis finansieringa av selskapet sine innovasjonsaktivitetar skal organiserast i tida framover. Det vert no gjennomført ei supplerande utgreiing knytt til organisering og finansiering av ulike typar innovasjonsselskap som ein del av oppfølginga av evalueringa.

Også vi raud-grøne ser fram til den varsla stortingsmeldinga og vil påpeika at kunnskapsinnhenting og evaluering tek tid viss ein skal gjera det ordentleg.

Eg høyrer til dei som synest det er triveleg å diskutera innovasjon og forenkling, men eg vil likevel påpeika at mange av representantframlegga er handsama ganske mange gonger, berre med ei lita endring i ordlyden. Kanskje kunne vi brukt ressursane på ein meir tenleg måte for næringslivet i framtida.

Svein Flåtten (H) [15:45:11]: Jeg oppfatter at forrige taler føler seg litt brydd av at det er så mange Dokument 8-forslag fra opposisjonen, og at de ikke inneholder så veldig mye nytt. Jeg aner vel også at man synes man blir mast på i en del sammenhenger, ikke minst i flertallsmerknaden som sier at man ser frem til meldingen, men påpeker at kunnskapsinnhenting og evaluering tar tid, som det heter. Ja, opposisjonens rolle er å sørge for at det ikke tar for lang tid. Jeg kan forsikre representanten Heggø om at det er enhver opposisjonspolitikers rolle, og det må man lære når man kommer dit.

Innovasjon Norge forvalter store verdier. Det er en av grunnene til at vi presser på dette. For den situasjonen vi er i, og som vi har drøftet flere ganger i dag, om urolighetene ute i verden, som også etter hvert når norsk næringsliv, er det viktig at vi bruker disse midlene på en målrettet måte, at de går til nyskaping, til innovasjon, til å styrke Bedrifts-Norge over hele landet.

Til dette med de store nasjonale satsingene: Ja, det er viktig at man får med seg både det og det som er i det små. Det er et faktum at ikke bare Riksrevisjonen, og ikke bare Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité, har anførsler når det gjelder Innovasjon Norges virksomhet. Veldig mange som jeg møter fra næringslivet, føler også at de støtter mot et system som ikke fungerer godt nok. Det er greit nok at ikke alle skal få sine søknader innvilget, men en må få en følelse av at her har man et virkemiddelapparat som fungerer for de forskjellige.

Jeg vil ikke gjøre noe annet enn å tiltre saksordførers utmerkede arbeid og utmerkede innlegg.

Irene Lange Nordahl (Sp) [15:48:05]: Innovasjon Norge og SIVA har viktige roller som tilretteleggere for næringsutvikling. Nærings- og handelsdepartementet har gjennomført evalueringer av Innovasjon Norge og SIVA for å få svar på om de målene som er satt for Innovasjon Norge og SIVA, oppnås på en god og effektiv måte. Begge evalueringene ble ferdigstilt i løpet av andre halvår 2010 og deretter sendt ut på brede, åpne høringsrunder.

Det er grunn til å minne om at Innovasjon Norges formål er å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Fra Senterpartiets side er det viktig å understreke viktigheten av at alle delene i målformuleringen til Innovasjon Norge er sidestilt. Det vil si at vektlegging av lønnsom næringsutvikling i hele landet og det å utløse distrikters og regioners næringsmessige muligheter har samme vektlegging som innovasjon, internasjonalisering og profilering. I denne sammenheng er det viktig å ha med seg bakgrunnen for etableringen av Innovasjon Norge og historikken fra SND. Regional utvikling har hele tiden vært et premiss i virkemiddelapparatet, og Senterpartiet legger til grunn at dette vil stå sentralt for Innovasjon Norge også i den nye stortingsmeldingen.

SIVA har som hovedoppgave å bidra til vekst og utvikling av næringslivet i distriktene, og evalueringen av SIVA konkluderer med at SIVAs aktiviteter virker regionalt utjevne og er i tråd med hovedmålsettingen for selskapet. Vi har over lang tid sett en rekke eksempler på bedrifter og bedriftsetableringer der SIVA har spilt en aktiv rolle som tilrettelegger.

Jeg finner grunn til å stille spørsmål om hvor Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil med virkemiddelapparatet. Er det slik at disse partiene vil ta bort den regionale dimensjonen i virkemiddelapparatet? Hvis det er slik, mener jeg det er viktig at et slikt syn kommer klart fram, slik at næringslivet i hele landet vet hva disse partiene virkelig står for. Jeg har møtt en rekke representanter for næringsforeninger og NHO-kontor i landet vårt som er bekymret dersom den regionale dimensjonen skulle bli svekket i oppfølgingen av evalueringen av virkemiddelapparatet. Jeg vil også minne om at det foregår mye innovasjon i bedrifter i hele landet, både i byer og i distrikt. Her er kompetanse, forskning og utvikling av sentral betydning. For Norge som nasjon er det viktig å gi de innovative bedriftene som har en beliggenhet som gjør at de har mindre tilgang på kapital, et fortrinn i virkemiddelapparatet. Derfor mener Senterpartiet at det er viktig å opprettholde den regionale dimensjonen i virkemiddelapparatet også i den nye stortingsmeldingen.

Statsråd Trond Giske [15:51:09]: I tråd med saksordførers milde og forsonende tilnærming til saksbehandlingen tok jeg ikke engang med meg manuset opp. Jeg vil bare si at dette er en sak vi jobber med. Vi jobber etter mange av de dimensjonene som forslagsstillerne har i sitt Dokument 8-forslag. Ambisjonen er å få meldingen fram til Stortinget i løpet av vårsesjonen, slik at vi får behand-

let den i god tid, men vi har ikke varslet det ennå fordi vi vil være helt trygge på når vi kommer med det. Men målet er våren 2012.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 1690)

Sak nr. 7 [15:51:51]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen, Siri A. Meling, Ivar Kristiansen og Elisabeth Aspaker om tiltak for bergindustrien (Innst. 109 S (2011–2012), jf. Dokument 8:153 S (2010–2011))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Per Roar Bredvold (FrP) [15:52:58] (ordfører for saken): Dokument 8:153 omhandler tiltak for bergindustrien. Denne saken har bl.a. sitt utspring i en sak fra Høyre i 2010 om en strategi for norsk bergindustri. Da uttalte en samlet næringskomité følgende:

«Komiteen er enig i at det er stort behov for å meisle ut en samordnet politikk for bergverksnæringa, der hensynene til sysselsetting, verdiskaping og miljøhensyn til avveid slik at næringa kan videreutvikles på en bærekraftig måte. Komiteen er kjent med at verden er på vei inn i en utfordrende situasjon når det gjelder tilgang til nødvendige geologiske ressurser, og at det er stor etterspørsel etter en rekke metaller på verdensbasis.»

For mange er bergindustrien bare noe som er der, men næringen sysselsetter ca. 5 500 mennesker. Den omsetter for ca. 11 mrd. kr, hvorav det eksporteres for ca. 6,6 mrd. kr. Det er kanskje ikke de aller største tallene, men når man vet at det finnes verdier for anslagsvis 1 500 mrd. kr, ser man at med de rette grepene er dette en næring som kan vokse betraktelig.

Det er ingen tvil om at etterspørselen etter disse varene alltid vil være der, da det finnes en rekke forskjellige typer råvarer, alt fra grus og sand til små, edle steiner, som har en helt annen verdi.

Komiteen mottok et brev fra statsråd Giske hvor det vises til SkatteFUNN og diverse skattespørsmål. Det er ofte store investeringer innenfor denne bransjen. Derfor er bl.a. formuesskatt en belastning for næringen. Brevet viser bl.a. til evalueringen av skattereformen og at regje-

ringen ikke vil arbeide videre med dette på det nåværende tidspunkt.

Komiteen er positiv til at det bevilges midler til kartleggingsprogrammet Mineralressurser i Nord-Norge. Komiteen mener også at dette bør gjelde for resten av Norge hvor dette har et potensial. Regjeringspartiene viser også til tidligere nevnte brev i sine merknader og ser fram til en nasjonal strategi, men dette vil de redegjøre for selv, vil jeg tro.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet er noe mer utålmodige og mener at det har gått altfor lang tid fra saken var i Stortinget i 2010, til saken kommer tilbake. Regjeringen tar sikte på at dette skal skje våren 2012. De mener selvfølgelig det er positivt at det nå vises til et tidspunkt i saken, men som sagt, det kan virke som om ting tar tid.

Det er nesten uante muligheter til både inntekter og arbeidsplasser direkte til næringen. Det er også mange positive ringvirkninger. Det er ofte ute i distriktene arbeidsplassene er få og fraflyttingen økende, men med en positiv satsing vil denne trenden kunne snu.

Jeg registrerer også at flere store utenlandske firmaer er interessert i å satse i Norge, spesielt i nord. Dette viser at fremtidsutsiktene for næringen absolutt er til stede. Samme tendenser ser man i Nord-Sverige hvor det sattes enormt, og hvor distriktene blomstrer igjen.

Når alt dette positive sies, må man også legge merke til den skepsis man får fra enkelte andre næringer, bl.a. fra reindriften og fra reiselivet. Det debatteres bl.a. om det samiske folks rettigheter m.m. Også enkelte miljøverninteresser er skeptiske. Dette er problemer som må tas på alvor, men Fremskrittspartiet er positiv til at dette kan løses til alles beste.

Med dette fremmer jeg de fellesforslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet.

Presidenten: Da har representanten Per Roar Bredvold tatt opp de forslagene han refererte til.

Arne L. Haugen (A) [15:57:16]: Jeg blir skikkelig glad hver gang politikere tar opp temaer knyttet til mineral- og bergverksnæringen. Denne gangen er det fire kolleger fra salen som har fremmet forslag for å bidra til utvikling av mineralnæringen i Norge. Det synes jeg er grunnleggende positivt.

Så viser jeg til vår felles komitémerknad fra i fjor der vi stod sammen om behovet for å meisle ut en samordnet nasjonal politikk for næringen. Det har jeg tillit til at regjeringen er i full gang med, og jeg viser i den forbindelse til statsrådets brev av 17. oktober i år om dette.

Det er imidlertid viktig at debatten om mineral- og bergverksnæringen også beveger seg ut av denne sal. Dette må ikke bli en debatt bare for spesielt interesserte. Dette må være en debatt som engasjerer bredt, og med et bærekraftperspektiv. Vi må ha en kunnskapsbasert tilnærming til spørsmål som planlegging og konsekvensutredninger, miljø, teknologi, deponering av avgangsmasser osv. Det vil alltid være noen negative konsekvenser av bergverksdrift. Det er det viktig å være åpen om.

Jeg synes det er veldig viktig og aktverdig at vi kan ta ut mineraler fra norske fjell på en miljømessig, etisk og moralsk forsvarlig måte, framfor å være avhengig av å importere de samme mineralene fra fattige land, kanskje med barnarbeid, og i hvert fall for oss, usle arbeidsforhold, som er sosialt helt uakseptable og uverdige. Vi må utvikle en mineralnæring i Norge med krav til høye standarder, som vi kan være stolte av. Den debatten som har vært så langt, viser at det er behov for kompetanse i alle ledd, ikke minst i diverse offentlige forvaltningsorganer.

Den nye mineralloven stiller strenge krav til kompetanse og adferd for den som skal i gang med bergverksdrift. Motstandere av denne type virksomhet er det som regel på vegne av miljøet. Det er for så vidt ikke rart, for mye av det vi holder på med i dag av opprydding i offentlig regi, er opprydding etter gruvedrift. Men dette er gruvedrift fra det forrige århundre, og da ble det ikke stilt miljøkrav i det hele tatt.

Moderne gruvedrift er noe helt annet. Lovverket stiller krav, man har en mer raffinert drift, man har kontroll med avgangen fra prosessene, og deponiene må være miljømessig akseptable. Fotavtrykket av denne næringen må være akseptabel i samfunnet. Det legger loven opp til, og slik må det bli.

Når det gjelder de fire konkrete forslagene som Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer, vil regjeringspartiene stemme mot dem, men vi er for å legge dette representantforslaget om tiltak for bergindustrien ved protokollen.

Frank Bakke-Jensen (H) [16:01:02]: Det er en tett kontakt med næringsaktører som har fått Høyre til å fremme forslag om nasjonal strategi for bergindustrien. Det var motivasjonen vår da vi gjorde det for snart to år siden, og det er motivasjonen for at vi engasjerer oss i denne saken nå.

Da vi for snart to år siden fremmet forslaget første gang, var det begrunnet i at vi oppdaget ganske mange konfliktlinjer i forholdet til finanslovverk, lete- og kartleggingsaktivitet, forholdet til andre næringer, som landbruk, reindrift, havbruk, fiskeri og sist, men ikke minst, reiseliv.

Lovvedtakene om mineralloven, naturmangfoldloven og den nye plan- og bygningsloven ga nye og store utfordringer for næringsaktører og kommuner.

Da Stortinget vedtok mineralloven, utløste dette betydelig støy fra både Sametinget og reindriftnæringen. Debatten rundt det samiske folks rettigheter i slike saker er viktig. Norges betydelige forpliktelser nedfelt både i Grunnloven og i internasjonale konvensjoner tilsier at dette er problemstillinger man ikke skal ta lett på. I tillegg er det stor motstand fra forskjellige miljøverninteresser når det gjelder denne typen drift. Det er derfor med forundring vi har registrert statsrådets uttalelser, at man nok skal bli enige i forhold til denne typen interesser. Vi mener vel kanskje det er å ta litt lett på det.

Nå er vi overbegeistret for at det er varslet en nasjonal strategi. Vi synes dette arbeidet er viktig, og det er et poeng med en slik strategi at den engasjerer bredt, engasjerer mange og du får en debatt ute i det åpne rom, så

vi sier oss fornøyd med den. Så har vi tillatt oss å ta med en del viktige poeng, som vi mener en sånn strategi må inneholde.

Representanten Arne L. Haugen sier at han har tillit til at regjeringen tar med alle de viktige tingene i en sånn strategi. Det er ikke for å være frekk, men det er vel kanskje sånn at denne representanten ikke har samme tilliten til at regjeringen husker alle de viktige tingene når de kommer med strategien. Derfor har vi fremmet forslaget, derfor har vi også fremmet innholdsmessig gode forslag. Vi regner med disse kommer med.

Irene Lange Nordahl (Sp) [16:03:24]: Mineraler er vårt nye arvesølv. Verdien av norske mineraler er anslått til 1 500 mrd. kr, og det er derfor viktig at vi sikrer oss muligheten til å ta ut de verdiene som ligger her. Ved flere anledninger er mineralnæringen framhevet som vår nye oljenæring. Med dette perspektivet mener Senterpartiet det er stort behov for å meisle ut en samordnet politikk for bergverksnæringen, der hensyn til sysselsetting, verdiskaping og miljøhensyn blir avveid, slik at næringen kan videreutvikles på en bærekraftig måte.

Det er stor etterspørsel etter mineraler på verdensbasis. Vi er kjent med at EU, Kina og USA er blitt stadig mer opptatt av å sikre stabil og langsiktig tilgang til mineraler og metaller for egen industri. Interessen for leting etter mineraler har økt over hele verden, også i Norge. Det er derfor svært viktig at Norge sikrer forutsigbare rammer for at mineralnæringen skal bli en ny og framtidsrettet næring her til lands.

Fra Senterpartiets side er vi opptatt av at vi her til lands tar en ledende posisjon i utviklingen av våre store, landbaserte geologiske ressurser. Vi ser derfor fram til den nye norske mineralstrategien som nå er under utarbeidelse.

Fra Senterpartiets side er vi opptatt av at landet trenger en ekspansiv mineralstrategi, som tar høyde for de store mulighetene som ligger i denne næringen. I dette ligger rammebetingelser for næringen, inklusiv mulighet til kapital i en oppstartfase. I tillegg bør en se på muligheten til å få på plass et minerallokomotiv, som kan være drivkraft for forskning, forvaltning og utvikling av leverandørindustri innenfor mineraler i Norge.

Jeg vil benytte anledningen til å vise til den satsingen våre naboer i øst, Sverige og Finland, gjør innenfor mineralnæringen og særlig i nord. Her foregår det en storstilt satsing på mineralnæringen, og det er sterk økning innenfor bl.a. utskipping av malm over havnen i Narvik. Her understrekes behovet for effektiv transport til norske isfrie havner, og det er viktig at dialogen med våre naboland blir fulgt opp i en helhetlig tilnærming til potensialet som denne næringen har, særlig i nord.

Det er ingen tvil om at mineralnæringen har et stort potensial her til lands. Jeg ser derfor fram til flere debatter om temaet i tiden framover – når de konkrete forslagene til tiltak blir debattert i den nye strategien.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [16:06:05]: Norge er et land med store mineralske ressurser og med lang erfaring og høy kompetanse innenfor gruvevirksomhet. Utvinning

og foredling av industrimineraler er en næring i vekst. Selv om det norske fastlandet har store mineralressurser, er det betydelig lavere leteaktivitet i Norge enn i andre nordiske land.

Kristelig Folkeparti er opptatt av å legge til rette for nye muligheter for industrivirksomhet. Mineralutvinning er en viktig nisje, og norske mineralressurser representerer et stort potensial for industrielle muligheter i Fastlands-Norge, ikke minst i distriktene. Både olje- og kraftressurser og for så vidt også andre naturressurser, som skog, fisk og landbruk, har en tydelig definert politikk og strategi. Vi har ikke tilsvarende for bergverksindustrien, selv om det også her ligger enorme ressurser.

Med dette forslaget gir Stortinget viktige innspill til den varslede strategien for mineralnæringen, som det tas sikte på å ferdigstille våren 2012. Kristelig Folkeparti støtter forslagsstillerne i denne saken. Vi er også glad for at regjeringen endelig vil legge fram en strategi om dette, men hadde aller helst sett en enda bredere behandling av saken i Stortinget, gjennom å få en helhetlig stortingsmelding om bergindustrien.

Vi har en urolig økonomisk situasjon på verdensbasis. Rammebetingelsene for norsk bergverksindustri påvirkes også av internasjonale forhold og vil ikke være helt upåvirket av dette.

Bergverksnæringen trenger gode rammebetingelser som kan stimulere til økt verdiskaping og lønnsomme bedrifter. Verdenshandelen fokuserer stadig sterkere på mineralske råstoffer. Skal denne næringen bygges opp, er det behov for statlige rammevilkår og virkemidler. For å få til økt satsing i Norge, og særlig i Nord-Norge, er kapitaltilgang viktig. Kristelig Folkeparti mener det bl.a. trengs tiltak som styrker egenkapitalen i kompetente eierskap, skattemessige incentiver til prosjektering og infrastrukturtiltak for å nå mineralforekomstene.

Jeg vil også understreke at det er viktig å sikre finansiering av opprydding, i forbindelse med både undersøkelses- og driftsfasen og ved avslutning av virksomheten. Bergverksindustrien bærer også med seg en del miljømessige utfordringer, som det er viktig å ta på alvor. Jeg vil også legge til at vi mener grunneierne må ha kontroll med forvaltningen av egne ressurser, og det skal varsles i forbindelse med leting før det settes i gang undersøkelser og utvinning.

Foreningen Norsk Bergindustri har i forbindelse med den varslede strategien bl.a. uttalt følgende:

«Et land som er rikt på oljepenger, men ikke vet å forvalte sine ressursrikdommer og industrielle verdikjeder – fordi man ikke trenger det – er et fattig land.»

Det er kloke ord. Selv om forslaget i dag ikke får flertall, tror jeg statsråden gjør klokt i å ta med seg de innspillene som ligger i innstillingen, og i debatten i dag. En skal ikke se bort fra at det også finnes visdom i denne sal.

Statsråd Trond Giske [16:10:00]: Jeg deler forslagsstillerens beskrivelse av Norge som et land med betydelige ressurser og at det er et potensial for økt verdiska-

ping og etablering av arbeidsplasser i hele Norge, basert på bærekraftig utvinning av mineralressurser.

Kartlegging av mineralressurser er et viktig innsatsområde med stor betydning for mineralnæringen. Sverige og Finland har foretatt geofysisk kartlegging av nesten hele sitt areal, mens vi i Norge har kartlagt rundt regnet 20 pst. av vårt landareal. Denne andelen vil regjeringen øke. Kartleggingsprogrammet for Nord-Norge, som startet opp i år, har en samlet ramme på 100 mill. kr over fire år. Programmet består av 75 pst. geofysisk kartlegging. Med disse midlene bruker Norges geologiske undersøkelse årlig i størrelsesorden 60–80 mill. kr på kartlegging av mineralressurser. I forbindelse med den kommende strategien for mineralnæringen vil vi vurdere behovet for en ytterligere styrking av kartleggingsinnsatsen.

Ansvar for å håndtere regelverket om konsekvensutredninger ved bergverksprosjekter ble overført fra Direktoratet for mineralforvaltning til kommunene i 2005. Det ble gjort for å integrere konsekvensutredningsprosessen i den kommunale planbehandlingen av bergverksprosjekter og hindre dobbeltarbeid. I ettertid har det vist seg at det i en del tilfeller kan være utfordrende å sikre en god og jevn kvalitet i konsekvensutredningsprosessene ved etablering av ny bergverksvirksomhet. Vi har fått tilbakemeldinger fra næringen om at den innretningen vi nå har, gir dårlig forutsigbarhet. Jeg mener det er nødvendig å se nærmere på hvordan vi kan sikre god kvalitet, likebehandling og forutsigbarhet. Dette er derfor ett av temaene vi vil vurdere nærmere i arbeidet med strategi for mineralnæringen.

Et stabilt, forutsigbart og enkelt skattesystem er en viktig rammebetingelse for norske bedrifter og deres eiere, også i mineralnæringen. Et effektivt skattesystem bidrar til god ressursbruk, mens unntak og særordninger for å støtte bestemte grupper, bransjer eller aktiviteter gjør skattesystemet mindre effektivt og mer komplisert.

Avskrivningsreglene skal gjenspeile driftsmidlenes faktiske verdifall. Samtidig bør man unngå å komplisere skattesystemet unødige. Også dette prinsippet er med på å skape stabile og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet. Spørsmålet om fritak for formuesskatt på arbeidende kapital har vært vurdert tidligere. Den diskusjonen går igjen i omtrent alle debattene vi har her i salen. I vår meldte regjeringen, i forbindelse med evalueringen av skattereformen, at den ikke vil arbeide videre med forslaget. Men jeg er ganske sikker på at debatten ikke er lagt død med det. Jeg mener det er viktig å bidra til næringslivets forsknings- og utviklingsinnsats. Alle prosjekter som tilfredsstillende kravene i lov og forskrift, vil innenfor SkatteFUNN ha rett til skattefradrag for godkjente kostnader til forskning og utvikling. Ordningen er teknologi- og bransjenøytral ved at alle foretak står overfor de samme kriteriene, og prosjekter innenfor bergindustrien vil bli vurdert på linje med prosjekter i andre bransjer.

Alminnelig bedriftsorientert produktutvikling uten forskningspreg omfattes ikke av SkatteFUNN, og herunder er det presisert i SkatteFUNN-forskriften, som ett av flere eksempler, at «kartlegging av og leting etter mineralske forekomster, naturressurser eller lignende» ikke er omfattet «med mindre det dreier seg om å utvikle nye eller for-

bedrede metoder og teknikker». På den bakgrunn stilles det ikke større krav til bergindustrien enn til andre næringer. Det synes ikke naturlig å foreslå endringer i SkatteFUNN for at bergindustrien skal ha en annen skattemessig behandling enn andre bransjer.

Regjeringen har varslet at vi skal lage en egen strategi for mineralnæringen. Det viser hvor stor vekt vi legger på det potensialet vi har her. Norge ble til dels bygd på mineralressurser. De siste 40 årene har vi selvsagt bygd på tilsvarende ressurser – da under havbunnen. Mye av vår geologiske kompetanse, mange dyktige mennesker, jobber i olje- og gasssektoren. Men det betyr ikke at vi skal glemme de ressursene som finnes på land. Derfor har regjeringen en offensiv strategi for å møte disse mulighetene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [16:14:15]: Før var det nærmest fritt fram for bergverk og lignende næringer. I dag har vi mange regler og reguleringer, og mye av dette er vi nok enig i alle sammen, nettopp for å ta vare på naturen og få et fornuftig uttak av det som finnes i naturen.

I forbindelse med denne saken har det vært en del skepsis, bl.a. fra reindriftsnæringen – noe fra reiseliv og fra miljøverninteresser også, selvfølgelig. Som jeg sa i innlegget mitt, har jeg en tro på at vi skal klare å løse disse problemene – hvis det er noen problemer. Men kan statsråden redegjøre litt for hvordan vi skal møte skepsisen når det gjelder dette, slik at vi fullt ut kan utnytte den verdien – 1 500 mrd. kr – som forefinnes, og kanskje det er enda mer også, for den saks skyld?

Statsråd Trond Giske [16:15:07]: Mineralnæringen eller gruvedriften i Norge har et – vil jeg si – velfortjent dårlig rykte. Det skyldes, som bl.a. representanten Haugen var inne på, at i gamle dager fantes det dårlig – eller ingen – lovgivning og regelverk for hvordan man håndterte miljøproblemer. Man visste vel kanskje heller ikke hva slags miljøproblemer som kunne forekomme. Det var selvsagt også slik at store gruveselskaper satte i gang, kanskje med forholdsvis lite dialog eller hensyn til lokalbefolkningen, enten det var urbefolkning eller andre.

Dette har vi rettet på i dag. Vi har forsterket og forbedret lovgivningen på området, både når det gjelder dialog, når det gjelder kommunens involvering, og når det gjelder bl.a. avsetning av midler til å rydde opp i miljøet etter at man er ferdig med driften. Så her har bransjen selv, sammen med myndighetene, en stor jobb å gjøre med å kommunisere at moderne bergverksdrift er noe helt annet enn det det historisk har vært.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed avsluttet.

Heidi Greni (Sp) [16:16:33]: Bergverk og utvinning av våre rike mineralressurser har tradisjonelt vært en sterk næring i Distrikts-Norge. Det har vært hjørnesteinsbedrifter i mange kommuner, og mange samfunn er rett og slett bygd opp på grunn av gruvedriften, f.eks. Bergstaden Røros. Delvis knapphet på mineralressurser på verdensba-

sis har gjort at vi de siste årene har hatt stabilt høye priser på verdensmarkedet. Stadig flere av disse forekomstene registrert i Norge er nå drivverdige. Bergverk vil bli en viktig næring i Norge også i årene framover. Jeg tror dette kan bli vår nye oljenæring.

Innlands-Norge henger på mange måter etter når det gjelder næringsutvikling. De har av naturlige årsaker ikke fått ta del i verken oljeeventyret eller oppdrettseventyret. Bergverksnæringen sysselsetter i dag omtrent 5 500, og de omsetter for 11 mrd. kr. Verdien av påviste forekomster av norske mineraler så langt er anslått til om lag 1 500 mrd. kr. Med de rette rammebetingelsene ligger det med andre ord uante muligheter for verdiskaping og utvikling i innlandet.

Med færre gruver i drift minsker fagmiljøet i og kunnskapen om næringen og dermed også interessen fra kapitalsterke miljøer. I min hjemkommune Holtålen er det i likhet med i mange andre områder i landet påvist store drivverdige mineralforekomster. Ressursene er kartlagt, og kommunen har opprettet Hessjøgruva AS. Vi har jobbet målrettet lenge for å få dette på plass, men det er en liten kommune, og vi klarer ikke å skaffe til veie oppstartkapital.

Jeg ønsker meg derfor et mineralstatoil på land, en tilsvarende løsning for bergverksindustrien som for oljevirk-somheten. En aktør med offentlig eier ville ha sikret oss nasjonal råderett over disse viktige naturressursene. Det ville ha gitt oss muligheten til å utnytte ressursene på en slik måte at store deler av profitten ville ha gått til å videreutvikle velferdssamfunnet, og det ville ha sikret næringsutvikling i næringsfattige småkommuner i innlandet. En aktør med offentlig eier- og risikokapital kunne ha gitt de samme effektene inn i mineralbransjen som vi har sett i petroleumsindustrien, der Norge langt på vei er verdensledende – effekter innenfor både leverandøring, forskning, utvikling, utdanning og annen lokal regional aktivitet.

Senterpartiet ser et stort behov for å få på plass en strategi for bergverksnæringen der hensynet til sysselsetting, verdiskaping og miljø samordnes for å få en bærekraftig utvikling av næringen. Vi er opptatt av at vi her til lands tar en ledende posisjon i utviklingen – også innenfor bergverk. Vi ser derfor fram til den nye mineralstrategien som er under utarbeidelse.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7. (Votering, se side 1690)

Sak nr. 8 [16:19:48]

Innstilling fra næringskomiteen om eksportfinansiering (Innst. 138 S (2011–2012), jf. Prop. 34 S (2011–2012) og Prop. 42 S (2011–2012))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 10 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 25 minutter, Fremskrittspartiet 15 mi-

nutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på takerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Terje Aasland (A) [16:20:51] (komiteens leder og ordfører for saken): Denne saken om eksportfinansieringen er usedvanlig viktig. Bakgrunnen og behovet for å forsterke finansinstitusjonenes soliditet så vi ikke minst bl.a. i forbindelse med siste finanskrise. Det å bedre finansinstitusjonenes soliditet og handlekraft og dermed muligheten til å gjennomføre en betjening av ikke minst næringslivet, som en har fokusert på i dag, er avgjørende viktig.

Med kapitaldekningsdirektivet som et bakteppe, nettopp for å bedre soliditeten og øke stabiliteten og forutsigbarheten, blir dette med andre ord avgjørende viktig.

Det er også bakteppet for den saken vi nå behandler. Som en konsekvens av dette var det nødvendig å vurdere situasjonen knyttet til Eksportfinans, som den finansinstitusjonen som har gitt ulike finanstilbud til eksportindustrien, herunder de subsidierte fastrentelånene som er håndtert på vegne av staten. Valget sto i realiteten mellom to muligheter. Den ene var å oppkapitalisere Eksportfinans, et forhold som ville krevd betydelig kapitalinnsats også fra de øvrige eierne, eller som nå foreslått: å lage en egen statlig ordning.

Da komiteen hadde høring om denne saken, kom det veldig tydelig fram gjennom høringen en sterk tilslutning til det å etablere en egen statlig ordning. Det ble understreket at den ville være mer robust, mer solid, mer forutsigbar og ville kunne håndtere volum i eksportindustrien og de behovene som ligger der, på en langt bedre måte enn hva en kunne gjennom en oppkapitalisering av Eksportfinans.

På denne bakgrunn er jeg glad for at en enstemmig komité sto bak innstillingen. Jeg har også lyst til å rette en stor takk til komiteen i denne saken for å legge til rette for en dynamisk behandling av saken. Samtidig vil jeg også rette en takk til næringsministeren for utfyllende svar på komiteens spørsmål i sakens anledning.

Jeg tror at i prosess har vi kommet fram til en løsning samlet sett for overgangsordningen, i påvente av den permanente ordningen for et framtidig eksportfinansieringstilbud, som er godt plassert i forhold til det behovet eksportindustrien måtte ha.

Jeg har lyst til å understreke noen poenger som har framkommet gjennom komiteens behandling. Det ene er at den nye ordningen må inneholde tilstrekkelig fleksibilitet og konkurransedyktighet i forhold til hva eksportindustrien i Norge har vært vant til gjennom Eksportfinans. Mye tyder på at det kan vi få gjennom den nye ordningen. Likeledes er en nå glad for at en i den tiden vi nå går inn i, i påvente av en permanent ordning, ikke setter tak for øvre ramme når det gjelder tilsagn. Vi vet at det er noe forskjell mellom det å gi tilsagn og det som blir innvilget

i lån, og derfor er det ikke å sette en øvre ramme for til-sagn nå særdeles viktig. Vi i flertallet forutsetter også videre at regjeringen nå har – skal vi si – tilstrekkelige fullmakter for å håndtere situasjonen fram til en permanent overgangsordning er på plass.

Skulle det vise seg at det dukker opp uforutsette ting nå, er flertallet veldig tydelig på at da er det fullt ut akseptabelt at en kommer tilbake igjen til Stortinget på en egnet måte for å presentere eventuelt det, dersom det skulle oppstå.

Så når det gjelder den permanente ordningen, er vi opp-tatt av at den skal kunne etableres så raskt som mulig. Jeg tror det er viktig hvis en kan framskynde etableringen ut fra det som ligger i saken, men at en har en veldig tyde-lig framdrift i etableringen av den permanente ordningen, for å få den på plass så raskt som mulig, nettopp for å understreke forutsigbarheten knyttet til en ny og framtidig ordning.

Likeledes vil jeg understreke at hvis en kommer i en situasjon hvor en får slutført drøftingene som nå pågår med ESA om markedsrenter og rentefastsettelse i henhold til den permanente ordning, må det også gjøres gjeldende for overgangsordningen.

Avslutningsvis tror jeg det er grunn til å understreke at den ordningen vi nå ser konturene av, gjennom det som tegner seg som et bilde for den permanente delen, kan være en svært god løsning for Norge og ikke minst for eksportindustrien. Jeg har tidligere sagt at jeg mener at i hvert fall ryggdekningen for den statlige ordningen som vi nå etablerer, kan være av verdens beste klasse. Den bør kunne konkurrere på et godt nivå, og jeg tror det er et godt utgangspunkt for den videre situasjonen og den videre framveksten knyttet til eksportindustrien i Norge.

Harald T. Nesvik (FrP) [16:26:53]: Denne saken kan vi velge å behandle på flere måter. Den ene måten kan være at vi velger utelukkende å diskutere den overgangsordningen som vi nå har liggende til behandling, eller vi kan ta hele løpet fram til en ny permanent ordning skal være på plass. Jeg skal velge en slags mellomlanding her, og jeg skal si litt om prosess og ikke minst litt om forventninger og saksbehandlingstid.

Dessverre må jeg få lov til å innlede med å si at denne saken vitner om dårlig politisk håndverk. Jeg skal begrun-ne det med saksmengden og måten vi har fått saken be-handlet på. Først fikk man inntrykk av – eller det ble klart sagt fra om – at Norge ikke kunne få unntak fra kapi-taldekningsdirektivet. Det fikk man vel ut i en høring på forsommeren eller på våren. Videre har man prøvd å få vite: Hvorfor kan ikke Norge få et unntak? Per dags dato kan jeg enda ikke se å ha fått dokumentert at det ikke var mulig for Norge eller for Eksportfinans å få et unntak fra direktivet.

Når man har hørt senere begrunnelser, har man der gått fra å si at det ikke var mulig, til at man har fått en reto-rikk nå som nærmest går på at det ikke var ønskelig å ha den prosessen. Da begynner jeg å lure på hva som var den egentlige beveggrunnen til at vi står i den situasjonen vi gjør nå. Man vet at en rekke andre lands tilsvarende fi-

nansinstitusjoner har fått unntak. Da stiller jeg meg spørs-målet: Når EUs egne lands institusjoner har fått unntak fra dette direktivet, hva er det da som ligger til grunn i EØS-avtalen som gjør saken spesiell for Norge, men ikke for de selskapene i EU-landene som har fått unntak? Det er enda ikke godtgjort, og det er enda ikke dokumentert.

Vi fikk oss først forelagt Prop. 34 S, og så kom end-ringsproposisjonen til den samme, gjennom Prop. 42 S. Så har vi hatt en rekke forskjellige brevvekslinger fram og tilbake for å prøve å få rede på hva som er den fak-tiske stoda. Hva er den faktiske situasjonen? Hvordan vil den nåværende ordningen komme på plass? Og hva vil innholdet i den bli?

Hele komiteen har sluttet seg til og sagt at når vi først er kommet i denne ulykksalige situasjonen, må vi finne en løsning på det. Da er nok den ordningen som er vars-let, knyttet til statliggjøringen – man har da et større spenn som man kan jobbe etter når det gjelder beløp – den beste. Men vi får se når vi får den endelige saken fremlagt for Stortinget, hvordan dette skal bli organisert.

Så bare en liten visitt til statsråden, som sier at det ikke var mulig å få på plass et unntak. Det var det vi ble møtt med til å begynne med. Da er det interessant å se at bl.a. Norges Rederiforbund har fått foretatt en vurdering via et advokatkontor nettopp for å se på om det ville vært mulig å få et unntak. Der kom man til en annen konklusjon enn det regjeringen selv kom til. Det får vi bare ta til etterretning.

Det viktigste er at vi får på plass en løsning for bedrif-tene. Jeg tror det var den 18. november det ble kalt inn til pressekonferanse. Da skulle man få på plass en ordning som skulle redde situasjonen. Jeg håper statsråden kan iret-tesette meg hvis det ikke var den 18. november, men det er i hvert fall det som fremkom i de dokumentene som jeg har fått tilsendt.

Da fortalte man med brask og bram at nå har man fått på plass en overgangsordning, så nå har man reddet situa-sjonen. Så begynte kaoset – for det var ingen overgangs-ordning på plass. Man hadde ikke avklart situasjonen. Man hadde ikke rammene der, og man måtte selvfølgelig til Stortinget for å få pengene på plass. Det forbeholdet tok man, men man tok ikke forbehold der og da knyttet til hva som ville skje med de gamle lånene. Hvilken rentefast-settelse skulle man ha i denne overgangsordningen? Man hadde jo ikke sjekket det ut bl.a. med ESA. Man måtte i gang med en dialog for å se på hvordan disse tingene skul-le forvaltes og komme på plass. Så skjer selvfølgelig det fatale: Når man ikke hadde klart å få på plass et system, går ratingen til Eksportfinans skikkelig i kjelleren. Og da står vi i en situasjon uten ordninger til å kunne fange opp den situasjonen hvis folk ville kontrahere skip i en periode. Nå snakker jeg om det langsiktige. Heldigvis hadde man i hvert fall forlenget den overgangstiden til ut 2012, slik at det er på plass, og slik at disse ordrene som kom i spill, kunne inngås – jeg tror bl.a. det var fem skip som kom litt i spill. Det kom heldigvis på plass fordi man forlenget unntakstiden med ett år til, og det ble vel ut 2012.

Jeg håper statsråden kan få fortgang i prosessen med å få på plass den permanente ordningen. Det er viktig

å få avklart en del spørsmål knyttet til hvordan den nye selskapsordningen blir opprettet. Vil det bli via et særlovsselskap, eller skal det inn i andre ordninger, andre bestemmelser?

En annen ting som må avklares raskt, er hva som skjer med de ansatte og med den kompetansen de har. Videre har vi en ny problemstilling, og det gjelder fem selskap – tror jeg det er – som har lån som må opp til ny rentefastsettelse/finansiering etter 31. desember 2012. Fem selskap ligger da over grensen på 1,3 mrd. kr. Hva skjer med disse lånene? Problemstillingen knyttet bl.a. til ESA og rentefastsettelse har ikke vært et tema så lenge man har den ordningen med Eksportfinans som man har, for det er lån som er innhentet i det internasjonale markedet og prisfastsatt rentemessig ut fra den kapitalinnhentingen. Nå vil man møte andre problemstillinger, og derfor ber jeg i hvert fall om at statsråden raskt må avklare muligheten for at også den nye ordningen kan være med på å refinansiere en del av disse store som da går utover det beløpet som er der.

Jeg skal ikke bruke så veldig mye mer tid enn jeg allerede har gjort, men jeg vil utfordre statsråden på følgende område: Når vil en permanent ordning komme på plass? Vil det vedtaket som Stortinget i dag fatter, være tilstrekkelig for at overgangsordningen kan tre i kraft? Så vil jeg be statsråden om å redegjøre for om det var mulig å få et unntak, eller om det bare ikke var ønskelig å få et unntak fra kapitaldekningsdirektivet. Det er faktisk vesentlig ut fra den situasjonen vi er kommet opp i, om det rett og slett var slik at man sov i timen – for å bruke et uttrykk – og ikke så hvilke konsekvenser dette direktivet ville få for norsk næringsliv, eller om det var ønskelig eller ikke mulig å få unntak. Jeg vil be om at statsråden redegjør for disse tingene fordi det vil måtte følge denne saken videre når den skal opp til ny behandling, for da tror jeg det må være helt andre frister som ligger til grunn. Da håper jeg vi må få et helt annet beslutningsgrunnlag enn det vi har fått per nå, slik at Stortinget kan fatte et vedtak, ikke som en framtidig permanent overgangsordning, men slik at vi får på plass en permanent ordning. Jeg regner med at det var en forsnakkelse fra komiteens leder at det skulle være en permanent overgangsordning. La oss håpe vi får en permanent ordning, og at vi ikke får flere av disse situasjonene her.

Jeg tar opp det forslaget som Fremskrittspartiet har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Flåtten (H) [16:37:44]: La meg først få takke saksordføreren, komiteens leder, for ledelsen av saken – som han selv kaller for dynamisk. Jeg har sjelden vært borti så dynamisk saksbehandling. Så skjønner jeg godt hans litt forsiktige inngang til denne saken, selv om han avslutter med å kalle den for verdens beste ordning. Det kan godt hende at den kan bli det, det vet vi ikke. Det vi vet, er at denne prosessen aldri kan bli verdens beste, snarere tvert imot.

Vi slutter oss til forslaget her uten reservasjoner, for

dette er en meget viktig sak for norsk eksportindustri. Men vi slutter oss overhodet ikke til den måten saken har vært håndtert på. Det har vært vanskelig for norsk eksportindustri, for bedriftene som har skullet forholde seg til det, det har vært vanskelig for selskapet Eksportfinans, hvor staten er en eier, og også for andre finansinstitusjoner som er eiere. Det har medført nedgraderinger – fra en til en som var enda verre. Det har medført litt vaklende tillit i finansmarkedene. Det har flertallspartiene også vært opp-tatt av i saksbehandlingen her og bedt regjeringen være oppmerksom på.

Dette er veldig alvorlig – altså saksbehandlingen om det skulle være slik at det at den norske regjeringen og den norske staten gikk inn og bakket opp en ny ordning den 18. november i år, etter relativt kort tid skulle medføre at de internasjonale markedene mistet tillit til noe den norske stat måtte oppfattes å være en garantist for. Det er en merkverdighet for oss som står så ofte på denne talerstolen og snakker om det begrepet som alle kjenner – og som jeg nesten ikke vil nevne – nemlig «verdens rikeste land». Men det er et faktum at nedgradringen kom trass i det.

Det er ingen grunn for meg å bruke tid på å gjenta den samme kritikken som representanten Nesvik har fremmet herfra. Jeg slutter meg til store deler av den, både i form og for så vidt også i kraft – selv om det ikke er mulig for meg. Den er meget berettiget, det er det ingen tvil om.

Så et par bemerkninger rundt dette. Det er helt tydelig at regjeringen har manglet gjennomføringskraft i denne saken helt fra dag én, helt fra begynnelsen da man ikke gikk inn for å søke om unntak. Ordningen har slik sett, selv etter 18. november, aldri fungert fullt ut, slik som man ga markedet inntrykk av. Man har rett og slett rotet det til for seg selv. Det som nå gjenstår, er det som representanten Nesvik har pekt på – jeg tror også komiteens leder var inne på det – at nå er det én ting som teller, og det er å få fart på prosessen og at vi er sikre på at prosessen bærer dit den skal.

Jeg må si at jeg tar gjerne imot flere saker fra regjeringen, men da skal det være en stringent sak for å få prosess, ikke for å reparere på prosesser som ikke har fungert.

Jeg må også knytte en bemerkning, som representanten Nesvik ikke var inne på, til samarbeidet med styret i Eksportfinans. Jeg synes det er ganske merkelig at man har henvist til børssensitivitet når man ikke kunne informere styret – kanskje ikke mer enn én times tid før man gikk inn – og, jeg skal ikke bruke ordet kuppet, men i hvert fall overtok ordningen. Det er en merkverdighet med tanke på et styre som fra før av har et stort ansvar, og som håndterer store børsnoterte selskaper som sine låntakere. Det skjønner jeg egentlig ikke noe av.

Så tilliten i kapitalmarkedene er svekket rent generelt. Vi etterlater Eksportfinans, med de forpliktelsene de fortsatt har, i en vanskelig situasjon. Dette har vi stilt spørsmål om når det gjelder eventuelle misligholdssituasjoner. Jeg skal ikke male mer på det, men jeg syntes det var klokt av statsråden å sende redegjørelsen, som han gjorde i går ettermiddag, om hvordan situasjonen ble vurdert i forhold til mislighold fra Eksportfinans' side. Det var ikke noen

avlysning av problematikken, men det var i hvert fall en veldig klar og veldig nyttig informasjon til Stortinget, som man hadde behov for, for å vise oss hva som egentlig var situasjonen. Hvis ikke kunne man fort fått en oppfatning om at vi ikke hadde fått alle informasjoner. Det har vi skrevet i våre merknader. Jeg vil gjerne også understreke at jeg forutsetter at uansett hvilken prosess som kommer fremover, forutsetter jeg at Stortinget og komiteen har fått all den informasjonen som har vært nødvendig, om alle de områdene som jeg her har vært innom, og kanskje særlig det siste, om situasjonen for Eksportfinans som selskap. Det er avgjørende viktig. Det må ligge fast for en eventuell fortsettelse.

Da har også jeg greid å forkorte aftenen litt for dem som kommer etter.

Alf Egil Holmelid (SV) [16:37:16]: Som dei føregående talarane har vore inne på, er dette ei veldig viktig sak. Kapitalvare er ein viktig del av norsk eksport. Gode garantiordningar og gode låneordningar er derfor avgjerande for norsk eksportindustri. Store delar av norsk industri er avhengige av desse ordningane. Dei hjelper bl.a. leverandørindustrien og verftsindustrien. Det er bransjar som for tida er inne i ei positiv utvikling med god ordretilgang. Det er derfor viktig at vi har konkurransedyktige eksportfinansieringsordningar, slik at bedriftene kan dra nytte av den positive utviklinga i marknaden. Derfor er det viktig at vi held oppe godt tempo i det vidare arbeidet med denne saka. Vi har fått klare meldingar frå mange bedrifter om kor viktig eksportfinansiering er for å dra i land store kontraktar.

Den internasjonale finansmarknaden fekk ei krise i 2008, og det avslørte svikt i det internasjonale finanssystemet. Manglande regulering skapte ei alvorleg krise som kasta mange ut i arbeidsløyse og fattigdom. Derfor blei det sett i gang eit omfattande internasjonalt arbeid for å styrkje soliditeten i finansinstitusjonane.

Som ein del av dette arbeidet har EU innført nye reglar. Eit resultat av dei nye reglane er ei øvre grense for kor mykje Eksportfinans kan vere eksponert mot kvar enkelt kunde. Denne avgrensinga vil svekkje verdien av eksportfinansieringsordninga og vere uheldig for norsk eksportindustri.

På denne bakgrunn er det viktig for regjeringa å etablere ei god eksportfinansieringsordning som ikkje blir ramma av dei nye reglane i EU og i EØS. Ein samla komité konstaterer at ein ikkje har lykkast i å få på plass ei tilfredsstillande oppkapitalisering av Eksportfinans. Fleire høyringsinstansar har også peika på at oppkapitalisering av Eksportfinans ikkje ville vere ei tilstrekkeleg stabil ordning.

SV er derfor glad for at regjeringa no fremjar forslag om ei eksportfinansieringsordning i statleg regi, og at denne ordninga skal vere på plass 1. juli. Dette er ei ordning som vil vere robust, som er konkurransedyktig, og som har brei støtte i dei aktuelle næringane.

Samtidig er det viktig å etablere ei overgangsordning som kan dekkje dei aktuelle behova fram til ei permanent ordning er på plass. Vi er inne i ein periode med stor usik-

kerheit på den internasjonale finansmarknaden. Derfor er det ekstra viktig at overgangsordninga skaper nødvendig ro om eksportfinansieringa.

Den spente situasjonen i den internasjonale finansmarknaden har ført til ein del medieoppslag om Eksportfinans. Det er viktig at regjeringa følgjer denne utviklinga nøye og sikrar stabilitet i det vidare arbeidet.

Det er stor aktivitet i dei bedriftene som treng eksportfinansiering, som eg har vore inne på tidlegare. Derfor er det positivt at det i tilleggsproposisjonen ikkje blir sett ei øvre ramme for tilsegn om CIRR-sertifiserte lån. Det er også viktig at det i overgangsperioden blir lagt vekt på å ta vare på den kompetansen som finst på dette området, som er veldig spesialisert, og som fleire av talarane tidlegare her i dag har vore inne på.

Som eg sa innleiingsvis, er konkurransedyktig eksportfinansiering viktig for store delar av norsk eksportindustri. Det er derfor gledeleg at vi no får på plass ei god og berekraftig ordning som har brei støtte.

Irene Lange Nordahl (Sp) [16:41:18]: Det har den senere tid vært stor oppmerksomhet knyttet til eksportfinansieringstilbud for norsk næringsliv. Dette er et viktig tema for store deler av norsk industri, og det er derfor viktig at vi har gode ordninger på plass.

Fra Senterpartiets side er vi opptatt av å sikre videreføringen av et konkurransedyktig eksportfinansieringstilbud til norsk eksportnæring, og vi støtter derfor forslaget fra regjeringen om å opprette en eksportfinansieringsordning i statlig regi.

Regjeringen foreslår at det skal opprettes en overgangsordning for å sikre norske bedrifter et konkurransedyktig eksportfinansieringstilbud. Ordningen foreslås opprettet med umiddelbar virkning.

I kjølvannet av finanskrisen i 2008 ble det satt i gang et omfattende internasjonalt arbeid for å styrke finansinstitusjoners soliditet, og i denne forbindelse ble EUs regelverk for store engasjementer for kredittinstitusjoner skjerpet.

Det nye EU-direktivet øker kravene til kapitaldekning bak Eksportfinans' utlån og reduserer utlånstørrelse per søker. Det nye regelverket og markedets reaksjoner har ført til at Eksportfinans' evne til å yte et konkurransedyktig eksportfinansieringstilbud er sterkt redusert.

Regjeringen har ikke sett det som et reelt alternativ å søke om varig unntak fra regelverket for Eksportfinans. På denne bakgrunn foreslår regjeringen å opprette en eksportfinansieringsordning i statlig regi.

Fra Senterpartiets side støtter vi som sagt at en slik ordning opprettes, og understreker betydningen av at ordningen blir fleksibel og konkurransedyktig. Fram til en permanent ordning er opprettet, vil det være behov for en midlertidig overgangsordning. En slik overgangsordning foreslås etablert i samarbeid med Eksportfinans.

Fra Senterpartiets side vil jeg understreke at det er viktig at den nye statlige eksportfinansieringsordningen skal være robust, pålitelig og kostnadseffektiv, og sikre norsk eksportindustri gode, forutsigbare og konkurransedyktige vilkår.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [16:51:17]: La meg først si at Kristelig Folkeparti støtter regjeringens forslag om at det skal opprettes en overgangsordning med en lånebevilgning på 30 mrd. kr for norsk eksportindustri. Det er svært viktig at norske eksportbedrifter får konkurransedyktige finans tjenester.

Bakgrunnen for saken er imidlertid alvorlig for den sittende regjeringen. Manglende initiativ og muligens også manglende vilje til å prøve ut muligheten for et varig unntak fra kapitaldirektivet brakte Eksportfinans i en uholdbar stilling i markedet. Det er verdt å minne om at regjeringen var kjent med situasjonen for Eksportfinans allerede senhøstes 2010, og at både Finanstilsynet og to uavhengige juridiske rapporter slo fast at det kunne være mulig med et slikt unntak, men at et slikt alternativ aldri ble forsøkt benyttet.

Eksportfinans ble i løpet av høsten 2011 nedgradert av internasjonale ratingbyråer, mistet sine konkurransefortrinn og havnet etter hvert i en situasjon hvor de ikke lenger kunne yte konkurransedyktige eksportfinansieringstilbud til norske bedrifter.

Regjeringen må bære ansvaret for at norsk eksportindustri i lang tid levde i uvisshet om hva de kunne tilby sine kunder ved kontraktsinngåelser, og på den måten mistet forutsigbarhet, konkurransekraft og mulige kontrakter.

Regjeringens løfte fra 18. november 2011 om at overgangsordningen som ble kunngjort samme dag, og skulle tre i kraft umiddelbart, er fortsatt ikke trådt i kraft. Eksportfinans har fortsatt ikke kunnet ta opp sine normale tilbud til kundene. Den vedvarende usikkerheten har medført ytterligere nedgraderinger av selskapet, betydelige verdindeganger for obligasjonseierne og spredt usikkerhet internasjonalt om validiteten av den norske stats intensjoner og garantier for selskapet. Den fortsatte nedgraderingen av selskapet er problematisk for lån som allerede er etablert i selskapet, og det er et faktum at det er norske myndigheter som har ansvaret for at denne situasjonen har oppstått.

Kristelig Folkeparti forutsetter at allerede etablerte lån i Eksportfinans vil bli videreført på en måte som sikrer aktørene konkurransedyktig finansiering i hele lånets løpetid, slik at disse ikke tvinges til en uforutsett refinansiering med påfølgende økte kostnader. Dessuten må regjeringen nå bidra til å gjenopprette kapitalmarkedenes tillit til selskapet.

Kristelig Folkeparti er opptatt av at den unike kompetansen på eksportfinansiering som finnes i Eksportfinans, må sikres. Ytterligere unødige forsinkelser i overtagelsesprosessen som bidrar til tap av slik kompetanse, vil være uakseptabelt.

Det hefter dessverre fortsatt usikkerhet ved videreføringen av Eksportfinans' låneprodukt i statlig regi. En videreføring innebærer en CIRR-ordning, kombinert med opsjon på markedsrente, fast eller flytende, og proposisjonene gir ingen tydelig anvisning på hvordan markedsrenten skal fastsettes. Kristelig Folkeparti forutsetter at det blir etablert mekanismer som fastsetter en markedsrente, slik at denne oppfattes som korrekt markedsprising og gir trygghet for de kommersielle aktørene.

Kristelig Folkeparti mener at regjeringen må finne an-

ledninger, på en bedre måte enn man har gjort så langt, til å skape mer tillit i det internasjonale finansmarkedet om at endringene i Eksportfinans vil skje uten at selskapets investorer får noe økt risiko. Dette kan skje ved at regjeringen gir tydelige erklæringer og garantier for at en slik risiko ikke vil kunne oppstå.

Til slutt: Kristelig Folkeparti forventer at regjeringen vil benytte alle virkemidler, slik at det ikke skapes diskontinuitet i finansieringsordningene.

Statsråd Trond Giske [16:55:51]: La meg først si at jeg er glad for at en samlet komité støtter forslaget om å opprette en eksportfinansieringsordning i statlig regi.

Eksportfinans har hittil stått for en stor del av eksportfinansieringen i Norge gjennom forvaltningen av den statlig subsidierte ordningen for fastrentelån som er regulert i OECD, også kjent som CIRR-lån eller 108-lån. Selskapet yter også lån på kommersielle vilkår både til prosjekter som kvalifiserer for CIRR og andre lån.

I kjølvannet av finanskrisen i 2008 ble det satt i gang et omfattende internasjonalt arbeid for å styrke finansinstitusjoners soliditet. Som en del av dette arbeidet er EU-regelverket for store engasjementer for kredittinstitusjoner skjerpet, og vi har også satt inn tiltak i Norge.

Et av spørsmålene i debatten er om vi kunne eller burde ha søkt om unntak. Dette er Finansdepartementets domene, og finansministeren har svart på disse spørsmålene i ulike sammenhenger i Stortinget, bl.a., så vidt jeg husker, i spørretimen. Han har vel svart at alt er i og for seg mulig å forhandle om rundt EØS-avtalen, det finnes vel ingenting som er umulig å forhandle om, men at det var veldig lite sannsynlig at man kunne nå fram med et unntak, og at det heller ikke var ønskelig. Som sagt, dette er det Finansdepartementets sak å vurdere og å svare på.

Hvis Eksportfinans skulle ha tilfredsstillt det nye regelverket for store engasjementer, måtte foretaket ha blitt oppkapsitalisert for å kunne fortsette med samme størrelse på utlån som ikke er garantert av staten gjennom GIEK. Det lyktes ikke Eksportfinans og de største eierne å komme fram til en slik oppkapsitaliseringsplan, og jeg vil understreke at vi lot Eksportfinans ha god tid på å snakke med eierne sine. Staten var også mer enn villig til å delta med sin 15 pst. andel av en slik oppkapsitalisering som eierskapet vårt skulle tilsi, men det var altså ikke mulig å finne en løsning som sikret en tilsvarende god finansiering for eksportbedriftene. La meg bare understreke det også, at for oss har én ting vært overordnet, og det er hensynet til eksportbedriftene. Det er dem disse ordningene er til for, og det er dem også de nye ordningene først og fremst skal ivareta.

På den bakgrunn er det regjeringens vurdering at eksportbedriftenes muligheter best kan sikres ved å opprette en statlig eksportfinansieringsordning for prosjekter som kvalifiserer for CIRR-finansiering. Opsjonen på å kunne velge renter på kommersielle vilkår framfor renter fastsatt av OECD skal fortsette i den statlige ordningen. Det er riktig, som det er sagt i debatten, at her må man forholde seg til ESA-rente. Der må vi gå i en dialog for å finne den fleksibiliteten som er nødvendig, og det sier seg selv at den dialogen ikke er fullført.

Forslaget som i dag behandles av Stortinget, dreier seg først og fremst om en overgangsordning fram til en permanent statlig ordning er på plass. Overgangsordningen vil bli organisert i samarbeid med Eksportfinans, men staten vil stå som motpart i tilsagn og ved utbetalinger av lån. Det er foreslått en lånebevilgning i denne perioden på 40 mrd. kr. I tillegg er det foreslått at man ikke skal ha noen øvre ramme for nye tilsagn til bedriftene.

Overgangsordningen kan først tre i kraft når alle vedtak i både Stortinget og Eksportfinans' styre er på plass. Det sier seg selv, man trenger bevilgningsfullmakt fra Stortinget for å dele ut statlige penger. For at bedriftene skal bli minst mulig påvirket av denne overgangen, har regjeringen meddelt overfor Eksportfinans at staten, med forbehold om Stortingets samtykke, kan overta lån fra Eksportfinans som utbetales i tiden fram til alle formalitetene er på plass. Eksportfinans har, på bakgrunn av dette, fortsatt å utbetale lån til prosjekter som representerer et eksportvolum på flere milliarder kroner. Forhandlingene om overgangsavtale med Eksportfinans er i slutfasen, og man har også, så vidt jeg er orientert om, gitt et nytt tilsagn. Så samtlige opposisjonspartier, tror jeg, var på talerstolen og sa at det ikke er noen overgangsordning – at det er et vakuum – og at man verken får tilsagn eller penger. Det er feil, og hadde disse opposisjonspolitikere vært statsråder, hadde de feilinformert Stortinget. Det er en alvorlig sak. Det burde være alvorlig, også når det kommer fra opposisjonen, særlig fordi det skaper en usikkerhet hos dem man påstår man skal hjelpe – nemlig eksportbedriftene. Det er etter min informasjon ikke én eksportbedrift som ikke har fått eksportfinansiering på grunn av diskusjonen rundt Eksportfinans. Vi må slutte med å skape den utryggheten! Det er utrygghet nok i det europeiske markedet, om ikke opposisjonen skal sette sitt parti foran landet.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag om en permanent statlig ordning og de budsjettmessige konsekvensene av dette. Organisasjonsformen må nøye vurderes. Regjeringen vil arbeide for at denne ordningen skal være på plass senest 1. juli neste år. Vi er i prosessen med å oppnevne et interimsstyre, som vil få en sentral rolle i arbeidet med å organisere den permanente statlige ordningen.

Nærings- og handelsdepartementet har allerede startet dialogen med Eksportfinans om overføring av berørte ansatte. Arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse vil bli lagt til grunn. Dette vil forhåpentligvis bidra til å sikre at den statlige ordningen kan bli tilført den unike kompetansen Eksportfinans har bygget opp innen dette feltet, slik hele komiteen er opptatt av.

Jeg har notert meg at komiteen i spørsmål til departementet, og i innstillingen, har omtalt forhold knyttet til eventuelle erklæringer av mislighold fra obligasjonseierne i Eksportfinans. Som jeg har svart komiteen, er det vanskelig å spekulere om en slik hypotetisk situasjon, men la meg likevel på generelt grunnlag si litt om hva en misligholdssituasjon dreier seg om.

Eksportfinans har innlån i internasjonale finansmarkeder. En vesentlig del av finansieringen skjer ved obliga-

sjonslån. Disse lånene reguleres gjennom avtaler mellom Eksportfinans og obligasjonseierne. I avtalene er det klausuler som gjør at obligasjonseierne i visse situasjoner kan heve avtalen og kreve umiddelbar innløsning av obligasjonene. For et særskilt, konkret obligasjonsprogram kan dette påberopes dersom Eksportfinans stanser, eller truer med å stanse hele eller vesentlige deler av sin virksomhet, og dette i tillegg er til vesentlig skade for obligasjonseiernes interesser – litt avhengig av hvordan disse obligasjonslånenes klausuler er utformet. For å forsikre meg om at vi har den siste mulige informasjon tilgjengelig for Stortingets debatt i dag, ba jeg Eksportfinans redegjøre for status med hensyn til mulig mislighold. Selskapet orienterte således i går om at de hadde fått flere juridiske vurderinger av sine låneprogrammer. De har allerede konkludert med at det ikke har inntrådt en situasjon som har gitt rett til heving. Eksportfinans sier at de heller ikke har mottatt noen erklæring i noen av sine låneprogrammer om at det skulle ha oppstått en slik situasjon.

Eksportfinans' redegjørelse er oversendt Stortinget, og jeg har ikke vurderinger som avviker fra det selskapet gir uttrykk for. Men la meg også presisere her: Kontraktene mellom Eksportfinans og obligasjonseierne er et selskapsanliggende som selskapets styre og ledelse har ansvaret for – ikke staten. Vi har ikke vært en del av kontraktene, vi har ikke sett kontraktene, vi har ikke diskutert kontraktene. Disse er inngått av Eksportfinans. Vi eier 15 pst. av selskapet, og er ikke engang største eier i selskapet. Dette er selskapets ansvar. Så er det sånn at vi har en seks måneders oppsigelsestid på de 108-ordningene vi har i Eksportfinans. Det har vi alltid hatt, og det er den vi nå tar i bruk. Det har vært kjent når hvert eneste obligasjonslån har blitt inngått. Så hvis det er skapt usikkerhet om Eksportfinans' situasjon, skyldes det i hvert fall ikke staten, for vi har gjort det vi har rett til etter kontrakten. Vi sier at vi nå vil lage en egen ordning, vi avslutter vårt kontraktsmessige forhold med Eksportfinans. Men likevel sier vi at Eksportfinans skal håndtere overgangsordningen, Eksportfinans er viktig for oss, og vi har et eierskap i Eksportfinans som vi også skal ivareta.

Jeg må si det er ganske oppsiktsvekkende at opposisjonen i sine merknader skriver – senest nå sa Kristelig Folkeparti det, men alle tre partiene skriver det – at det nå er viktig at

«regjeringen i den videre fremdrift av saken bruker sin autoritet til å gjenreise den internasjonale tilliten til at Eksportfinans kan stå ved sine inngåtte forpliktelser i nedbyggingsfasen med staten i ryggen».

Hva betyr det? Betyr det at vi skal gi statlige garantier for hele Eksportfinans' innlånsportefølje for obligasjoner på 120 mrd. kr – eller hva det er? Betyr det at vi skal si at dette er en privat institusjon – som alle andre banker som vi har eierskap i, eller ikke har eierskap i – som vil ha en helt annen garanti fra staten enn andre? Ja, vi har tiltak i finansnæringen når det er problemer, enten vi stiller opp med kredittlinjer eller vi gjør andre ting – vi har til og med overtatt banker når det har vært nødvendig. Men jeg vil gjerne at opposisjonen utdypet det punktet – hva man egentlig mener med at man skal stille «med staten i

ryggen» for en privat eksportfinansieringsinstitusjon, som hovedsakelig har private eiere.

Men la meg i all julefordragelighet si at jeg likevel er veldig glad for at komiteen slutter seg til forslaget. Med den informasjonen man nå har, må det vel bety at vi står solidarisk ansvarlige for dette vedtaket.

Dag Terje Andersen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [17:06:22]: Først av alt vil jeg be statsråden om å lese referatet fra mitt innlegg. Der kom det nemlig fram at vi viser til overgangsordningen. Men fra det tidspunktet, 18. november, da man – jeg holdt på å si – kom fram på pressekonferansen og fortalte at man hadde på plass en overgangsordning, så var ikke alle tingene i orden. Så jeg vil be om at statsråden leser referatet, så kan det hende han kan komme tilbake til det.

Mitt spørsmål til statsråden er følgende: Når var det Nærings- og handelsdepartementet ble oppmerksom på hvilke konsekvenser dette kapitaldirektivet ville gi, knyttet til Eksportfinans og deres kunder? For man kan få inntrykk av at det skjedde på høsten – eller at man da først ble gjort oppmerksom på hva slags konsekvenser dette ville kunne få, da man gikk fra 6,8 til 1,3 mrd. kr i garantier til et enkelt selskap. Jeg ber om at statsråden redegjør for når Nærings- og handelsdepartementet ble oppmerksom på konsekvensene av dette.

Statsråd Trond Giske [17:07:27]: Det at de nye kapitalkravene fra EU ble gjeldende for Eksportfinans, og at det var kjent lenge før høsten 2011, ligger jo i sakens natur ved at Eksportfinans faktisk hadde fått en midlertidig unntaksordning. Hvordan skulle man gi en unntaksordning til Eksportfinans i 2011 hvis man ikke hadde kjent til at man trengte en unntaksordning? Det er jo helt åpenbart. Det er en selvfølgelig sammenheng. Så er det jo Eksportfinans og Ekportfinans' styres ansvar å gå i en dialog med eierne og finne ut hvordan institusjonen skal håndtere de nye kapitaldekningskravene. Det er jo ikke statens oppgave. Selv ikke som 15 pst. eier i Eksportfinans kan man skyve det ansvaret over på oss. Men vi sa: Vi er villige til å være med med vår andel og kanskje til og med diskutere det å være med på mer enn vår andel, men det var altså ikke mulig å finne en oppkapitalisering som holdt mål. Da må vi også ta ansvar for eksportbedriftene, og det er det vi gjør nå, gjennom en statlig ordning.

Men til referatet: Det står i innstillingen fra opposisjonspartiene at overgangsordningen «fortsett ikke er operasjonalisert», og det er feil.

Harald T. Nesvik (FrP) [17:08:41]: Så vidt jeg vet, har overgangsordningen forbehold om flere ting. Ett forbehold er Stortingets godkjenning. Det var ikke på plass på det tidspunktet, fordi bevilgningen ikke var gitt. Ergo var overgangsordningen da ikke en realitet, så det er hold i det referatet som står der.

Punkt to: Man hadde ennå ikke avklart forholdene knyttet til rentefastsettelsen med ESA – det var man i dialog om i henhold til informasjon fra departementet selv.

Jeg skal ikke dvele videre ved dette. Mine spørsmål til statsråden i oppfølgingen av dette er: Når anser statsråden at arbeidet med en permanent ordning vil kunne være på plass? En overgangsordning er kun midlertidig. Det er da fortsatt usikkerhet knyttet til selskapet Eksportfinans om hva som skal skje. Vil det bli et særlovsselskap? Vil det bli inkorporert hos noen andre, eller hva vil skje? Derfor er det viktig å få det på plass. Når vil en slikt sak komme?

Statsråd Trond Giske [17:09:45]: I og med at overgangsordningen skal være på plass til 1. juli, må den jo helst komme sånn at Stortinget får behandlet den før sommerferien slår inn – så det blir i løpet av vårsesjonen 2012.

Det er jo riktig at endelig overgangsordning ikke er på plass før Stortinget har gjort sitt bevilgningsvedtak. Men det er ikke det som står i innstillingen. Det som står, er at overgangsordningen «ikke er operasjonalisert», og det er feil. Det er gitt tilsagn, og følgende bedrifter har også fått utbetaling etter 18. november – som for øvrig var en helt korrekt dato fra representanten Nesviks side: National Oilwell, Kristiansand, STX Aukra, Aker – og National Oilwell i Kristiansand har jammen meg fått enda en utbetaling – og Kleven Maritime. Det er til sammen 2,2 mrd. kr utbetalt, så vi må slutte med å skape utrygghet hos de hundrevis av arbeidstakere som finnes i disse bedriftene, for pengene kommer, og ordningen fungerer.

Presidenten: Representanten Frank Bakke-Jensen er så langt siste inntegnede replikant.

Frank Bakke-Jensen (H) [17:10:59]: Salige er de siste!

Som det framgår av proposisjonen, legges det opp til at ESAs referanserente er «som gult» for renten på CIRR-favoriserte markedslån, og det er etablert kontakt med ESA om den nye eksportfinansieringsordningen. For å være litt «småklørete»: Det står at ESA i brev av 6. desember er bedt om å bekrefte departementets forståelse av hvordan renten skal fastsettes.

Nå var det jo sånn at man gikk ut med høye kneløft og festfyrverkeri allerede den 18. november og sa at alt var på plass. Hva er grunnen til at det tok tre uker å formulere spørsmålet til ESA om en så vidt viktig del? Vi er vant til at det ofte kan ta lang tid å få svar, men som oftest bruker det å gå rimelig greit å få sendt spørsmål.

Statsråd Trond Giske [17:11:47]: Jeg er nok redd for at den prosessen med ESA kan ta lengre tid enn at antall uker kan telles på et par hender, for å si det sånn. Det tar tid. Det som er uproblematisk akkurat nå, er at det ikke er så stor forskjell på CIRR-rente og markedsrente, så for låntakerne spiller det ikke så stor rolle. Så dette er nok et mer langsiktig spørsmål.

For å forklare problemstillingen: Når du har en statsinstitusjon, en statlig ordning for lån som skal være på markedsvilkår, må du passe på at det ikke ligger statsubsidie-

ring i det. Det gjør man ved å tagge den renten mot ESA-renten. Problemet med ESA-renten er at den normalt sett justeres bare én gang i året, og det blir for lite fleksibelt for en slik eksportfinansieringsordning, så der må vi finne fram til en god dialog. Danmark har institusjoner som har fått en mer fleksibel ordning. Danmark er underlagt nøyaktig det samme regelverket som oss. Så jeg vil tro at det skulle være mulig å finne praktiske løsninger på dette, men det krever nok en ganske omfattende dialog med ESA.

Frank Bakke-Jensen (H) [17:12:54]: Det var egentlig et rimelig greit svar.

Nå er det jo sånn at det at det ble gitt inntrykk av at alt var klart 18. november – at alt bare var velstand – slår litt sprekker etter hvert. Og det er komplisert, dette – det er vi også klar over.

Et lite spørsmål til statsråden: Vet han om andre mekanismer som gjør at vi etter hvert nå kanskje må sende flere brev, før vi får disse tingene på plass?

Statsråd Trond Giske [17:13:24]: Nei, OECD-regelverket er jo det som ligger til grunn for hele ordningen. Så må vi se på hvordan vi konstruerer denne nye institusjonen. Vi har jo ikke helt avklart om det skal være et særlovsselskap, eller om det skal være et statlig organ, eller hvordan vi gjør det. Det får vi ta når vi lager selve konstruksjonen. Men i og med at dette er en veletablert ordning som finnes i veldig mange land, også i EØS-land, tror jeg ikke at det skulle by på problemer, selv om selve konstruksjonen kanskje må til ESA for å avklares opp mot statsstøtteregelverket. Så der føler jeg meg veldig trygg. Det er bare når det gjelder dette med renten, at vi må gå i en dialog for å finne en litt mer praktisk løsning enn det regelverket tilsier.

La meg også bare si om det som ble nevnt her – jeg tror det var fra Høyre – at de som har lån i ordningen, og som skal refinansiere underveis, kan komme innunder den nye ordningen. Det står faktisk i proposisjonen at det er ivaretatt, slik at de bedriftene som trenger refinansiering i løpet av lånets levetid, kan føle seg trygge på at de også blir omfattet av den nye ordningen.

Her går statsråd Trond Giske bort til diplomatlosjen.

Presidenten: Da blir det ytterligere en replikk – og den siste – fra representanten Harald T. Nesvik, og det er fint om statsråd Giske også blir her og svarer på den.

Statsråd Trond Giske (fra salen): Jeg var ikke på vei til julefesten, president!

Harald T. Nesvik (FrP) [17:14:53]: Jeg regner med at statsråden kan ta byråkratiet etterpå.

Spørsmålet mitt til statsråden er en forlengelse av det andre svaret som statsråden ga til meg, om når vi kunne forvente å få en sak. Klok av skade, og ikke minst med den prosessen vi har vært igjennom nå – vi fikk vel svar på det siste brevet, det siste innspillet, for én dag siden – så er det greit at Stortinget får en viss tid på seg til å håndtere dette.

Når det gjelder saken om ikrafttreddelsen, som vi støtter fullt ut – den kan gjerne komme enda tidligere hvis det er mulig – håper vi at den blir fremlagt for Stortinget relativt tidlig i vårsesjonen, slik at man både kan få tatt de høringene som skal til, og andre ting, for å få en forsvarlig behandling, for dette er en stor og komplisert sak, og det er enorme summer vi snakker om. Derfor ber jeg om at statsråden sørger for at denne saken kommer til Stortinget i hvert fall senest rundt påsketider.

Statsråd Trond Giske [17:15:54]: Det er ikke vanskelig å forstå at Stortinget ønsker seg lengre tid enn det man hadde i denne saken. Vi skal selvsagt legge best mulig til rette for at man får en grundig saksbehandling av den permanente ordningen i løpet av våren 2012.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Else-May Botten (A) [17:16:29]: Eksportrettet næringsliv er følsomt for usikkerhet i markedet som de forholder seg til. Det er derfor ekstremt viktig at vi har virkemidler som både gir forutsigbarhet og konkurranse-dyktige rammevilkår. Under finanskrisen viste det seg at virkemidler som Innovasjon Norge, GIEK, Eksportfinans og Argentum ble viktige virkemidler for et utsatt næringsliv. Et av de viktigste verktøyene i den kassen er eksportfinansiering. Dagens ordning med CIRRLån har stått seg siden 1978 og har fungert bra. Det er derfor viktig at denne ordningen opprettholdes også gjennom implementeringen av kapitaldekningsdirektivet, og det er en sammensatt oppgave.

Saken har skapt stort engasjement også hos ulike aktører. Spesielt Norsk Industri, Norges Rederiforbund, LO og Maritimt Forum har vært på banen, og de kom også til høring da komiteen hadde det.

Ønsket fra næringen har vært å ha en varig ordning, og svaret på det blir da en statlig, ny ordning. Næringen er også opptatt av å opprettholde muligheter til å velge markedsrente også i den nye ordningen, og det jobbes det med overfor ESA. Men man venter jo utålmodig på det svaret.

Det er ingen tvil om at de som skal håndtere den nye ordningen, må komme raskt opp å gå. Det sitter mye kompetanse i Eksportfinans, og jeg har tillit til at næringsministeren har fokus på forholdet knyttet til virksomhetsoverdragelse eller ikke, og at man får på plass den nødvendige kompetanse.

Vi kan jo spørre oss om vi nå, etter dette vedtaket, har fått alt på plass og kan roe oss ned. Det vil jo kanskje tiden vise. Men etter grundig arbeid både fra departementet og fra komiteens side har jo dette vært en prioritert sak å få på plass raskt. Så nå er det viktig for oss å få banket denne igjennom fortrest mulig.

Derfor har jeg strøket nesten hele innlegget mitt – fordi dette haster så mye, og nå er jeg veldig glad for at vi har kommet til enden av denne saksbehandlingen! Jeg ser fram til at vi får en ordning som gir kontinuitet, forutsigbarhet og kompetanse, som er tilpasset det næringen har behov for, og vi skal hjelpe dem godt gjennom de utfordrende ti-

dene som kommer framover – både Eksportfinans og også når det gjelder andre ordninger som foreligger.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Statsråd Trond Giske [17:19:13]: Jeg har bare behov for å kommentere én merknad til i innstillingen, fordi – som en tidligere statsminister har sagt – jeg kjenner lusa på gangen. Jeg ser at det er spørsmål om hva man har informert Stortinget om, og hva man ikke har informert Stortinget om. Dette er jo en komplisert sak, og det involverer mange faktorer i markedene. Det er også slik at det alltid er krevende å håndtere det som er forretningshemmeligheter på den ene siden, og samtidig sørge for at Stortinget får all relevant informasjon for saksbehandlingen på den andre siden. Vi har lagt det siste til grunn.

Medlemmene fra opposisjonen skriver i innstillingen:

«Disse medlemmer legger derfor til grunn at departementet ikke er kjent med informasjon og dokumentasjon fra Eksportfinans eller andre når det gjelder misligholdsfare som gir departementet grunn til å vurdere situasjonen annerledes enn man har gjort på bakgrunn av de opplysninger som kommer frem i selskapets pressemelding av 23. november 2011.»

Når medlemmene fra opposisjonen skriver dette, er det riktig på den måten at vi har ikke noen *annen* vurdering av misligholdsfaren enn det Eksportfinans har. Vi legger deres vurdering til grunn, og vi har heller ingen juridiske utredninger på egenhånd som avviker fra det Eksportfinans sier. Men det betyr ikke at vi kan gi en garanti om at en slik situasjon ikke er oppstått, for vi kjenner ikke detaljene i disse kontraktene – det er juridiske, kompliserte spørsmål mellom Eksportfinans og obligasjonslångiverne.

Men la det ikke være noen tvil: En erklæring om mislighold som holdes opp i en japansk rett, eller som tillitsmannen for ordningene kommer fram til, er en alvorlig situasjon. Det kan i verste fall bety at alle obligasjonene må innfris umiddelbart. Da er selskapet selvsagt i en krevende situasjon. Men som sagt: Vi har ikke noen annen vurdering enn Eksportfinans av dette, og det er de vurderingene som vi legger til grunn. Til syvende og sist er det Eksportfinans sitt ansvar; det er ikke staten som har inngått disse kontraktene. Vi er en eier på 15 pst., og vi har brukt den muligheten vi har, til å si at 108-ordningene ikke lenger, på permanent basis, skal administreres av Eksportfinans. De skal overføres til en statlig ordning.

Så sier disse obligasjonsgiverne at det er nettopp det at vi bruker den seks måneders oppsigelsestiden som er et av argumentene for å kunne diskutere mislighold. Igjen: Det at man har en slik seks måneders oppsigelsestid, er et forhold som har vært kjent hele tiden. Så man må være veldig tydelig på hva som er statens beslutning, hva som er statens ansvar, og hva som er selskapets ansvar.

Men for debattens skyld – for jeg antar at den kommer til å fortsette i media – må opposisjonen forklare hva man mener med setningen om at vi skal sørge for at Eksportfinans står ved sine inngåtte forpliktelser «med staten i

ryggen». Betyr det en garanti for hele innlånskapitalen til Eksportfinans? På annen måte kan det jo ikke forstås.

Gunnar Gundersen (H) [17:22:31]: Jeg har fulgt debatten med stor interesse, for dette er en ganske viktig debatt. Jeg er helt sikker på at det er en komplisert balansegang mellom hva man kan informere om og hvordan man kan få fram informasjon. Det var også derfor jeg hadde lyst til å komme med en liten kommentar.

Jeg husker godt da Eksportfinans-saken dukket opp, og det var under høringen om budsjettet i finanskomiteen. Da var det et rop om hjelp fra industrien, og det var åpenbart at det brant mange steder.

Det at statsråden sier at man ikke visste at man måtte søke et unntak, synes jeg er underlig å høre – rett og slett – for det må ha vært ganske åpenbart, og det tror jeg man burde ha visst. Denne saken har dukket opp i en uhyre labil situasjon internasjonalt når det gjelder finansmarkedet. Jeg skal ikke si hvem som har rett, men det må jo ha vært noe riktig galt med hensyn til hvordan situasjonen for Eksportfinans er kommunisert ut, for hvis man har fulgt med i media, har det vært voldsomme reaksjoner ute hos internasjonale investorer rundt situasjonen. Det er klart at en nedgradering av Eksportfinans, et kraftig fall i verdier på obligasjoner som er utstedt av Eksportfinans – alt dette – må vi ta inn over oss at skaper en ganske alvorlig situasjon i det norske finansmarkedet. Jeg tror neppe man slik sett har hørt siste ordet når det gjelder bølger etter saken.

Det var i grunnen det jeg hadde lyst til å kommentere. Vi skal i hvert fall ta denne lærdommen – selv om jeg opplever en veldig offensiv statsråd – at dette er saker som er uhyre følsomme for Norges situasjon ute, og det kan fort smitte over på ganske mange andre institusjoner.

Statsråd Trond Giske [17:24:50]: Først vil jeg bare si til foregående taler at det er feil at vi ikke visste om – som jeg sa i svaret, jeg tror det var til Nesvik – det faktum at vi ga Eksportfinans et års unntak, i første omgang 2011, så i neste omgang 2012. Det viser jo at vi visste at de trengte unntak. Det er nesten umulig å gi unntak uten å vite at man trenger det. Trenger man et unntak, må man vite hvilket regelverk man trenger unntak fra. Det skulle være svar på det.

Så er jeg enig i at hele problemstillingen nok knapt kunne ha kommet på et verre tidspunkt, i den forstand at de internasjonale finansmarkedene er labile. Men det er nettopp derfor dette regelverket kommer, det er fordi EU har sett – og Norge har sett – at de systemene vi hadde, som ledet til finanskrisen, ikke var stabile nok – at man lånte hverandre penger, at man hadde for liten egenkapitaldekning, og at man måtte ha mer soliditet i bankene. Jeg tror vi alle er tjent med at vi får disse reglene, slik at ikke finanskrisen gjentar seg.

Men så må jeg igjen spørre: Hva betyr det at staten skal stille opp for Eksportfinans, slik at man kan stå ved sine inngåtte forpliktelser «med staten i ryggen»? Jeg tror representanten fra Kristelig Folkeparti til og med sa at man skulle garantere, slik at ingen investorer kom til å tape.

Dette er en privat institusjon, i et privat marked, som man nå mener at Stortinget skal garantere for. Jeg kommer til å spørre helt til julefestene i gruppene er over, hvis vi ikke får svar fra opposisjonen: Hva betyr det at staten skal sørge for at Eksportfinans skal stå ved sine inngåtte forpliktelser? Betyr det en garanti? Betyr det milliarder i egenkapital? Betyr det noe annet som vi ikke har tenkt på? Det må jo være mulig å svare på hva man mener med sine egne merknader, det står jo her, og det ble sagt i innleggene også – vi kan vente på referatet. Men det må man jo svare på. Det står på side 16 i min innstilling – det kan være litt forskjellig paginering – så man kan finne det, men jeg går ut fra at man vet omtrent hvor det står: «med staten i ryggen».

Hva betyr det, Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti som har skrevet det?

Presidenten: Harald T. Nesvik er foreløpig siste innregnede taler, men statsråd Giske har vel for så vidt allerede varslet at dersom det ikke blir svart, vil han tegne seg på nytt.

Harald T. Nesvik (FrP) [17:27:24]: Statsråden skal få ta så mange innlegg han bare vil. Det er alltid interessant å høre på statsråden.

Bakgrunnen for at denne saken har kommet, har vi ikke fått svar på. Jeg stilte rett og slett statsråden det spørsmålet innledningsvis. Hva var det som skjedde, som gjorde at man først sa at Norge ikke kunne få unntak, og så var det det at det ikke var ønskelig å få unntak? I svaret fra statsråden ble det ikke sagt noe videre om det. Statsråden sier at det er Finansdepartementets og finansministerens ansvar. Nei, det er faktisk en del av denne saken, for det er det som gjør at denne saken har kommet.

Så til utfordringen fra statsråden. Saken som vi har på bordet, er en følge av regjeringens håndtering av selve saken. Det som bl.a. jeg har lagt i det, og som jeg også sa i mitt innlegg, er at i en del av de avtalene som er inngått knyttet til dette – bl.a. noen store engasjementer, det sier jo statsråden selv også, disse fem store – skal man kunne få en refinansiering. Det er for å kunne følge opp den porteføljen som man allerede har, for å sikre at disse bedriftene ikke kommer i en ulykksalig situasjon som følge av den omleggingen som skjer. Det er det man må sørge for når den nye permanente ordningen kommer på plass. Staten har en forpliktelse i dag gjennom sine 15 pst., også inn mot dette selskapet. Når det gjelder håndteringen av denne porteføljen som vil måtte skje i ettertid, må staten ta sin del av det for å sørge for at dette blir gjort på en skikkelig og redelig måte, og at man ikke gjør en del konstruksjoner rundt dette selskapet som gjør at det havarerer. Det er det som er meningen fra bl.a. meg.

Statsråd Trond Giske [17:29:20]: Det er ikke noe jeg har funnet på, men et konstitusjonelt faktum at finansministeren har ansvaret for reguleringen av finansinstitusjonene i Norge, og at det også er han som må svare Stortinget på de spørsmålene. Men jeg tror jeg refererer ham ganske korrekt når jeg sier at alt er mulig å forhandle om

med våre EØS-partnere når det gjelder forhold rundt EØS-avtalen. Men spørsmålet er både om det er særlig realistisk å nå fram med det, og om det er særlig hensiktsmessig å gjøre det.

Det jeg har oppfattet at finansministeren har sagt, er at det verken hadde vært særlig realistisk eller hensiktsmessig om Norge hadde vært en pådriver for sterkere finansregulering, og at det ville være rart av Norge ved første anledning å skulle be om unntak for en egen institusjon, særlig når det fantes andre, meget brukbare, løsninger.

Jeg ble mer forvirret av representanten Nesviks svar, for nå hørt det ut som om man skulle stå ved alle utlansforpliktelsene sine, altså at Eksportfinans skal dele ut penger til dem man har gitt lån. Det skal man selvsagt gjøre. Det skal vi sørge for i hele overgangsperioden at Eksportfinans kan gjøre, for det er staten som er motpart i disse lånene, det er staten som via Eksportfinans låner penger ut til bedriftene rundt disse eksportkontraktene. Jeg har hele tiden oppfattet denne setningen som at Eksportfinans skal stå ved alle sine innlansforpliktelser, altså overfor alle obligasjonsgiverne til Eksportfinans – det dreier seg om mange, mange titalls milliarder kroner – som Eksportfinans har skrevet kontrakt med på privat basis, selvsagt med staten som eier og selvsagt også med staten som medspiller, i den forstand at vi alltid har ment at Eksportfinans er en viktig institusjon.

Men når man sier at man skal stå ved sine inngåtte forpliktelser med staten i ryggen, må jeg gjenta spørsmålet: Gjelder dette også innlansforpliktelsene, altså de forpliktelsene man har overfor alle obligasjonsgiverne rundt omkring i verden som har gitt lån til Eksportfinans? Det er jo det som er nøkkelspørsmålet her. Det er jo der en sånn garanti vil komme inn i bildet. Når det gjelder utlån til bedriftene, vil overgangsordningen fullt ut sørge for den kapitalen som skal til, også for de bedriftene som trenger refinansiering i løpet av lånets løpetid.

Gunnar Gundersen (H) [17:31:46]: Bare et kort innlegg. Nå har statsråden to eller tre ganger stilt det samme spørsmålet. Jeg synes en merknad skal leses og tolkes som statsråden i og for seg vil. Hvis han mener den er så uklar at han ikke helt klarer å finne ut av den, får han komme tilbake til Stortinget med en sak og be om en avklaring på det.

Presidenten: Da er neste taler statsråd Trond Giske. Stortingsreglementet gir anledning for den aktuelle statsråd og saksordfører til å ta ordet mer enn to ganger.

Statsråd Trond Giske [17:32:33]: Det finnes jo ikke en spørretime der statsråder kan spørre stortingsrepresentanter, selv om vi av og til i spørretimen prøver oss på det. Men det er jo nettopp i debatten om innstillingen at disse avklaringene må komme. Jeg må si at som statsråd på området forstår jeg ikke etter Nesviks innlegg om denne merknaden betyr at staten skal stå i ryggen på Eksportfinans og sikre at de som får lån av Eksportfinans, er sikret pengene sine, eller om den betyr at de som har gitt lån til Eksportfinans, får pengene sine. Derfor spør jeg her – det

er den relevante debatten for slike spørsmål – for å avklare hva innstillingen betyr. Men hvis heller ikke opposisjonen egentlig vet svaret på det, får vi vel egentlig bare ønske hverandre god jul og satse på at det blir gode gruppefester.

Presidenten: Det er mulig det var litt tidlig å ønske god jul, for nå har representanten Per-Kristian Foss bedt om ordet.

Per-Kristian Foss (H) [17:33:32]: Det er for å gi statsråden litt julefred.

Det at statsråden ikke skjønner en formulering i en innstilling, er statsrådets problem. Statsråden kan ikke tvinge frem noe mer svar enn det som står i innstillingen, og det må statsråden leve med. Hvis det skaper et problem, enten på statsrådets konstitusjonelle område eller på det området som her er diskutert, som så vidt jeg forstår, etter statsrådets eget svar, ligger på finansministerens konstitusjonelle område, ja, så bør han ta opp det med angjeldende finansminister og eventuelt komme tilbake til Stortinget med en egen sak. Man trenger ingen spørretime for å uteske Stortingets syn. Det kan man gjøre gjennom ethvert dokument.

For øvrig slutter jeg meg gjerne til ønsket fra statsråden om god jul.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. Debatten i sak nr. 8 er dermed avsluttet – i hvert fall i denne sal.

(Votering, se side 1691)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Vi går da til votering.

I sak nr. 1 foreligger det ikke noe voteringstema.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 32 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
  - forslagene nr. 3–10, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
  - forslagene nr. 11–26, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet
  - forslag nr. 27, fra Rigmor Andersen Eide på vegne av Kristelig Folkeparti
  - forslagene nr. 28–31, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre
  - forslag nr. 32, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre
- Forslagene nr. 1–27 er inntatt på sidene 84 og 85 i innstillingen, mens forslagene nr. 28–32 er omdelt i salen.

Det voteses først over forslag nr. 28, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et Regelråd etter svensk modell.»

Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 60 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.42.35)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 29, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en egen tilskuddsordning under Innovasjon Norge målrettet mot startfasen for oppstartsselskaper med stort vekstpotensial.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 96 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.42.54)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 30, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med eksportstøtte til osteproduksjon.»

Fremskrittspartiet har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 76 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.43.12)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 31, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for avvikling av pelsdyrhold i Norge.»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 98 mot 3 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.43.29)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 27, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre beredskapslagring av korn.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.43.49)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 32, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om ulemper og fordeler for norske forbrukere ved at de eksisterende markedsreguleringsordningene administreres av bare en av markedsaktørene og saken bes fremmet slik at den kan behandles av Stortinget sammen med landbruksmeldingen.»

Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 60 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.09)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 14 og 20, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre innretningen på Innovasjon Norges virkemidler, slik at de i større grad gjøres landsdekkende og tilgjengelige for alle søkere.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve forskrift om utførselskvote av fisk og fiskevarer fra sportsfiske.»
Venstre har varslet at de vil støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.28)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 11–13, 15–19 og 21–26, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en utvidelse av Argentum-modellen med fond-i-fond-investeringer til tre nye fond.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av revidert budsjett for 2012 legge frem forslag om en justering av refusjonstaket knyttet til systemsetting av sjøfolk slik at dette tar høyde for lønns- og prisveksten fra og med innføringen 1. juli 2008 og frem til og med lønnsoppgjørene våren 2012.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom oppdragsdokumentet til Innovasjon Norge for 2012 sørge for at det avsettes 20 mill. kroner til programmet Innovasjon Møbel.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom oppdragsdokumentet til Innovasjon Norge for 2012 sørge for at det avsettes 5 mill. kroner til oppgradering av film knyttet til Epcot-senteret i Disneyland.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremlegge en strategi for avbyråkratisering av fiskeri- og havbruksnæringens rammevilkår. Strategien fremlegges i løpet av 1. halvår 2012.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av lov om omsetning av råfisk og deltakerloven med sikte på modernisering og forenkling.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av særavgiftsbelastningen pålagt fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på opprydding og reduksjoner.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for vekst i havbruksnæringen gjennom etablering av nye konsesjoner.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i konsesjonsbestemmelsene for oppdrett av laksefisk slik at det kan tildeles rene ørretkonsesjoner i områder der villaksen er særlig utsatt.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve konsesjonsloven.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det igangsettes nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda for å unngå store dyrelidelser utover vinteren.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om reindrift i løpet av 2012.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom sitt eierskap i Statskog SF å pålegge selskapet å intensivere arrenderingssalg av de skogeiendommer og annen fast eiendom Statskog SF eier i dag.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.44.52)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–7, 9 og 10, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilpasse gebyrinntektene til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet i løpet av 2012.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for bedre samordning av marin forskning med fiskerinæringen slik at næringens behov i større grad vektlegges

enn hva tilfellet er i dag. Strategien fremlegges i løpet av 1. halvår 2012.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for avbyråkratisering av landbruksnæringens rammevilkår som fremlegges i løpet av 2012.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen bidra til at arbeidet med utvikling av nisje- og spesialprodukter i landbruket samt markedsføring av disse, intensiveres.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen justere periodiseringen av jordbruksoppkjøret til å følge kalenderåret, og at forhandlingene kommer inn som en del av budsjettprosessen.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen justere periodiseringen av reindriftsavtalen til å følge kalenderåret, og at forhandlingene kommer inn som en del av budsjettprosessen.»

Venstre har varslet at de vil støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 60 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.45.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 3 og 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en egen stortingsmelding om industripolitikken og industriens rammevilkår i fremtiden i løpet av 2012.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede de konkurranse-

messige sidene ved dagens ordning med opplysningskontorer for landbruket.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.45.29)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2012, legge frem en kostnadsoversikt og en fremdriftsplan for å stoppe forurensingen fra de nedlagte gruvene i Sulitjelma slik at ny utvinning av malm kan starte.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hensiktsmessigheten av å være medlem av Den internasjonale hvalfangstkommissjonen (IWC) sett i lys av at denne organisasjonen motarbeider norske interesser i hvalfangstsaken.»

Venstre har varslet at de vil støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.45.50)

Presidenten: Det skal nå voteres over komiteens innstilling under A, rammeområde 9.

Komiteen hadde innstilt:

A

Rammeområde 9 (Næring)

I

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og handelsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	185 588 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	68 100 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	20 000 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 100 000	
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern		
	1	Driftsutgifter	216 200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	104 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 200 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	34 200 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	311 200 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	167 200 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	169 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	71 500 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	16 800 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	61 400 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> ..	1 600 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	332 050 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	28 000 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	50 200 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	131 500 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	333 800 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	42 100 000	
	73	Galileo	103 500 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd	35 000 000	
929		Norsk Designråd		
	70	Tilskudd	36 800 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	449 000 000	
937		Svalbard Reiseliv AS		
	71	Tilskudd	2 100 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 700 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	17 500 000	
960		Raufoss ASA		
	71	Refusjon for miljøtiltak	8 200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1550		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	83 179 000	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	7 726 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon - prosjekter, fond	233 200 000	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	311 000 000	
	71	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer, <i>kan overføres</i>	380 700 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
	73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	257 000 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 800 000	
		Totale utgifter		6 228 743 000
Inntekter				
3900		Nærings- og handelsdepartementet		
	2	Ymse inntekter	105 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern		
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 000 000	
	7	Inntekter knyttet til NPI	3 500 000	
	8	Gebyrer immaterielle rettigheter	42 200 000	
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	57 100 000	
	3	Inntekter fra salg av tjenester	11 700 000	
	4	Oppdragsinntekter	2 200 000	
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	27 500 000	
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter	413 000 000	
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	29 000 000	
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	53 200 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Oppdragsinntekter	28 500 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	43 000 000	
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	200 000	
	2	Behandlingsgebyrer	500 000	
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	140 400 000	
	2	Maritime personellsertifikater	10 500 000	
	3	Diverse inntekter	5 000 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	42 500 000	
	5	Overtredelsesgebyrer og tvangsmulkt	5 200 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 112 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	9 000 000	
4550	2	Konkurransetilsynet Ymse inntekter	231 000	
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	51	Tilbakeføring av tapsfondsmidler til såkornkapitalfond	134 700 000	
	70	Låneprovisjoner	54 500 000	
		Totale inntekter		1 127 848 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 1 og 21	kap. 3900 post 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 5, 7 og 8
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan:

- overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
- overskride bevilgningen under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak, innenfor gitt garanti-ramme på 124 mill. kroner.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepar-

tementet i 2012 kan utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 750 mill. kroner.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan:

- gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421	72	Innovasjon Norge Forsknings- og utviklingskontrakter	100,0 mill. kroner

- gi tilsagn om tilskudd på 50,81 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 90,71 mill. euro.
- gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av

framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2012. Fullmakten har som forutsetning at:

- a) Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2012 kan gi tilsagn om lån ved leveranser av kapitalvarer og skip til utenlandske importører og til norske redere i internasjonal konkurranse til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD tillater (Arrangement on Officially Supported Export Credits).
- b) Eksportfinans ASA sin innlånspraksis for ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Departementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 200 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringsstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergi-virksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om:

1. nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 500 mill. kroner.
2. nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

XI

Fullmakt om såkornfond opprettet mellom 1997 og 2000

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet kan gi Innovasjon Norge fullmakt til, ved overveiende sannsynlighet for konkurs i et av såkornfondene opprettet mellom 1997 og 2000, å:

1. konvertere hele eller deler av statens ansvarlig lån til egenkapital.
2. nedskrive deler av statens ansvarlige lån.
3. godkjenne salg av et såkornfond.
4. godkjenne endringer i et fonds administrative lokalisering.

XII

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

XIII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2012 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.46.17)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling under B, rammeområde 10.

Komiteen hadde innstilt:

B
Rammeområde 10
(Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Driftsutgifter	111 544 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 721 000	
	70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000	
	71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	9 250 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 250 000	
1030		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	347 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 949 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 667 000	
1050		Diverse fiskeriformål		
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	13 700 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 440 000	
2415		Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak		
	75	Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
		Totale utgifter		604 241 000
Inntekter				
4000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Refusjoner	10 000	
4030		Fiskeridirektoratet		
	1	Refusjoner og diverse inntekter	102 000	
	4	Fangstinntekter Overvåkingsprogrammet	10 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	17 991 000	
	6	Forvaltningssanksjoner	871 000	
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	4 949 000	
		Totale inntekter		23 933 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2012 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1000 post 21	kap. 4000 post 4
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å stemme imot.

Votering:

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling under C, rammeområde 11.

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 42 stemmer.

Komiteen hadde innstilt:

(Voteringsutskrift kl. 17.46.44)

C
Rammeområde 11
(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	144 102 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 595 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	255 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	87 306 000	
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	63 760 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	16 717 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 162 596 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	7 225 000	
	23	Særskilte prosjekt, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 131 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	23 947 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	5 179 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	16 741 000	
	71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	20 929 000	
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	23 142 000	
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	94 970 000	
1143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsutgifter	174 995 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	126 118 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	361 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
1144		Regionale og lokale tiltak i landbruket		
	77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	6 592 000	
1147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Driftsutgifter	42 723 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 958 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	702 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	8 904 000	
	82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	
1148		Naturskade - erstatninger		
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	150 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 271 000	
	71	Tilskudd til verdiskapings- og klimatiltak i skogbruket m.m., <i>kan overføres</i>	69 977 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	50	Fondsavsetninger	1 038 653 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	190 900 000	
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 290 100 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 351 319 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	233 526 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 584 604 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	32 800 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
	79	Velferdsordninger	3 100 000	
1161		Statskog SF - forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	12 673 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	9 296 000	
		Totale utgifter		16 197 679 000
Inntekter				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	103 000	
4112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	30	Husleie, Bioforsk	18 850 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	121 889 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	5 135 000	
4143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsinntekter m.m.	36 726 000	
4147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Refusjoner m.m.	37 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85	Markedsordningen for korn	27 700 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Avgifter i matforvaltningen	117 000 000	
	71	Totalisatoravgift	125 000 000	
		Totale inntekter	452 440 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2012 kan:

1.

overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

1147 Reindriftsforvaltninga, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2012 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2012 kan overskride bevilgningen under kap.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	77,0 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2012 kan

- selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 8 mill. kroner.
- selge eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter i tilknytning til eiendommen.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 48 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 17.47.11)

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2011 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk Tilskot til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med . frå kr 1 646 600 000 til kr 1 475 000 000	171 600 000
922	71	Romverksemd Internasjonal romverksemd, blir auka med	4 040 000
	73	Galileo, blir auka med	1 300 000
924	70	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogram Tilskot, blir redusert med	16 000 000
950	21	Forvaltning av statleg eigarskap Spesielle driftsutgifter, blir auka med	8 100 000
2421	50	Innovasjon Noreg Innovasjon – prosjekt, fond, blir redusert med	8 000 000
	90	Lån frå statskassa til utlånsverksemd, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med .... frå kr 43 700 000 000 til kr 44 700 000 000	1 000 000 000
Inntekter			
3902	1	Justervesenet Gebyrinntekter, blir redusert med	8 000 000
3904	1	Brønnøysundregistra Gebyrinntekter, blir auka med	32 200 000
3907	6	Sjøfartsdirektoratet Overtredingsgebyr, blir redusert med	6 000 000
3950	70 (ny)	Forvaltning av statleg eigarskap Tilbakeføring av tilskot til pensjonar for tidlegare Raufoss-tilsette, blir løyvd med	7 700 000
	96	Sal av aksjar, blir auka med	2 625 700 000
5325	51 (ny)	Innovasjon Noreg Tilbakeføring av tapsfondsmidlar til såkornkapitalfond, blir løyvd med ..	14 300 000
	90	Avdrag på uteståande fordringar, blir auka med	1 550 000 000
	91 (ny)	Tilbakeført kapital, såkornfond, blir løyvd med	57 300 000
5625	80	Renter og utbyte frå Innovasjon Noreg Renter på lån frå statskassa, blir redusert med	185 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordninga, blir redusert med	3 000 000
	85	Utbyte, lågrisikolåneordninga, blir redusert med	12 400 000
5656	85	Aksjar i selskap under NHD si forvaltning Utbyte, blir auka med	216 700 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2011 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1100	45	Landbruks- og matdepartementet Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttast under post 50,</i> blir redusert med ..... frå kr 6 635 000 til kr 6 025 000	610 000
1115	71	Mattilsynet Tilskott til erstatningar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med ..... frå kr 1 131 000 til kr 3 131 000	2 000 000
1150	71	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Tilskott til erstatningar m.m., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med ..... frå kr 33 000 000 til kr 73 000 000	40 000 000
	73	Pristilskott, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 2 283 500 000 til kr 2 249 890 000	33 610 000
Inntekter			
4100	40	Landbruks- og matdepartementet Sal av eigedom, blir redusert med ..... frå kr 1 190 000 til kr 580 000	610 000
4115	1	Mattilsynet: Gebyr m.m., blir redusert med ..... frå kr 130 322 000 til kr 115 522 000	14 800 000
4150	70	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.: Tilbakebetalt tilskott til reguleringsanlegg, blir auka med ..... frå kr 2 025 000 til kr 3 658 000	1 633 000
	85	Marknadsordninga for korn, blir auka med ..... frå kr 10 000 000 til kr 42 000 000	32 000 000
5576	70	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet Avgifter i matforvaltninga, blir auka med ..... frå kr 613 767 000 til kr 645 767 000	32 000 000
5651	85	Aksjar i selskap under Landbruks- og matdepartementet Utbytte, blir auka med ..... frå kr 12 580 000 til kr 13 450 000	870 000
5652 (ny) 80		Innskottskapital i Statskog SF Renter, blir løyvd med	24 710 000

*Fullmakt til å pådra staten forpliktingar ut over
gitte løyvingar*

II

Tilsegnfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Landbruks- og matdeparte-

mentet i 2011 kan gi tilsegn om tilskott utover gitte løyvingar, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig følgende beløp:

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
1148	71	Naturskade – erstatningar Naturskade, erstatningar	66 mill. kroner

Votering i sak nr. 5

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er forslagene nr. 1 og 2, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Presidenten gjør oppmerksom på at forslagsstillerne har korrigert årstallet i forslag nr. 1. Det skal være 2012.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå anbudsreglene for offentlige anskaffelser og legge frem en konkret og helhetlig strategi for Stortinget, som blant annet skal bidra til mer innovasjon og leverandørutvikling, og at strategien legges frem for Stortinget innen utgangen av 2011.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke forbrukerinteressene ved å innføre en uavhengig konkurransenemnd for ankebehandling av konkurransesaker.»

Det voteres alternativt mellom disse forslagene og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:151 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Harald T. Nesvik og Abid Q. Raja om en helhetlig anbudsstrategi som bl.a. skal oppnå mer innovasjon og leverandørutvikling og styrke forbrukerinteressene ved å innføre en uavhengig konkurransenemnd – bifalles ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti – med den foretatte rettelse i forslag nr. 1 – ble innstillingen bifalt med 56 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.48.44)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre

Det voteres først over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem den varslede stortingsmeldingen om oppfølgingen av evalueringen av Innovasjon Norge og SIVA i løpet av vårsesjonen 2012.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.49.18)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:149 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Røbekk Nørve, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Henning Warloe

om virkemiddelapparatet for næringsutvikling og innovasjon – vedlegges protokollen.

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet og Høyre, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at stortingsmeldingen redegjør for hvordan virkemiddelapparatet inkludert Innovasjon Norge kan få bedre måloppnåelse, herunder hvordan virkemiddelapparatet kan møte store satsinger på en bedre måte og bidra bedre til innovasjon og nyskaping.»

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble innstillingen bifalt med 60 mot 43 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.49.54)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er forslagene nr. 1–4, fra Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede strategi presentere et nasjonalt kartleggingsprogram for å få fulgt opp kartleggingen av nye områder, kjente forekomster og av områder som har et stort potensial for nye forekomster.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede strategi redegjøre for fordeler og ulemper ved å la konsekvensutredninger foretas av Direktoratet for mineralforvaltning.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede strategi vurdere rammebetingelsene for bergindustrien, herunder hvordan skattesystemet slår ut for bergindustrien i lete- og driftsfasen og virkningene for næringen dersom skatten på arbeidende kapital fjernes og avskrivningsreglene for næringen forbedres.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre endringer i Skattefunn-ordningen som gjør at det ikke stilles større og andre krav til bergindustrien enn til annen industri.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.50.26)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:153 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen, Siri A. Meling, Ivar Kristiansen og Elisabeth Aspaker om tiltak for bergindustrien – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten er det satt fram et for-

slag. Det er forslag nr. 1, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at den nye ordningen knyttet til eksportfinansiering blir organisert som et særlovsselskap.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 17.51.10)

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2011 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
		Utgifter	
934	90 (ny)	Internasjonaliseringstiltak Lån til midlertidig statlig eksportfinansieringsordning for CIRR-kvalifiserte lån, <i>kan overføres, blir bevilget med .....</i>	40 000 000 000

II

Fullmakt til å inngå avtale

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å inngå en avtale med Eksportfinans om en overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån hvor Eksportfinans fungerer som tilrettelegger.

III

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 og 2012 uten bevilgning kan:

1. utgiftsføre utgifter til en kontrollfunksjon ved tilrettelegging og undertegning av låneavtaler under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, ny post 22 *Utgifter til kontrollfunksjoner*.
2. utgiftsføre vederlag til Eksportfinans ASA for de tjenester selskapet utfører for staten som følge av overgangsordningen for CIRR-kvalifiserte lån, under kap. 934 Internasjonaliseringstiltak, ny post 74 *Tilrettelegging av overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån*.
3. inntektsføre renteinntekter som følge av overgangsordningen for CIRR-kvalifiserte lån, under nytt kap. 3934 Internasjonaliseringstiltak, ny post 80 *Renter fra overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån*.
4. inntektsføre avdrag på utestående fordringer som følge av overgangsordningen for CIRR-kvalifiserte lån, under nytt kap. 3934 Internasjonaliseringstiltak, ny post 90 *Avdrag fra overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån*.
5. utgiftsføre utgifter til et interimsstyre, som ledd i arbeidet med å opprette et statlig organ som skal stå

for det CIRR-kvalifiserte eksportfinansieringstilbudet i Norge under kap 934, ny post 22 *Interimsstyre for statlig eksportfinansieringsordning*.

6. utgiftsføre utgifter i forbindelse med overtakelse av allerede gitte lån av Eksportfinans under kap. 934 ny post 75 *Utgifter til overtakelse av lån*.

IV

Fullmakt til å gi tilsagn

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 og 2012 kan gi tilsagn om nye CIRR-kvalifiserte lån uten en øvre ramme.

V

Fullmakt til å overta lån

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet kan:

1. overta i sin helhet CIRR-kvalifiserte lån som er honorert fra Eksportfinans ASA fra 18. november 2011 og frem til en overgangsordning er operativ.
2. overta i sin helhet CIRR-kvalifiserte lån som er honorert fra Eksportfinans ASA hvor det har vært delutbetalinger før 18. november 2011.
3. overta i sin helhet CIRR-kvalifiserte lån som kommer til refinansiering ved endt marginbindingsperiode.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 9 [17:51:27]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 17.52.
